

T.C.

BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SAĞLIK YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

SAĞLIK YÖNETİMİ TEZLİ YÜKSEKLİSANS PROGRAMI

**SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN CİNSEL SALDIRI SUÇU
MAĞDURU KADINLARA YÖNELİK TUTUMLARININ
İNCELENMESİ**

İLKESU BAYTEK

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi TAYFUN YEŞİLŞERİT

Ağustos, 2022

T.C.

BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SAĞLIK YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

SAĞLIK YÖNETİMİ TEZLİ YÜKSEKLİSANS PROGRAMI

**SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN CİNSEL SALDIRI SUÇU
MAĞDURU KADINLARA YÖNELİK TUTUMLARININ
İNCELENMESİ**

İLKESU BAYTEK

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi TAYFUN YEŞİLŞERİT

Ağustos, 2022

BEYAN

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

İLKESU BAYTEK

TEŞEKKÜRLER

Öncelikler tezimin her aşamasında beni destekleyen, sabrını, ilgisini, hoşgörüsünü, yardımlarını ve zamanını esirgemeyen, eksiklerime ve yanlışlarıma rağmen bana karşı her zaman sabırlı ve anlayışlı olan sevgili danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Tayfun YEŞİLŞERİT'e

Tüm eğitim süresince desteğini üzerimde hissettiğim, toplumumuzdaki kadın algısı konusunda bende farkındalık uyandıran sevgili hocam Dr. Öğr. Üyesi Didem ELİTEZ'e,

Yüksek lisans eğitimimde büyük katkısı olan, öğrencisi olmaktan her zaman gurur duyduğum çok kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Nursel AYDINTUĞ MTYVANG'a

Yüksek lisans eğitimim boyunca alandaki yeterlilikleri ve üstün mesleki gelişimleriyle, kişisel gelişimime katkıda bulunan tüm Sağlık Bilimleri Alan Hocalarıma,

Araştırmanın uygulama aşamasında titizlikle bana katılımcı olan İstanbul İlindeki hastanelerde çalışan sağlık profesyonellerine,

Desteğini ve sevgisini esirgemeyen, her koşulda yanımda olan, bu günlere gelmemin en büyük mimarı sevgili anneme,

Çok teşekkür ediyorum.

Ağustos 2022

İlkesu BAYTEK

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ONAY SAYFASI	ii
BEYAN	iii
TEŞEKKÜR SAYFASI.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
KISALTMALAR	vii
ÇİZELGELER.....	viii
ÖZET.....	x
SUMMARY.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1.Araştırmanın Amacı	3
1.2. Alt Problemler	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Sayıtlar	6
1.5. Sınırlılıklar	6
1.6. Tanımlar	6
2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ.....	7
2.1. Şiddet Kavramı	7
2.1.1. Şiddetin Tanımı	8
2.1.2. Şiddetin Sınıflandırılması	10
2.1.3. Kadına Yönelik Şiddet	12
2.1.4. Kadına Yönelik Şiddetin Türleri	15
2.1.4.1. Fiziksel Şiddet	15
2.1.4.2. Psikolojik Şiddet	16
2.1.4.3. Ekonomik Şiddet	17
2.1.4.4. Cinsel Şiddet	18
2.2. Namus Kavramı	19
2.2.1. Namusa Yönelik Şiddet	20
2.2.2. Töre ve Kültürel Farklılıklar	22
2.2.3. Kadın Cinselliğine Toplumsal Bakış Açısı	24
2.3. Cinsel Saldırı Kavramı	28
2.3.1. Cinsel Saldırı Tiplerinin Sınıflandırılması	29
2.3.2. Cinsel Suçlarda Tıbbi ve Hukuki Yaklaşım	30
2.3.2.1. Aydınlatılmış Onam	31
2.3.2.2. Anamnez	31
2.3.2.1. Fiziki Muayene	33
2.4. Literatür Taraması	34
2.4.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	34
2.4.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	35
3. YÖNTEM	37
3.1. Evren ve Örneklem	37
3.2. Veri Toplama Araç ve Teknikleri	38
3.2.1. Kişisel Bilgi Formu	38

3.2.2. İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği	38
3.2.3. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği	38
3.3. Verilerin Toplanması	39
3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumu	39
4. BULGULAR	41
4.1. Katılımcıların Betimsel Değişkenlere Göre Dağılımı	41
4.2. Katılımcıların İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği ve Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Puan İstatistikleri	44
4.3. Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizi	54
4.4. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	60
4.4.1. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırması ...	62
4.4.2. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Cinsiyete Göre Karşılaştırması	62
4.4.3. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Yaşa Göre Karşılaştırması	63
4.4.4. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Yaşa Göre Karşılaştırması	64
4.4.5. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Medeni Duruma Göre Karşılaştırması	68
4.4.6. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Medeni Duruma Göre Karşılaştırması	69
4.4.7. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Mesleğe Göre Karşılaştırması	70
4.4.8. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Mesleğe Göre Karşılaştırması	71
4.4.9. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Deneyim Süresine Göre Karşılaştırması	73
4.4.10. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Deneyim Süresine Göre Karşılaştırması	74
4.4.11. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Daha Önce Cinsel Saldırı Vakası ile Karşılaşma Durumuna Göre Karşılaştırması	75
4.4.12. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Daha Önce Cinsel Saldırı Vakası ile Karşılaşma Durumuna Göre Karşılaştırması	75
4.4.13. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Cinsel Suç/İstismar ile İlgili Eğitim Alma Durumuna Göre Karşılaştırması	76
4.4.14. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Cinsel Suç/İstismar ile İlgili Eğitim Alma Durumuna Göre Karşılaştırması	77
4.4.15. Sağlık Profesyonellerinin Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeyleri ile Kadına İlişkin Namus Anlayışının Karşılaştırılması	78
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	80
5.1. Sonuç	80
5.2. Tartışma	83
5.3. Öneriler	86
6. KAYNAKLAR.....	88
7. EKLER	96
Ek 1: Anket	96
Ek 2: Ölçek İzinleri	99
Ek 3: Etik Kurul Onayı	102
8. ÖZGEÇMİŞ.....	104
9. İNTİHAL RAPORU	107

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
BM	: Birleşmiş Milletler
HIV	: Human Immunodeficiency Virus (İnsan Bağışıklık Yetmezliği Virüsü)
IRMA	: Illinois Rape Myth Acceptance (Illinois Tecavüz Mitleri Kabulü)
KİNATÖ	: Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği
LGBT	: Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Transseksüel
NKÜŞTO	: Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçeği
RMA	: Rape Myth Acceptance (Tecavüz Mitleri Kabulü)
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İstatistik Paketi)
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu
WHO	: World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü)

ÇİZELGE LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 4.1. Katılımcıların Betimsel Değişkenlere Göre Dağılımı	41
Tablo 4.2. Katılımcıların Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Puan İstatistikleri	45
Tablo 4.3. Katılımcıların Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Puan İstatistikleri	49
Tablo 4.4. Katılımcıların Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Alt Boyutları Puan İstatistikleri	54
Tablo 4.5. Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği KMO ve Bartlett Testleri	55
Tablo 4.6. Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Özdeğerleri ve Açıklanan Varyans Yüzdeleri	55
Tablo 4.7. Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Faktör Yükleri	56
Tablo 4.8. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği KMO ve Bartlett Testleri	57
Tablo 4.9. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Özdeğerleri ve Açıklanan Varyans Yüzdeleri	57
Tablo 4.10. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Faktör Yükleri	58
Tablo 4.11. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeyinin Ölçümlemesi Güvenilirlik Analizi	59
Tablo 4.12. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Ölçümlemesi Güvenilirlik Analizi	59
Tablo 4.13. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Alt Boyutlarının Ölçümlemesi Güvenilirlik Analizi	60
Tablo 4.14. Verilerin Normallik Testleri	61
Tablo 4.15. Verilerin Skewness ve Kurtosis Değerleri	61
Tablo 4.16. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri	62
Tablo 4.17. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Cinsiyete Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri	62
Tablo 4.18. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Yaşa Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri	63
Tablo 4.19. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Yaşa Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri	64
Tablo 4.20. Kadına ilişkin namus anlayışı eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun yaşa göre post-hoc analizi	65
Tablo 4.21. Kadına ilişkin namus anlayışı evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun yaşa göre post-hoc analizi	66
Tablo 4.22. Kadına ilişkin namus anlayışının yaşa göre post-hoc analizi	67
Tablo 4.23. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Medeni Duruma Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri	68
Tablo 4.24. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Medeni Duruma Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri	69

Tablo 4.25. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Mesleğe Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri	70
Tablo 4.26. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Mesleğe Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri	71
Tablo 4.27. Kadına ilişkin namus anlayışı evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun mesleğe göre post-hoc analizi	72
Tablo 4.28. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Deneyim Süresine Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri	73
Tablo 4.29. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Deneyim Süresine Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri	74
Tablo 4.30. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Daha Önce Cinsel Saldırı Vakası ile Karşılaşma Durumuna Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri	75
Tablo 4.31. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Daha Önce Cinsel Saldırı Vakası ile Karşılaşma Durumuna Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri	75
Tablo 4.32. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Cinsel Suç/İstismar ile İlgili Eğitim Alma Durumuna Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri	76
Tablo 4.33. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Cinsel Suç/İstismar ile İlgili Eğitim Alma Durumuna Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri	77
Tablo 4.34. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Kadına İlişkin Namus Anlayışı ile Karşılaştırması Korelasyon Analizi İstatistikleri	78

ÖZET

Baytek, İ. (2022). Sağlık Profesyonellerinin Cinsel Saldırı Suçu Mağduru Kadınlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kadına yönelik şiddet ve cinsel saldırı toplumun gelişmesinin önüne geçen önemli problemlerden birisidir. Kadın mağduru olduğu cinsel saldırı sonucu fiziksel zararın yanı sıra psikolojik zarar da görmektedir. Yaşadığı psikolojik zararın en önemli nedeni ise toplum tarafından yapılan olumsuz nitelendirmelerdir. Cinsel saldırı mağduru kadınların bu süreçte temasta olduğu toplumsal birimlerden bir de sağlık profesyonelleridir. Bu araştırmanın amacı sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırma, 2021 yılında İstanbul ilinde bulunan hastanelerde görev yapan rastgele seçilen 450 sağlık profesyonelinden elde edilen veriler ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplamak amacıyla 'Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği' ile 'Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği' kullanılmıştır. Toplanan veriler belirlenmiş bazı faktörlere göre (cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek, deneyim süresi, cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumu, cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumu gibi değişkenler) değerlendirilmiştir. Gruplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla "t" testi ve "tek yönlü varyans analizi" (Anova) kullanılarak yorumlanmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının pozitif yönlü olduğu görülmüştür. Sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının cinsiyet, yaş, meslek, daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumu, cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumu faktörlerinden etkilendiği belirlenmiştir. İleri yaşlardaki sağlık profesyonellerinin, doktor olan katılımcıların, daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşmış olan katılımcıların ve cinsel suç/istismar eğitimi almış olan katılımcıların cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının daha pozitif yönlü olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet, Namus, Cinsel Şiddet, Cinsel Saldırı.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Tayfun YEŞİLŞERİT, T.C. Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölüm Başkanı

SUMMARY

Baytek, İ. (2022). Investigation of Attitudes of Health Professionals towards Women Victims of Sexual Assault Crime. Master's Thesis, Biruni University Faculty of Health Sciences, İstanbul.

Violence and sexual assault against women is one of the important problems that prevent the development of society. As a result of the sexual assault she is a victim of, she suffers psychological harm as well as physical harm. The most important reason for the psychological damage he experiences is the negative characterizations made by the society. Health professionals are one of the social units that women who are victims of sexual assault come into contact with during this process. The aim of this study is to investigation of attitudes of health professionals towards women victims of sexual assault crime. Relational screening model, one of the quantitative research methods, was used in the research.

The research was conducted with data obtained from 450 randomly selected healthcare professionals working in hospitals in Istanbul in 2021. The "Illinois Rape Myths Acceptance Scale" and the "Honor Conception Attitude Scale towards Women" were used to collect data in the study. The collected data were evaluated according to some determined factors (variables such as gender, age, marital status, occupation, duration of experience, encountering a case of sexual assault, education about sexual crime/abuse). It was interpreted using the "t" test and "one-way analysis of variance" (Anova) in order to determine whether there was a significant difference between the groups.

As a result of the study, it was seen that the attitudes of health professionals towards women who were victims of sexual assault crime were positive. It has been determined that the attitudes of health professionals towards women who are victims of sexual assault crime are affected by factors such as gender, age, occupation, previous encounter with a sexual assault case, and education about sexual crime/abuse. It has been determined that the attitudes of elderly health professionals, participants who are doctors, participants who have encountered sexual assault cases before, and participants who have received sexual crime/abuse training towards women who are victims of sexual assault crime are more positive.

Key Words: Violence, Violence Against Women, Honor, Sexual Violence, Sexual Assault.

Advisor: Dr. Tayfun YEŞİLŞERİT, T.C. Biruni University, Faculty of Health Sciences, Head of Social Work Department.

1. GİRİŞ

Kadına yönelik şiddet, günümüzde hem dünya da hem de Türkiye’de olan önemli bir sosyal sorundur. Dünya Sağlık Örgütü’nün (WHO) yapmış olduğu açıklama doğrultusunda da, dünya çapında 640 milyon kadının erken çocukluk döneminden itibaren şiddete maruz kaldığı görülmektedir. Bu da her 3 kadından birinin hayatı boyunca 1 kez şiddete maruz kaldığı anlamına gelmektedir. Verilere göre, 15-24 yaş aralığında ki kadınların dörtte biri partnerleri tarafından şiddet görmektedir Partnerleri tarafından şiddete maruz kalan kadınların oranının en fazla olduğu yerler; Güney Asya, Sahra Çölü’nün altında ki Afrika Ülkeleri ve Okyanusya’dır. Bu bölgelerde kadına yönelik şiddetin oranı %50 olarak belirtilmiştir. Avrupa ile Orta ve Doğu Asya ülkelerinde ise bu oran %20 olarak bildirilmiştir.

Yapılan şiddetin kadın sağlığı üzerinde hem kısa hem de uzun vadede birçok olumsuz etkisi görülmektedir. Bu etkilerin kalıcı kalıcı hasarlar bırakabileceği gibi, aşırı alkol kullanımı, depresyon, anksiyete, istenmeyen gebelik durumları, intihara meyil, cinsel yolla bulaşan hastalıklar (HIV, Frengi vb.) gibi kadınlar üzerinde hem psikolojik hem de davranışsal problemlerin oluşmasına neden olabilmektedir (World Healty Organization, 2002).

Kadınlar yalnızca Türkiye’de değil dünyanın her yerinde fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet gibi birçok şiddet türüne maruz kalabilmektedir (Taşdemir Afşar, 2015). İnsanlık tarihi boyunca devam eden ve pek çok farklı türü olan şiddetin en önemli türü cinsel şiddettir.

Yapılan sınıflandırmalara göre şiddet; 5 ana başlıkta toplanmaktadır. Bunlar;

1. Fiziksel şiddet,
2. Cinsel şiddet,
3. Duygusal şiddet,
4. Ekonomik şiddet ve
5. Siber şiddet

olarak tanımlanmıştır. Polat'ın 2014 yılında yazdığı makale'de şiddet davranışlarını şu şekilde ele almıştır; **Fiziksel şiddet**; dayak atma, sert cisimle vurma, tokat atma, tekmeleme, bıçakla saldırma ve öldürmek. **Cinsel şiddet**; istemediği cinsel davranışa zorlamak, tecavüz etmek. **Duygusal şiddet**; dayak ya da ölümle korkutmak, sık sık kıskançlık kavgası çıkartmak, kanunsuz işleri yapmaya zorlamak, intiharla tehdit etmek, arkadaşları ve ailesi ile görüşmesini engellemek, hareket özgürlüğünü kısıtlamak, terk etmekle tehdit etmek, çocukları kullanarak tehdit edici mesajlar yollamak, kendini suçlu hissetmesine neden olmak şeklinde örnekler verilebilir (Polat, 2014). Taşdemir Afşar (2015) ise duygusal şiddeti “birisine karşı sistemli bir şekilde psikolojik baskı uygulamak, duygusal olarak sömürmek ve aşağılamak, onu kontrol etmek ve cezalandırmak amacıyla toplumdaki soyutlamak” şeklinde tanımlamıştır. **Ekonomik şiddet**; parasını elinden almak, çalışmasını kısıtlamak veya yasaklamak, harçlık vermemek, aile geliri konusunda bilgisiz bırakmak (Polat, 2014). **Siber şiddet**; özellikle çocuklar ve ergenler arasında dalga geçme, taciz etme, taklit etme, şiddet uygulama, tehdit etme, dışarıda bırakma gibi teknolojik araçlar aracılığıyla değil birebir yüz yüze psikolojik zararın yanı sıra fiziksel zararın da görüldüğü akran zorbalığı olarak adlandırılan şiddet biçiminden söz edilmektedir. Siber zorbalık davranış şekillerine örnek olarak uygunsuz özellikle cinsel içerikli görüntülerini çekip bunları internet ortamında yaymak, kişiyi küçük düşürücü eylemlerde bulunmak, başka gibi davranmak, tehdit etmek gibi birçok davranış şeklini içermektedir (Yüksel Özmen, 2018).

Cinsel şiddetin temelinde ise “Namus” kavramı yer almaktadır. Bilindiği üzere Müslüman toplumlarda “namus” kavramı bir hanenin ya da kişinin itibarı olarak görülmektedir. Türk toplumunun da ataerkilliğini göz önüne aldığımızda aynı sonuçlar Türk aile yapısı içinde geçerlidir. Türk erkekleri kadınları (eş, sevgili, çocuk, kardeş, anne vb.) kendi namusları olarak görmekte ve bu şekilde davranmaktadır ve gerektiği takdirde can almaktan kaçmamaktadırlar (Işık, Sakallı-Uğurlu, 2009).

Cinsel Saldırı; kişinin özel alanına isteği olmadan dâhil olmaktır. Bunu yaparak kişinin iyiliğine bilerek yapılan bir saldırdır. Cinsel saldırıya uğramış bir kişinin başvurusu üzerine muayene için götürüldüğü hastanede yaşadıkları en az uğradığı saldırı kadar trajik ve travmatik olabilmektedir (Gökdoğan, 2008).

Tecavüz, mağdurun izni olmadan ve mağdura karşı bir güç kullanılarak saldırganın cinsel organı veya bir obje vasıtası ile vajinal, anal veya farklı bir parçaya girilmesidir. Tecavüz mitleri ise; erkeğin kadına yönelik cinsel şiddetini haklı çıkaran ya da inkâr eden ve ısrarla bırakılmayan tutumlardır. Tecavüz mitleri cinsel şiddete katkıda bulunmaktadır. Tecavüzcü ve tecavüz mağduru hakkında, önyargılı ve kalıplaşmış ya da yanlış inançların bütünüdür. Tecavüz mitlerine,

- Kadınların seksi konuşmaları ve hareketlerde bulunmaları tecavüzü davet eder,
- Kadın tecavüze uğramış ise dikkatsiz davranıp kendini o duruma sokmuştur,
- Kadın vücudunda çürüklere veya yara izine sahip değil ise bunun bir tecavüz olduğunu söylemek doğru değildir,
- Tecavüz kişisel bir problemdir sosyal çevrelerden etkilenmez,
- Tecavüz ani ve plansız bir eylemdir
- Erkekler sekse aç oldukları için tecavüz ederler şeklinde örnekler verilebilir (Eker ve Erdener, 2011).

Bu bilgiler ışında yürütülecek olan araştırmada, sağlık çalışanlarının cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik namus anlayışları ve tecavüz mitlerini kabul etmeleri arasındaki ilişkiler incelenecek ve sağlık çalışanlarının tutumlarını etkileyen değişkenler belirlenecektir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının incelenmesidir. İradesi dışında gerçekleşen her türlü cinsel eyleme maruz kalmış (cinsel saldırı, cinsel şiddet veya tecavüz kurbanı) kadınların başvurdukları sağlık kuruluşlarında mağdura ilk temas eden sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı mağdurlarına karşı tutumları, tecavüz mitlerini benimseme düzeyleri incelenecektir.

1.2. Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki şekilde sıralanabilir;

a. Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

b. Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

c. Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri yaşa göre farklılık göstermekte midir?

d. Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı yaşa göre farklılık göstermekte midir?

e. Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri medeni duruma göre farklılık göstermekte midir?

f. Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı medeni duruma göre farklılık göstermekte midir?

g. Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri mesleğe göre farklılık göstermekte midir?

h. Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı mesleğe göre farklılık göstermekte midir?

i. Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri deneyim süresine göre farklılık göstermekte midir?

j. Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı deneyim süresine göre farklılık göstermekte midir?

k. Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

l. Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

m. Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

n. Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

o. Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri ile kadına ilişkin namus anlayışı arasında ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Cinsel suçlar, tüm dünyada yaş grubu ve cinsiyet gözetmeksizin toplumu tehdit eden bir sorundur. Son yıllarda ise şiddet suçları arasında en fazla artışa sahip suç türüdür (Karbeyaz ve ark., 2012). Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) 2018 yılı verilerine göre her üç kadında birisi hayatları boyunca en az bir kere cinsel saldırıya maruz kaldıklarını bildirmiştir.

Cinsel saldırı ve tecavüz ile ilgili yerli ve yabancı literatürde pek çok kaynak bulunmakla birlikte, öncesinde sağlık yönetimi bakış açısıyla konunun işlenmediği fark edilmiştir. Çalışmanın sonunda ise literatür için önemli bir kaynak olacağı düşünülmektedir. Hem dünyada hem de Türkiye'de var olan en önemli sorunlardan bir tanesi de namus kavramı adı altında kız çocuklarına ve kadınlara yapılan şiddettir. Şiddet, "kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesi ile veya acı çekmesi ile sonuçlanan veya sonuçlanması olası hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da hürriyetin keyfi engellenmesini de kapsamaktadır (Çalışkan, 2019).

Bu çalışma ile sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri ve kadına ilişkin namus anlayışı, cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek, deneyim süresi, cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumu, cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumu faktörlerine göre değerlendirilerek literatüre kazandırılacaktır. Ayrıca sağlık çalışanlarının tecavüz mitlerini kabul düzeyleri ile kadına ilişkin namus anlayışları arasındaki ilişki incelenecektir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmaya katılan sağlık profesyonellerinin “Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği” ve “Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği”ni içten ve doğru şekilde cevapladıkları kabul edilmiştir.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma İstanbul İlindeki hastanelerde görev yapan sağlık profesyonelleri ile sınırlı tutulmuştur.

Araştırmada kullanılan veriler ve ulaşılan bilgiler “Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği” ve “Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği” kapsamı ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Şiddet: Kendisine, başkasına, bir gruba veya topluma karşı kasti olarak fiziksel baskı veya güç kullanmak, tehdit etmek veya fiiliyata geçirmek, yaralama, ölüm, psikolojik zarar, gelişim bozukluğu veya mahrum bırakmaya neden olmak veya bu durumların gerçekleşme ihtimalini artırmaktır. (WHO, 2002).

Kadına Yönelik Şiddet: Kadınların cinsiyetleri nedeniyle maruz kaldıkları fiziksel, cinsel, psikolojik acı veya ıstırap veren ya da verebilecek olan her türlü eylem, uygulama ya da bu tür eylemlerle tehdit edilme, zorlanma veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakılmalarıdır. (BM, 1994).

Namus: Bir toplum içinde ahlak kurallarına ve toplumsal değerlere bağlılık, iffet; Dürüstlük, doğruluk (TDK, 2011).

Cinsel Şiddet: Bireyin kendi isteği dışında cinsel ilişkiye zorlanması, cinselliğe maruz kalması ve hatta cinselliğin sözle bireyin istemediği şekilde ifade edilerek rahatsız edilmesidir (Sarıcı, 2013).

Cinsel Saldırı: Cinsel arzuları tatmin amacıyla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilerek bedenine fiziksel temasta bulunulmasıdır (TCK md.102).

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Şiddet Kavramı

İnsanlık tarihinin bir parçası olarak görülen şiddet, günümüzde sık olarak tartışılan konulardan biridir. Tarihsel süreç insanların bulunduğu koşulları değiştirmiş, bilimsel ve teknolojik gelişmeler insan hayatında önemli yer tutmaya başlamış, kültürel farkındalıklar artmış olsa da şiddet kavramı sosyal hayatta varlığını sürdürmektedir (Ocak, 2017).

Şiddet kavramı toplumlarda kavgalar ve savaşlar şeklinde kendini göstermektedir. Tarihi olarak bakıldığında şiddetin nedeninin genellikle dini, siyasi ve etnik olduğu görülmektedir. Aynı toplum içinde yaşayan gruplarda şiddet yaklaşımı görülmekte ancak topluluklar arasındakine benzer şekilde fikir ayrılıkları nedeni ile kendini göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında şiddet kavramının etnik, dini, siyasi çatışmalarla savaş ve terörizmi içinde barındırdığı görülmektedir (Walby, 2012).

Şiddet kavramı sadece topluluklar veya topluluk içindeki gruplar arasında yaşanan bir sorun olarak görülmemiş insanın olduğu her yerde, her yaş ve cinsiyette kendini göstermiştir. Şiddet kavramı çocuklar arasında görülmekte ve bu durum akran zorbalığı olarak adlandırılmaktadır. Aile içinde görülen şiddet ise genellikle kadına yönelik olmakla birlikte aile içindeki bireylerin birbirine uyguladığı şiddet olarak kendini göstermektedir. İş hayatında yaşanan şiddet ise daha çok psikolojik şiddet olarak kendini göstermektedir. Şiddet kavramı sadece insanlar arasında değil, aynı zamanda hayvana yönelik olarak da gerçekleşmektedir (Ünsal, 1996).

Şiddet kavramını sadece fiziksel olarak değerlendirmek, şiddeti tanımlarken yapılabilecek bir hatadır. Şiddet sadece fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik ve duygusal olarak da varlığını sürdürmektedir. Bu nedenle şiddet kavramı tanımlanırken tüm bu türlerin incelenmesi gerekmektedir (Ünsal, 1996).

Şiddet sadece bireysel bir sorun değil toplumsal bir sorun olarak da görülmektedir. Şiddetin var olduğu bir toplum artan huzursuzluk ile insanlar

arasındaki ilişkilerin bozulmasına, güvenin azalmasına ve toplumsal bütünlüğün zedelenmesine neden olmaktadır. Şiddetin sosyal sorunların yanı sıra etik, politik ve insan haklarına yönelik sorunların ortaya çıkmasına neden olduğu görülmektedir (Ocak, 2017).

2.1.1. Şiddetin Tanımı

Tarihin başından beri varlığını sürdüren şiddet kavramı her toplumda var olmuş ve dolayısıyla her dilde kendine yer edinmiştir. Latince'de şiddet kavramı “violentia” kelimesinden gelmektedir ve anlamı sert ve acımasız kişiliktir. Fransızca'da şiddet kelimesi, birine istemediği bir şeyi zorla yaptırmak anlamında kullanılmıştır. Almancada şiddet kelimesinin karşılığı “gewalt” terimidir ve bu terim “çatışmak, tehdit etmek” anlamını taşımaktadır. (Doğanavşargil ve Vahip, 2007).

Şiddet kavramının tanımlanmasında biyoloji, felsefe, sosyoloji, psikoloji, hukuk ve siyaset gibi birçok bilim dalı çalışmıştır. Şiddet kelimesinin tanımlanmasında filozofların, araştırmacıların ve yazarların çalışmaları olmuştur. Bu çalışmalarda şiddetin farklı yönleri ön plana çıkarılarak tanımlamalar yapılmıştır (Taşdemir Afşar, 2015).

Şiddetin tanımını ortaya çıkış biçimine göre tanımlayan çalışmalardan biri Freud tarafından yapılmıştır. Freud şiddet kavramı üzerine çalışmış ve şiddetin doğuştan itibaren var olagelen bir olgu olduğu görüşünü savunmuştur. Freud bu görüşü savunurken insandaki ölüm içgüdüğü varlığını temel almıştır. Ölüm içgüdüğü'nün şiddet ve saldırganlık ile ilgili olduğunu ve insanların ölüm içgüdüğü ile doğduğunu ileri sürmüştür (Erten ve Ardalı, 1996).

Ortaya çıkış biçimine göre şiddeti tanımlayan diğer bir çalışma ise Freud tarafından yapılan çalışmanın aksini iddia etmektedir. Archer ve Gartner şiddetin doğuştan değil toplumsal olduğunu ileri sürmüştür. Şiddetin genetik olmadığını savunmuş, çevresel ve toplumsal koşullara bağlı olarak edinilen bir davranış biçimi olduğunu ifade etmiştir. Archer ve Gartner'a göre şiddet öğrenme ile edinilmektedir (Archer ve Gartner, 1996).

Freidman şiddet kavramını küresel bağlamda tanımlamıştır. Küreselleşmenin neden olduğu yıkım ve tahribattan kaynaklı bir şiddet varlığından yola çıkmıştır.

Freidman şiddeti küresel olarak üç başlık altında incelemiştir. Bunlardan birincisi etnik şiddettir ve kültürel ve sosyal ayrışma ile ilişkili görülmüştür. İkincisi toplumsal sınıflar ve geçim sıkıntıları ile ilişkili proleterya şiddetidir. Üçüncüsü ise uluslararası suç şebekelerinin davranışlarıyla meydana gelen şiddet hareketleridir. Freidman eril şiddetine değinirken bu şiddetin de diğerlerine bağlı olmasının yanı sıra ataerkilliğe dayandırmış ve tarih boyunca varlığını sürdüren ve toplum tarafından normal olarak algılanabilen bir şiddet türü olduğunu ifade etmiştir (Taşdemir Afşar, 2015).

Yves Michaud, bireylerin sosyal ilişki içinde olduğu ortamlarda birbirlerine karşı davranışlarında karşıdakine karşı doğrudan veya dolaylı olarak ahliki, kültürel ya da fiziki saldırıların şiddeti oluşturduğunu ifade etmektedir. Yves Michaud’a göre saldırının verdiği zararın derecesinin bir önemi yoktur. Karşı taraf saldırıdan zarar görmese bile yapılan davranışın şiddet olduğunu belirtmektedir (Michaud, 1986).

Şiddet kavramı Bourdieu tarafından “sembolik şiddet” ifadesiyle tanımlanmıştır. Sembolik şiddet belirsiz, her an maruz kalınabilen ve uygulanan birey tarafından fark edilmeyen şiddettir. Bourdieu sembolik şiddeti şiddetin kibar formu olarak ifade etmiştir. Birey kendisine uygulanan şiddeti fark edemediğinden kendini savunamaması ile şiddetin en kötü haline maruz kalmaktadır. Engel olunamayan bu şiddet durumu doğal olarak gelişmekte yaşamın her alanında var olabilmektedir (Bourdieu, 2014).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından yapılan tanım, günümüzde en yaygın olarak kabul gören tanım olmuştur. Şiddet, uygulanan kişide olumsuz sonuçlar doğuran davranış türü olarak değerlendirilmiştir. Bu tanıma göre şiddet “hedef alınan bireye, gruba veya topluma karşı kasıtlı olarak yapılan tehdit ve fiziksel güç uygulanması sonucu psikolojik zarar, yaralanma veya ölümle sonuçlanma ihtimali olan durum” olarak ifade edilmektedir (WHO, 2002).

Türkiye’de Şiddet kavramı 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği 3. Maddesi ile 8 Mart 2012 tarihinde tanımlanmıştır. Bu tanıma göre şiddet; kişinin fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da

özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranıştır.

2.1.2. Şiddetin Sınıflandırılması

Şiddet kavramı, geniş kapsama sahip bir bütünü içinde barındırdığından dolayı farklı şekillerde sınıflandırılabilirdiği görülmüştür. Ayrıca bu sınıflandırmalar yapılırken şiddet tanımlarından da yola çıkılmıştır ve yapılan tanımlar tartışma barındırmaktadır. Bu sebeple şiddetin sınıflandırılmasında da ortak bir görüş bulunmamakta ve tek bir sınıflandırma yer almamaktadır (Walby, 2012).

Dünya Sağlık Örgütü şiddetin sınıflandırılmasında 2002’de yayımladığı “Şiddet ve Sağlık” raporunda üç başlık kullanarak bir ayrıma gitmiştir. Bu başlıklar aşağıdaki şekilde sıralanmakta ve tanımlanmaktadır (WHO, 2002).

Kendine Yöneltilmiş Şiddet: Bireyin hem şiddeti uygulayan hem de şiddete maruz kalan kişi olduğu durumlar için kullanılmaktadır. Bireylerin intihar eylemleri ya da kendilerine zarar vermeye yönelik uyguladığı eylemler bu başlık altında yer almaktadır.

Kişiler Arasındaki Şiddet: Bireylerin birbirlerine şiddet uyguladıkları durumlar için kullanılmaktadır. Birbirine şiddet uygulayan bireyler iki veya daha fazla kişi arasında olmaktadır. Bu başlık iki ayrı alt başlık altında incelenmektedir. Bunlardan ilki aile içi şiddet olarak tanımlanmakta ve aile bireylerinin (kadın, çocuk, yaşlı vb.) fiziksel şiddetin dışında ihmal, istismar ve duygusal şiddete maruz kaldığı durumları da içermektedir. İkinci alt başlık ise çevre şiddeti olarak tanımlanmaktadır. Burada ise şiddet yakın akraba, uzak akraba, tanıdık veya tanımadık bireyler arasında uygulanması söz konusudur.

Kolektif Şiddet: Bireylerin oluşturduğu gruplar arasında meydana gelen şiddet olarak tanımlanmaktadır. Bu başlık da kendi altında üç alt başlıktan oluşmakta ve bunlar siyasi, toplumsal ve ekonomik olarak sıralanmaktadır. Terör eylemleri bu grup altında yer almaktadır.

Şiddet kavramının tanımlanmasındaki en büyük güçlük tanımın dar kapsamlı yapılmasıdır. Ancak buna karşın araştırmacılar tarafından yapılan detaylı araştırmalar şiddet sınıflandırmasına yönelmiştir. Bazı araştırmacılar tarafından kabul görmüş bir şiddet sınıflandırmasında altı ayırım görülmüştür. Bunlar aşağıda listelendiği gibidir (Keleş ve Ünsal, 1996);

1. Dini ve etnik sebeplerle meydana gelen nefret ve yabancı düşmanlığı ile oluşan milliyetçi duygularla oluşan şiddettir.
2. Yenilikçi düşünceye sahip bireyler ile bunlara karşı görüş bildiren bireyler arasında meydana gelen şiddettir.
3. Askeri darbelerden kaynaklanan şiddet grubudur.
4. Öğrenci odaklı şiddettir. Öğrencilerin kendi aralarında ya da dışarı karşı çatışmalarından kaynaklanmaktadır.
5. Ayrılıkçı şiddet eylemlerini içeren şiddet grubudur.
6. Seçim süreçlerinde ortaya çıkan şiddet eylemleridir.

Galtung tarafından yapılan şiddet sınıflandırması şiddet yapısı ile şekillenmektedir. Galtung şiddeti fiziksel, psikolojik ve yapısal olarak ayırmıştır. Fiziksel şiddet basit fiziki etkilerden insan öldürmeye kadar yapılan tüm eylemleri içine almaktadır. Psikolojik şiddet ise tehdit, baskı, beyin yıkama benzeri uygulanan kişiye psikolojik zararlar veren eylemlerdir. Yapısal şiddet özellikle Galtung tarafından üzerinde durulan şiddet tipi olmuştur. Yapısal şiddette bireye karşı baskılama ve yeteneklerini küçük görme eylemi söz konusudur. Bu durum uygulanan bireyde potansiyelini gerçekleştirememesi ve kendine güven sorunu oluşturmakta ve bireye çok fazla zarar verebilmektedir (Galtung, 1969).

Chesnais tarafından yapılan bir çalışmada şiddet öncelikle özel ve kolektif olmak üzere iki ana başlık altında sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma aynı zamanda dünya polis teşkilatı tarafından yapılan sınıflandırmadır. Özel şiddet başlığı altında yine iki alt başlık yer almaktadır. Bunlardan ilki cürümsel şiddet olup fiziksel şiddet, cinsel şiddet ve ölüm ile sonuçlanan şiddeti içermektedir. İkincisi ise cürümsel olmayan şiddettir ve intihar ve trafik kazası gibi olaylar ile bireyin şiddet gördüğü durumları içerir. Diğer ana başlık olan kolektif şiddet ise devlet tarafından halka uygulanan şiddet ve halk tarafından devlete uygulanan şiddet olarak ikiye ayrılmıştır. Devlet tarafından halka uygulanan şiddet devlet terörü veya endüstriyel şiddet olarak

örneklendirilebilirken, halk tarafından devlete uygulanan şiddet ise grevler ve ayaklanmalar şeklinde örneklendirilmektedir (Özerkmen ve Gölbaşı, 2010).

Galtung tarafından yapılan şiddet sınıflandırmasında etkenlere göre başlıklar belirlenmiştir. Bunlar aşağıdaki şekilde sıralanabilmektedir (Galtung, 1969):

1. Şiddeti uygulayan tarafın sayısına göre;
 - Bireysel şiddet
 - Kolektif şiddet
2. Şiddetin uygulanma nedenine göre;
 - Töre
 - Çıkar Çatışması
 - Öfke
 - vb.
3. Şiddetin suç teşkil etmesine göre;
 - Kasti şiddet
 - Kaza
4. Şiddetin kapsamına göre;
 - Dar kapsamda: Direk şiddet (fiziksel veya psikolojik)
 - Geniş anlamda: Dolaylı şiddet (psikolojik veya duygusal)

Polat tarafından yapılan çalışmalarda şiddet iki farklı şekilde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmalardan birinde mağdur tarafa yönelik gruplandırma yapılmıştır ve bunlar; kadına yönelik şiddet, çocuğa yönelik şiddet, yaşlıya yönelik şiddet, engelliye yönelik şiddet, akran şiddeti, kardeşler arası şiddet, flört şiddeti, mülteci şiddeti, LGBT şiddeti, bireyin kendine uyguladığı şiddettir. İkinci sınıflandırmada ise şiddet tipleri temel alınmıştır. Bunlar ise; fiziksel şiddet, ekonomik şiddet, cinsel şiddet, duygusal şiddet, siber şiddettir (Polat, 2016).

2.1.3. Kadına Yönelik Şiddet

Şiddet kavramının tanımlanmasındaki zorluk benzer şekilde kadına yönelik şiddetin tanımlanmasında da karşımıza çıkmaktadır. Kadına yönelik şiddet toplumsal bir sorun olarak görülmektedir. Genel olarak tanımlamak gerekirse, kadına yönelik

şiddet, kadının sağlık, beslenme, yaşama ve eğitim gibi temel hak ve özgürlüklerinin engellenmesine yönelik şiddet olarak ifade edilebilir (Akkaş ve Uyanık, 2016).

Kadına yönelik şiddet için yapılan ilk tanım 1993 yılında “Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması” bildirgesi ile Birleşmiş Milletler tarafından yapılmıştır. Bu tanım “ Kamusal veya özel hayatta tehdit etme, zorlama veya özgürlükten keyfi olarak yoksun bırakma dahil olacak şekilde, kadınlara fiziksel, cinsel ve psikolojik zarar ya da acı verme sonucu doğuran ya da bu sonucu doğurması muhtemel olan, cinsiyete dayalı her türlü yapılan şiddet eylemi” şeklinde yapılmıştır (Karal ve Aydemir, 2012).

Kadına yönelik şiddetin toplumsal bir sorun oluşturulmasıyla gündeme gelen kavram başlangıçta kadına yönelik şiddet ifadesi yerine dayak yiyen kadınlar olarak bahsedilmeye başlanmıştır. Dayak yiyen kadın kavramı tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaygın olarak kullanılmıştır. 1987 yılında Kanada Kadın Statüsü Müzakere Derneği tarafından uygulanan anket sonucunda kadınların % 80’inin “dayak” tabirinden hoşlanmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Kadınlar yaşadıkları durumun “dayak” tabiri ile yeterince ifade edilmediğini düşünmektedir. Aynı anket çalışmasında kadınların kullanılmasını istedikleri ifadeye yönelik öneri sunmaları istenmiştir. Ankete katılım gösteren kadınların % 41’i “kadına yönelik şiddet” ifadesini önermişlerdir. Bu çalışmanın sonucu olarak dünya genelinde kadına yönelik şiddet kavramı kullanılmaya başlanmıştır (Boyacıoğlu, 2016).

Kadına yönelik şiddet olayları incelendiğinde, şiddeti uygulayan tarafın genel olarak aile bireyleri olduğu görülmüştür. Özel olarak bakıldığında şiddetin en çok eşler tarafından uygulandığı sonucuna ulaşılmıştır. Kadına yönelik şiddetin türü değişmektedir ve ulaşılan sonuçlara göre birçok kadının hayatı boyunca en az bir kere şiddete maruz kaldığı görülmüştür (Doğanavşargil ve Vahip, 2007).

Kadına yönelik şiddet için yapılan araştırmalar aile içi şiddetin yaygınlığını ölçmeye de yoğunlaşmıştır. Yapılan çalışmalarda elde edilen bulgular değişiklik göstermiştir. Çalışmalardan daha net sonuçlar elde edilememesinin nedeni ise şiddet eğiliminin azlığı değil, kadınların aile içindeki özelliklerini dışarıyla paylaşmaktaki çekimserliği, utangaçlığı olarak belirlenmiştir (Watts ve Zimmerman, 2002).

Türkiye’de yapılan bir çalışmada örneklem olarak doğu bölgesi seçilmiş ve hayatı boyunca en az bir kere şiddete uğrayan kadınların oranının % 40 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın örneklemini Türkiye geneline genişletildiğinde ise bu oran % 35 olduğu bulunmuştur (Altınay ve Arat, 2008). Kadınların eş şiddetine uğrama oranları üzerine Türkiye’de yapılan bir başka çalışmada ise eş şiddetine uğrayan kadınların oranı Türkiye genelinde % 61,4 olarak bulunmuştur (Şahin, Yetim ve Öyekçin, 2012). Örneklemin Bursa ili olarak alındığı benzer bir çalışmada ise bu oran % 59 olarak saptanmıştır (Ergin ve Bigel, 2001).

Uluslar arası yapılan çalışmalar kadına yönelik şiddet oranının İrlanda’da %34,4, ABD’de % 46,4 olarak bulunmuştur. Uluslar arası çalışmalar incelendiğinde gelişmişlik düzeyi yüksek olan ülkelerde bu oran daha düşük olduğu görülmektedir. Kadına yönelik şiddet gelişmiş ülkelerde daha düşükken, gelişmekte olan ülkelerde oranın yükseldiği görülmektedir. Bu farklılığın ülkelerin kültürel, sosyal, ekonomik ve coğrafi şartların farklı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir (Şahin, Yetim ve Öyekçin, 2012).

Yapılan araştırmalar kadınların şiddet dendiğinde daha çok fiziksel şiddeti algıladıklarını göstermektedir. Kadınlar diğer şiddet türlerini şiddet olarak görmemekte veya şiddet gördüğünü fark etmemektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalar bu konu üzerine yoğunlaşmaktadır. Kadınların farkına varmadan gördükleri şiddet onlara daha fazla zarar vermekte ve bu şiddet daha fazla toplumsal zarar oluşturmaktadır. Bu konuda öncelikle kadınlar olmak üzere tüm bireylerin bilinçlendirilmesine yönelik de çalışmalar gerçekleştirilmektedir (Akkaş ve Uyanık, 2016).

On farklı ülkede (Bangladeş, Brezilya, Etiyopya, Japonya, Namibya, Peru, Samao Ada Grubu, Sırbistan, Tanzanya, Tayland) 2400 kadın ile yapılan görüşmeler ile Dünya Sağlık Örgütü bir çalışma gerçekleştirmiştir. Bu çalışmanın sonuçlarına göre kadınların fiziksel şiddete uğrama oranlarının %13 ile % 61 arasında olduğu görülmüştür. Ayrıca % 6 ile % 59 arasında cinsel şiddete, %20 ile % 75 arasında duygusal şiddete maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan bu çalışmada kadına yönelik şiddetin sadece fiziksel şiddet olarak sınırlandırılmaması gerektiğini göstermektedir (WHO, 2018).

2.1.4. Kadına Yönelik Şiddetin Türleri

Kadına yönelik şiddet amacı açısından incelendiğinde, kadının bastırılması ve kontrol altında tutulması olduğu görülmektedir. Bu amaçla uygulanan şiddet her zaman fiziksel değil farklı şekillerde de gerçekleştirilmektedir. Şiddetin şekli psikolojik, duygusal, ekonomik olabilmektedir. Kadına eşi tarafından çocukları üzerinden tehdit uygulanabilmektedir. Kadına yönelik duygu sömürüsü de uygulanan şiddete bir örnektir. Küçümseme, baskı ve zorlama kadına yönelik şiddetin diğer uygulamalarıdır. Kadın ekonomik olarak güçsüz bırakılarak veya benzer şekillerde sosyal ortamdan uzaklaştırılarak da şiddet görmektedir (Owen, 2008).

Kadına yönelik şiddet kadına uygulanan fiziksel şiddetin yanı sıra kadının farkında olduğu ya da olmadığı şiddet türleri ile de kendini göstermektedir. Kadına yönelik şiddetin türlerini incelerken şiddeti kendi arasında gruplandırarak ele almak doğru olacaktır. Bu çalışmada kadına yönelik şiddet; fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, ekonomik şiddet ve cinsel şiddet başlıkları ile incelenecektir.

2.1.4.1. Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet bireye uygulandığında fizik olarak temas içeren veya farklı bir alet vasıtasıyla temas içeren, bireyin ağrı yaşaması, yaralanma ve hatta ölüm durumları ile sonuçlanan eylemlerdir. Kadına yönelik fiziksel şiddet, tokat atılması, dövülmesi, itilmesi, uzuvlarının çekilmesi, saçının yolunması ve saçından sürüklenmesi, tükürülmesi, ısırılması, boğazının sıkılması, eşya fırlatılması, bıçak ve benzeri gereçlerle zarar verilmesi ve kadının öldürülmesini de içeren şiddet türlerini kapsamaktadır (Açıkel, 2009).

Kadına yönelik fiziksel şiddet uygulandığında genellikle karın, göğüs, baş ve boyun bölgelerinde yaralanmalar, morluklar dişlerinin kırılması gibi fiziki rahatsızlıklar yaşamaktadırlar. Ancak kadının maruz kaldığı fiziksel şiddet kadının kaçınması, kendini koruması gibi nedenlerle herhangi bir zarar vermese dahi eylem yine fiziksel şiddet olarak nitelenmektedir. Yaralanma veya ölüme sebebiyet verebilen fiziksel şiddetin temel amacı kadına zarar vermek olarak değerlendirilmektedir. Yaşanan şiddet sonucunda kadın fiziksel zararın yanında psikolojik olarak da zarar görmektedir (Atman, 2003).

Kadına yönelik fiziksel şiddetin en fazla uygulandığı ortamın aile içi olduğu görülmektedir. Aile içinde en fazla şiddet uygulayan bireylerin ise eşler olduğu bilinmektedir. Erkekler eşlerini sindirmek, korkutmak gibi amaçlarla fiziksel şiddete başvurmaktadır (Yörük, 2018).

Kadına uygulanan fiziksel şiddet, ağrı, yaralanma ve hatta ölümle sonuçlanabilmektedir. Kadın gördüğü fiziksel şiddet ile bastırılmaktadır. Ancak uygulanan fiziksel şiddetin fiziki zararları olduğu kadar psikolojik zararları olduğu da görülmektedir (Altınay ve Arat, 2008).

2.1.4.2. Psikolojik Şiddet

Duygusal ya da sözel şiddet olarak da adlandırılan psikolojik şiddet bireyin sözlerle zarar gördüğü şiddet durumunu ifade etmektedir. Kadınlara yönelik psikolojik şiddet yine kadın üzerinde baskı kurmak amacıyla gerçekleştirilmektedir. Kadına düzenli olarak kendisini eksik hissetmesi, duygusal açıdan baskı uygulanması, korku ve tehdit gibi şekillerle kendini göstermektedir. Kadına uygulanan psikolojik şiddet kendini küçük görmesine, eksik hissetmesine neden olmaktadır (Yanikkerem, 2002).

Kadına yönelik psikolojik şiddet kendini yoğun olarak hakaret ve argo kullanımı ile göstermektedir. Diğer yandan özgürlüğünün kısıtlanması, sosyal çevreden uzak tutulması, çocukları ile görüşmesinin engellenmesi, kendisini geliştirmesi konusunda engel olunması psikolojik şiddet dahilinde bulunmaktadır. Eşlerin birbirlerine karşı davranış ve tutumları, konuşma şekilleri ve aşağılayıcı tavırlar da psikolojik şiddet kapsamında değerlendirilmektedir (Kara ve Aydemir, 2012).

Aile içinde en çok görülen şiddet türlerinden biri psikolojik şiddettir. Psikolojik şiddet ile karşıdakinin fiziksel sağlığı değil psikolojik sağlığı hedef alınır. Psikolojik şiddet genellikle tek seferde değil sürekli şekilde kendini göstermektedir. Psikolojik şiddet uygulayan birey sürekli olarak bağırarak ters konuşma, korkutarak hakaret ve tehdit etme, kıskançlık ve benzeri sebeplerle kıyafet sosyal çevre gibi özgürlüklerine karışma, başkalarıyla kıyaslama yapma şeklinde psikolojik şiddet uygulamaktadır (Yörük, 2018).

Psikolojik şiddet, şiddete maruz kalan bireyin şiddet gördüğünü fark etmeyebilmesi nedeniyle de önemli bir konudur. Kültürel değerler, gelenekler gibi kavramlar maruz kalan bireyin bu davranışları normal görmesine sebep olmaktadır. Kadına uygulanan psikolojik şiddet kadına fiziki bir zarar vermese de kadının gelişimini engellemekte ve önemli psikolojik zararlara neden olabilmektedir (İlkkaracan, 1998).

2.1.4.3. Ekonomik Şiddet

Kadının ekonomik kaynaklarının direk veya dolaylı yollardan etkilendiği şiddet uygulama türü ekonomik şiddet olarak sınıflandırılmaktadır. Kadına uygulanan ekonomik şiddet kadının yaşamını etkilemekte, ihtiyaçlarından mahrum kalmasına sebep olmakta ve böylece erkeğe bağımlı olmasına neden oluşturmaktadır (Fawole, 2008).

Ekonomik şiddet aile içi dinamiklere göre farklılık göstermektedir. Bu farklılık ise iki şekilde incelenebilmektedir. Birincisi kadının çalışmasının ve ekonomik özgürlüğe sahip olmasının engellenmesinin sonucu oluşan ekonomik şiddettir. Bu durumda kadının kendi geliri olmamakta ihtiyaçlarını karşılayabilmek için erkeğin verdiği ekonomik kaynağa ihtiyaç duymaktadır. Erkek de bu durumu kullanmakta, kadına sınırlı para vererek onu eksik bırakmakta, mali konularda fikir sunmasını engellemekte, kendi kazancının miktarını saklayabilmektedir. Diğer durum ise kadının zorla çalıştırılması ve kazandığı paraya el koyulması ile gerçekleşmektedir. Bu durumda kadın hem çalışma eylemini zorlama ile gerçekleştirmekte hem de kazandığı paraya el koyulduğu için ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Bu nedenle kadın aynı şekilde ekonomik olarak kısıtlanmaktadır (Aktaş, 2006).

Kadına yönelik ekonomik şiddet sadece aile içi erkek bireyler tarafından uygulanmamakta aynı zamanda devletin sebep olduğu kadına yönelik ekonomik şiddet de söz konusu olmaktadır. Devlet tarafından yapılan uygulamalardaki eksiklikler kadına uygulanan ekonomik şiddete zemin hazırlamaktadır. Devlet tarafından kadına uygulanan ekonomik şiddet iki şekilde var olmaktadır. Bunlardan biri kadına iş hayatında, eğitimde, siyasette eşitlik sağlanmaması ve yeterince yer verilmemesi sonucu oluşmaktadır. Kadın karar mekanizmalarında yer almamakta iş hayatında düşük ücretli statü olarak düşük işlerde görev almaktadır. Diğeri ise kadına

yönelik sosyal politikalardaki eksikliklerden kaynaklanmaktadır. Özellikle kadının çocuk sahibi olması durumunda çocuk yardımının, sağlık sigortasının verilmiyor oluşu bu durumu örneklendirebilmektedir (Sarıcı, 2013).

Kadınların maruz kaldığı ekonomik şiddet diğer şiddet türlerine maruz kalmasına da sebep olmaktadır. Ekonomik özgürlüğü olmayan kadın fiziksel şiddete baş kaldıramamakta ve psikolojik şiddete de bu sebeple maruz kalabilmektedir (Altınay ve Arat, 2008).

2.1.4.4. Cinsel Şiddet

Kadına yönelik cinsel şiddet çeşitli şekillerde kendini gösterebilmektedir. Hem aile içi hem de çevresel olarak uygulanabilen cinsel şiddet genel olarak, kadının kendi isteği dışında cinsel ilişkiye zorlanması, cinselliğe maruz kalması ve hatta cinselliğin sözle kadının istemediği şekilde ifade edilerek rahatsız edilmesi olarak tanımlanabilmektedir (Sarıcı, 2013).

Kadına karşı gerçekleştirilen evlilik içi veya çevresel, özel olarak veya toplum içinde gerçekleşen cinsel taciz, tecavüz gibi durumların yanı sıra zorla fahişe olarak çalıştırma, zorla evlendirme, zorla çocuk doğurtmak da cinsel şiddet uygulamaları arasındadır. Kadının eşi tarafından cinsel ilişkiye zorlanması da cinsel şiddet türüne dahil kabul edilmektedir (Sezgin, 2007).

Cinsel şiddet, kadının istemediği halde yaşamakta olduğu her çeşit cinsel uyararı içermektedir. Cinsel şiddet kavramından bahsedilirken özellikle kadının istememesi hali yer bulmaktadır. Kadın istemediği taktirde eşinin yaptığı cinsel uyarılar dahi cinsel şiddet içeriğinde yer almaktadır. Cinsel şiddet en hafif haliyle sözel veya mimikler yoluyla uygulanabilmekte, en ağır haliyle ise tecavüz ve hatta cinsel organlara yapılan ciddi yaralanmalar, dağlamalar şeklinde kendini göstermektedir (Sarıcı, 2013).

Kadına yönelik cinsel şiddet maruz kalan tarafından ifade edilmemekte, çekinilmekte ve utanılmaktadır. Cinsel şiddete maruz kalan kadın özellikle cinsel şiddet tecavüz aşamasına ulaşmıyor ise daha fazla saklama eğilimi göstermektedir. Ancak durumun saklanması ve utanılması kadında ciddi psikolojik sorunlara neden olabilmekte, kadının kendine güvenini azaltmakta, korkutmakta, özgürlüğünü

sınırlandırmaktadır. Kadın cinsel şiddeti aile içinden, akrabalarından, sevgilisinden ve diğer yabancılardan görebilmektedir. Cinsel şiddet çevreden görüldüğünde kadın daha fazla kendi koruma eğiliminde iken eşinden, akrabalarından veya sevgilisinden gördüğü cinsel şiddeti saklamaya daha meyillidir. Cinsel şiddet konusunda yasaların yetersizliği de kadınları bu konuda geri bırakmaktadır. Taciz ve tecavüzün ispatlanma zorunluluğu, yasaların kadını yeterince koruyamaması kadını psikolojik baskı altına da almaktadır (Oskay ve Dikencik, 2005).

Kadına yönelik cinsel şiddet, fiziksel temas ve hatta fiziksel zarar da içerdiğinden fiziksel şiddet de barındırmaktadır. Aynı zamanda kadına yönelik cinsel şiddet kadında ciddi duygusal boşluklara, güvensizliğe, utanmaya ve benzeri psikolojik sorun ve bunalımlara yol açabilmektedir (Çetiner, 2006).

2.2. Namus Kavramı

Namus kelimesinin sözlük anlamına bakıldığında, “ar, edep, ırz, doğruluk, dürüstlük, yüz akı, korunması gereken değer” şeklinde tanımlandığı görülmektedir. Türk diline Arapça ya da Farsçadan girdiği kabul edilmektedir. Arapça ve Farsçaya giriş kaynağı ise eski Yunanlılardır. “Namus” kelimesinin kökeni ”namos” kelimesi olup “kanun, kural, iktidar” anlamına gelmektedir. “Namos” kelimesi ise “nema” kelimesidir. Nema, bir erkeğin sahip olduğu otlak alanı ve bu alanda otlayan hayvanlar anlamında kullanılmaktadır. Tüm bu kökler dikkate alındığında namus kelimesinin üç anlamı meydana gelmektedir. Bunlardan ilki “kanun, nizam”, ikincisi “ar, edep, ırz”, üçüncüsü ise “doğruluk, temizlik” anlamlarıdır (Altunel, 2012).

Türkiye’de namus hayati öneme sahip kavramlardan biri olarak görülmektedir. Namus insanların yaşam tarzlarını önemli şekilde etkilemekte ve geleneklerden de büyük oranda etkilenmektedir. Türkiye’de özellikle kadınlar için namus kavramı baskılayıcı özellik göstermektedir. Kadınların sosyal ve iş yaşamlarını, evliliklerini etkilemekte, yaşamlarını sınırlandırmakta ve hatta ölümle sonuçlanacak durumlar oluşturabilmektedir (Yazıcı ve Topalak, 2014).

Tarihi kaynaklar incelendiğinde namus kavramının Batı geleneklerinde de önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Namus nedeni ile intihar eden kadınlar ve himayesindeki kadının namusunun lekelenmesini sebep göstererek, sebep olan erkeği

öldüren erkekler Batı hikayelerinde yer bulmaktadır. Ayrıca namus nedeni ile yapılan düellolara da sıkça rastlanmaktadır (Bağlı, 2011).

Gelişmekte olan ülkelerde namus kavramı erkek ve kadın için farklı şekillerde değerlendirilmektedir. Erkek için kullanıldığında namus kavramı dürüst ve güvenilir olmak, ailesini korumak ve himayesinde kadının cinselliğini muhafaza etmek olarak değerlendirilirken, kadın için namus kavramı cinsel temizliğini korumak olarak düşünülmektedir. Kadın namusu bakireliği ile eşleştirilmektedir. Kadının bakireliğinin korunması ve cinsel özgürlüğünün sınırlandırılması kadının hayat özgürlüğünü de önemli ölçüde sınırlandırmaktadır (Işık ve Sakallı Uğurlu, 2009).

Kadın ve erkek için namus kavramının farklı tanımlanması ile erkek kadına karşı koruyucu olarak benimsenmektedir. Ancak bu koruma baskıyı da beraberinde getirmektedir. Kadın erkeğe ait bir neşen gibi görülmekte ve bunun sonucu olarak da farklı şekillerde baskı ve şiddet oluşmaktadır. Kadın namus nedeni ile bastırılmakta, yaşamları sınırlanmakta, devlet tarafından verilen haklarının kullanılması engellenmekte, bu dayatmaların aksi şekilde davrandıklarında ise cezalandırılmakta, şiddet görmekte ve hatta öldürülmektedirler (İnci, 2013).

2.2.1. Namusa Yönelik Şiddet

Şiddet, ruh sağlığı çalışmalarında insanın temel içgüdüleri arasında bulunan bir kavram olarak yer bulmaktadır. Freud bireylerin iki temel içgüdüye sahip olduğunu söylemektedir. Bu içgüdülerden biri cinsellik diğeri ise saldırganlıktır. Ancak insan kendini eğitebilen ve geliştirebilen bir canlıdır. Birey kendini kontrol ederek belirli olgunluk seviyelerine ulaşabilir ve bu içgüdülerini kontrol edebilir (Gezen ve Oral, 2013).

Kadının fiziksel, psikolojik veya cinsel zarar görmesi ile sonuçlanan veya sonuçlanabilecek olan, kadının özgürlüğünün keyfi engellenmesi, baskı ve tehdit oluşturan, özel hayatta ve toplum önünde cinsiyete dayalı olarak uygulanan her türlü şiddet kadına yönelik şiddet olarak ifade edilmektedir. Kadına yönelik şiddet fiziksel, psikolojik, sosyal, ekonomik ve cinsel olarak görülmekte ve genellikle kadının doğrudan bağlantılı olduğu kişiler tarafından uygulanmaktadır (Kocacık ve Çağlayandereli, 2009).

Kadına yönelik şiddetin en detaylı olarak açıklanması Dünya Kadın Konferansı Eylem Platformu ve Pekin Deklarasyonu'nda yapılmıştır. Yapılan bu açıklamaya göre; aile içinde ortaya çıkan fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, cinsel şiddet, çeyiz ile alakalı şiddet, kız çocuklarına yönelik istismar, kadının cinsel organlarına zarar verecek nitelikte davranışlar, eş tarafından tecavüz, kadına zarar veren geleneksel uygulamalar, cinsel istismar ve buna bağlı şiddet, eğitim ve iş kurumlarında karşılaşılan sarkıntılık, taciz, tecavüz, toplumsal alanlarda meydana gelen fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet, kadının cinsel ticareti, bedenlerini satmaya zorlanmaları, devlet tarafından kadına uygulanan bu davranışlara sessiz kalınması kadına yönelik şiddettir (T.B.M.M., 2005).

BM 1994 yılında Kadınlara Karşı Şiddetin Önlenmesi Bildirgesi'nde “*özel ve kamusal alanlarda kendini gösteren, kadınların cinsel, duygusal, fiziksel zarara uğramasıyla sonuç bulan ya da sonuçlanması muhtemel görülen, her türlü cinsiyet temelli şiddet eylemi veya bu eylemin yapılacağına dair keyfi olarak özgürlüğün kısıtlanması zorlama ya da tehdit*” olarak tanımlanmaktadır (BM, 1994).

“*Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun tahminlerine göre her yıl dünyada 5000'den fazla kadın namus saiki ile öldürülmektedir. Bu cinayetler daha çok Ekvator, Hindistan, Uganda, Bangladeş, Mısır, Brezilya, İsrail, Pakistan, Ürdün, Fas, İtalya, İngiltere, Türkiye ve İsveç gibi ülkelerde işleniyor gibi görünmektedir. Ancak bu cinayetlerin yaygınlığının bu ülkelerden daha geniş bir coğrafyayı kapsadığını düşünmek mümkündür. Sayılan ülkeler namus cinayetlerinin toplumsal bir sorun olarak görülmeye başladığı ve haber olma özelliği kazandığı bölgelerdir. Özellikle Asya, Kuzey Afrika, Ortadoğu kıtasındaki bazı ülkelerde kadınların namus adına öldürülmesinin cinayet olarak görülmemesi nedeni ile bu ülkelerde namus cinayetlerine ait bilgiye ulaşmak mümkün olmamaktadır. Namus cinayetlerinin genelde ülkelerin Müslüman toplumlar içinde çok daha fazla olarak işlendiği görülmektedir. Namus cinayetlerinin kökeninin esas olarak ataerkil toplumsal yapıya dayandığı düşünülmekte olup bu durumun temelleri İslamiyet öncesi döneme kadar uzanmaktadır. Bu durum namus cinayetlerini oluşturan gelenek ve göreneklere dayanmakta, kültürel yapı ve aile içerisindeki erkek egemen sistemin sürdürülmesine yardım etmektedir*” (T.B.M.M., 2005).

Namusa yönelik şiddet, kültüre göre farklılık göstermekle birlikte, fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet olarak görülmektedir. Namus kavramı, kadının fiziksel olarak zarar görmesi, yaralanması ve hatta ölümü ile sonuçlanabilmektedir. Namusa yönelik şiddet ataerkilliğin açığa vurumu olarak görülmektedir. Kadına zorla yaptırılan evlilikler, çocuk yaşta yaptırılan evlilikler, zorla kumalık gibi şiddet tipleri de namusa yönelik şiddet olarak değerlendirilebilmektedir. Gelişmekte olan toplumlarda kadın koruma kavramı altında namusa yönelik şiddet görülmektedir. Ataerkil yapı kadını kendine ait bir eşya olarak görmekte, aile ve akrabalar kadın hakkında kararlar alabilmektedir (İnci, 2013).

Kadına yönelik şiddetin en fazla karşılaşıldığı alanlardan biri de namusa yönelik şiddettir. Kadın korunması adı altında baskı altına alınmakta, fiziki ve psikolojik zarar görmektedir. Kendi düşüncelerini uygulama özgürlüğü olmayan kadın kendini eksik hissetmekte ve sosyal hayatta da varlığını gösterememektedir. Namusa yönelik şiddet kadının yaşama hakkını sınırlandıran tehdit ve baskıyı oluşturmaktadır (Bağlı, 2011).

Namusa yönelik şiddet eğitim ve kültürel gelişim ile azaltılabilecek bir kavram olarak görülmektedir. Gelişmiş ülkelerde hem erkek hem de kadınların kendilerini eğitmeleri ve kültürel gelişimleri sayesinde namusa yönelik şiddetten daha az etkilenmektedirler. Bu sayede ailenin temelini oluşturan kadın kendi ayakları üzerinde durabilen, özgür ve kendi fikirlerini savunabilen bir birey olarak daha gelişmiş bir toplum yaratmanın önünü açmaktadır (Gezen ve Oral, 2013).

2.2.2. Töre ve Kültürel Farklılıklar

Töre kelimesinin kökenine baktığımızda Türkçeye iki farklı dilden geldiği görülmektedir. Bu dillerden biri İbranice olup, köken sözcük “tora” kelimesidir. Tora, “Tevrat” anlamını taşımakta ve yazılmamış kanun, kural anlamında kullanılmaktadır. Anlamsal olarak bakıldığında ise yazılmış olması gerekmeyen kanun ve kuralları ifade ettiği görülmektedir. Köken olarak belirlenmiş ikinci sözcük ise “tör” kelimesidir ve Moğolca “devlet” anlamına gelmektedir. Günümüzde de kullanılmaya devam eden tor, devlet tarafından konulan kural ve kanunlar anlamını taşımaktadır (Pervizad, 2005).

Töre, Türkiye’de önemli bir yeri olan kavramlardan biridir. Bu sözcüğün Türk Dil Kurumu Tarafından yapılan tanımlarına bakıldığında aşağıdaki anlamlar elde edilmiştir (TDK, 2011).

- 1- “Bir toplulukta benimsenmiş, yerleşmiş davranış ve yaşama biçimlerinin, kuralların, görenek ve geleneklerin, ortaklaşa alışkanlıkların, tutulan yolların bütünü, âdet”
- 2- “Bir toplumdaki ahlaki davranış biçimleri, adap”

İnsanlar bir arada yaşayan sosyal varlıklardır. Bu nedenle bireyler için bir toplumun parçası olabilmek önemlidir ve yaşamlarını toplumla beraber sürdürürler. Bireylerin toplum olarak yaşamlarının çeşitli sonuçları oluşmaktadır. Toplumla birlikte yaşayan birey toplumun standartları dahilinde hareket etmek ve üzerine düşen görevlerini yerine getirmekle yükümlüdür. Bireylerin bir arada yaşaması topluluk kalabalıklaştıkça sıkıntı oluşturmaya başlayabilmektedir. Bu nedenle kalabalık topluluklarda bir otorite ya da ortak anlaşmalar bulunmaktadır. Bu durum ayrıca bireye aidiyet hissini de sağlamaktadır. Kalabalık topluluklar ortak anlaşmalarını kanun ve kurallarla oluştururlar. Ayrıca toplulukların belirlenmiş kanun ve kuralları dışında yazılı olmayan kuralları da var olmaktadır. Yazılı olmayan bu kurallar gelenek ve göreneklere göre, ahlaki yargı, dini inanç gibi faktörlerden etkilenmektedir (Nar, 2013).

Töre kavramı, bireyin içinde yaşadığı toplumun değer yargılarına göre oluşmuş yazılı olmayan kurallar bütünüdür. Ancak töre ile toplumların ileri gitmesinin önüne engel oluşturan durumlar oluşmaktadır. Bu olumsuz durumun en fazla etkisini gören bireyler ise kadınlar olabilmektedir. Töre içinde bulundurduğu namus kavramı ile özellikle kadınlar üzerinde ciddi baskılar oluşturmakta, şiddet ve hatta ölümle sonuçlanabilmektedir. Topluluk içinde töreye uygun davranmayan bireyler cezalandırılmakta ve şiddete maruz kalmaktadır (Dinç ve Şahin, 2009).

Kültür kavramı, bireyin veya toplumun hayatında daha önce bulunmayıp yeni olarak eklenen düşünce, davranış ve yaşam şekillerini ifade eder. Kültür zamanla sürekli gelişen bir olgudur. Toplumun kendini ilerletmesi için yine kendi tarafından oluşturulan tüm maddi ve manevi değerler kültür sözcüğünün anlamını ifade etmektedir (Cevizci, 1997).

Kültür toplumun gelişmesini sağlayan olgu olarak birey için önemli yer tutmaktadır. Bireyin kişisel gelişimi için kültür en önemli etmenlerden biridir. Toplum içinde bireyin edindiği kültür, bireyin de toplumun kültürünü geliştirmesini sağlamaktadır. Ayrıca kültürlü bir birey gittiği her topluluk içinde aynı gelişimi hem kendine hem de içine bulunduğu topluma kazandıracaktır (Demirel ve Tikici, 2004).

Toplulukların gelişmişlik seviyesini gösteren kültür seviyesi değişkenlik göstermektedir. Kültür seviyesi yüksek toplumlarda törenin olumsuz etkilerine daha az maruz kalış ve dolayısıyla daha fazla toplumsal ilerleme ve gelişme görülmektedir. Kültür seviyesi düşük toplumlarda ise törenin olumsuz etkilerine daha fazla maruz kalış ve törenin sınırlandırması ile toplumsal ilerlemenin sağlanamadığı görülmektedir (Şahin, 2017).

2.2.3. Kadın Cinselliğine Toplumsal Bakış Açısı

Bireyler arasındaki cinsellik karşılıklı istek doğrultusunda fiziki, duygusal ve psikolojik boyutları içeren özel bir paylaşımdır. Cinsel paylaşımda haz alma önemli yer tutmakla beraber alınan hazzın fiziki boyutundan daha önemli olan kısmı duygusal ve psikolojik haz olarak görülmektedir. Cinsellik birey için hayati bir değer olmasa da yaşam kalitesini önemli ölçüde etkilediği bilinmektedir. Yaşam kalitesinin yükseltilmesi için ise cinsel paylaşımda fiziki boyut kadar duygusal ve psikolojik boyuta da önem vermek gerekmektedir (Aydın, 1998).

Cinsellik birçok toplumda sosyal ve psikolojik olarak göz ardı edilmektedir. Ayrıca cinselliğin konuşulması bile bu tarz toplumlarda bir tabu oluşturmaktadır. Cinselliğin yaşanmasının veya konuşulmasının ahlaki değerlere zarar getireceği düşünülerek arka plana atılmakta ancak ahlaki değerlerin temeli olarak görülmekte ve yaşamın ortasına konulmaktadır. Cinsellik olgusu özellikle kadın için namusun temeli olarak görülmektedir. Kadın ahlakı ve namusu kadınların cinsel yaşamları ile sorgulanmakta ve yargılanmaktadır (Gülsün, Ak ve Bozkurt, 2009).

Kültürel olarak yeterince gelişmemiş topluluklarda kadın cinselliği, kadına yönelik şiddetin ana sebeplerinden biri haline gelmektedir. Töreye bağlılık ve toplumun ahlaki değerleri kadın cinselliğini sınırlandırmakta ve hatta baskı altına almaktadır. Kadın toplumun uygun gördüğü kişilerle evlilik gerçekleştirmeli, anne ve

iyi huylu bir ev kadını olmalıdır. Kadın zorla evlendirilmekte, töreye bağlı olarak cinsel hayatı ile ilgili fiziksel ve psikolojik olarak cezalandırılmaktadır. Kadın cinselliği nedeniyle kadına uygulanan fiziksel şiddet kadının ölümüyle dahi sonuçlanabilmektedir (Weeks, 2016).

Türkiye kadın cinselliği sebebiyle kadına yönelik şiddetin sık olarak görüldüğü toplumlardan biridir. Türkiye’de kadına yönelik şiddet ve namus cinayetlerine sebep olarak görülen temel etkenler aşağıdaki gibidir (T.B.M.M., 2005):

- 1- Toplumun ataerkil yapısı ve değerleri,
- 2- Kültürün hiyerarşi ve itaat kavramlarını ön planda tutarak töre ve gelenekleri sürekli yaşatması,
- 3- Kadın ve erkeğin aynı fiziki alanlarda bulunmasını kısıtlayan dini inanışlar,
- 4- Kadın üzerinde geniş aile, akraba, cemaat, aşiret, hemşeriler gibi toplum baskısı unsurları,
- 5- Akraba, aşiret, hemşeri gibi toplulukların resmi kurumlarca da kabulü ile yaşama yön veren etken oluşturması.

Kadınların maruz kaldıkları şiddet sonucu depresyon, anksiyete, özgüven eksikliği ve cinsel işlev bozuklukları gibi psikolojik problemlerle karşılaştıkları görülmektedir. Kadının ataerkil, kültürel olarak gelişmeyen toplumlarda ailesi ya da eşinden bağımsız hareket edememesi benzer şekilde cinsel tutum ve yaşamının da ailesi tarafından belirlenmesine neden olmaktadır. Tarihsel süreç incelendiğinde ilk yasalardan itibaren kadının erkeğe ait bir mal olarak görüldüğü belirlenmektedir. Eski toplumlarda kadının eşine karşı gelmesi dahi çok ağır cezalarla cezalandırılmaktadır. Kadının toplumdaki bu yeri eski Mezopotamya ve Hitit yasalarında görülmektedir. Günümüzde dahi yasalar kadının birey olma hakkını yeterince verememekte ve kadın erkeğe ait bir mal olarak görülmeye devam etmektedir (Şahin, 2017).

Türkiye’de kadın cinselliği konusundaki önemli kavramlardan biri de bekârettir. Bekâret kelimesinin tanımı “saflık, temizlik, masumluk” şeklinde yapılmaktadır. Özellikle kadın için kullanılan “bakire” sözcüğü ise “cinsel ilişkide bulunmamış kişi” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2011).

Ataerkil toplumlarda bekâret kavramı töre ve geleneklerde önemli yer tutmaktadır. Bekâretin kaybı toplumsal yasaklarla kısıtlanmaktadır. Kültürel olarak gelişmemiş toplumlarda bekâret kavramı iki yönlü bir sorun kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bekâret kavramının birinci yönü dokunulmamış bir malı simgelediğinden yüceltilmiştir. Kavramın ikinci yönünde ise bilinmezlik ön plandadır. Kavram kan akmasını ve başkalaşmayı temsil etmekte ve bu nedenle korkulan bir bilinmezlik oluşturmaktadır. Bir çok ilkel toplulukta kadının bekâretinin bozulması uğurlu olarak nitelendirilmekte, bekareti bozma konusunda duyulan korku nedeni ile mührü kırma işlevi daha yaşlı ve deneyimli bireylere bırakılabilmektedir. Kadın bekâreti bozulurken fiziksel bir acı duyabilmekle birlikte birçok toplumda kadına manen de acı duyurulmaktadır. Kültürel olarak gelişmemiş toplumlarda kadının mal olarak görülmesi ile birlikte, kadının bekâretinin bozulması kadına sahip olmanın simgesi olarak kabul edilmektedir. Erkek bekâretini bozduğu kadına sahip olarak kendi namusunu kadının korumasına bağlamakta ve kadını daha fazla baskı altına almaktadır (Millett, 1987).

Cinsellik kavramının tabu olarak yer alması özellikle kadınlar için görülmektedir. Kadının cinselliği, günahkârlık ile tehdit oluşturmakta ve bu tehdidin önüne geçilmesi için kadın bedeni saklanmakta tabulaştırılmaktadır. Bekâretin evlilik ile bozulması gerektiği düşünülmekte, evlilik öncesi bekaretini kaybeden kadının saflığı, temizliği, ahlakı sorgulanmakta ve hatta günahkar ilan edilebilmektedir. Türkiye’de kız kavramı bekâreti de beraberinde ifade etmekte kadın sözcüğünün kullanımı ise bekâretin kaybedildiği anlamını taşımaktadır. Töre nedeni ile evlilik ile bekaretin bozulmasının normal kabul edilmesi bekâr kadına kız kelimesinin kullanımına, evli olan dişi bireye ise kadın denmesini beraberinde getirmektedir. Diğer yandan erkek için evli ya da bekâr olmasına yönelik benzer bir ayrım görülmemektedir. Kültürel olarak gelişmemiş toplumlarda kadın cinselliği sınırlandırılarak kadın değeri bekâreti ile belirlenmektedir (Sev’er ve Yurdakul, 2001).

Erkeklerin namus sahibi olması kendi kişisel özellik ve karakterlerinden çok himayesindeki kadının cinselliğe yönelik kabul görmüş namus normlarıyla belirlenmektedir. Babalar kız çocuklarını, abiler kız kardeşlerini evlilik öncesi cinsel ilişkiden men ederek kadının namusu ile birlikte kendi namuslarını da

korumaktadırlar. Kadın evlendikten sonra ise eşi kadının cinselliğini sınırlandırarak kendi namusunu korumaktadır. Ataerkil sistemlerde en büyük yanlış namus kavramının kadın cinselliğine odaklanmış ve sınırlanmış olmasıdır (Topcu ve Baş, 2018).

Kadın cinselliğinin namus olarak algılanması ataerkil toplumların içinde bulunduğu en büyük yanılgıdır. Kadın cinselliğine yönelik baskı ve kısıtlamalar cinselliğin tabu haline gelmesine neden olmakta, kadın cinselliğinden söz edilmemekte ve bu baskılar kadın cinselliğinin gizli yaşanmasına ve yanlışlar barındırmasına neden olmaktadır. Cinsellik bireyin kendisini keşfedebilmesi, olumlu bir hayat yaşayabilmesine etken olan içgüdüsel bir özelliktir. Ancak toplumlar bu özelliği baskılamış, kendi çıkarları doğrultusunda yorumlamış, baskı unsuru haline getirmiş ve hatta zarar verme amacıyla kullanmıştır. Türkiye’de kadın cinselliği, kısıtlı çevreler haricinde sorgulanmaya açık değildir. (MacKinnon, 1982).

İnsan bedenine dışarıdan gelen müdahaleler insanlığın tarihi kadar eskidir. Bedene yapılan müdahalelerde cinsellik önemli bir yer tutmaktadır. Günümüzde de cinsiyet cinsellik üzerinden bireylerin bedenlerine müdahalelerde bulunmaktadır. Toplumlar daha güçlü olduğu görüşü savunulan erkek, daha güçsüz olduğu savunulan kadın bedeni üzerinde müdahalelerde bulunmakta ve bu durum toplumsal gelişim ve sosyal ilişkileri ciddi şekilde etkilemektedir (Okumuş, 2011).

Toplumsal ilgi ve endişenin merkezinde yer alan kadın kimliği, kadın bedeni ve cinselliği, kadın davranışlarını etkilemekte, sınırlandırmakta, baskılamaktadır. Cinsiyet eşitsizliği ataerkil toplumlar kadın üzerinde kurulan baskı ve sınırlandırmalar olarak görülmekte ve temeli kadın cinselliğine, namus kavramına ve namusun kaynağının kadın cinselliğine bağlanmasına dayanmaktadır. Kadın cinselliği böylece baskılanmakta ve tabu haline getirilmektedir. Kültürel olarak gelişmemiş toplumlar bu tabu sonucu cinselliği daha fazla odak haline getirmekte, erkeğin fiziki gücünü kullanarak kadın cinselliğinden faydalanmasına sebep olmaktadır. Kadın isteği dışında zorla, sözlü veya fiziksel taciz veya tecavüz ile karşılaşmaktadır. Ayrıca kadın cinselliği cezalandırma olarak da görülmekte cinsellik ile ilgili terimler küfür ve hakaret amacıyla kullanılmaktadır. Bunun sonucu olarak erkek cezalandırma amacıyla da kadına zorla cinsel taciz ve tecavüzde bulunmaktadır (Sönmez, 2019).

2.3. Cinsel Saldırı Kavramı

Tarih boyunca tüm kültür, sosyoekonomik düzey, dini inanç ve yaş grubundaki bireyleri tehdit ederek fiziksel ve cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen bireyin ruhsal bütünlüğüne zarar veren cinsel saldırı suçu, en önemli suçlardan biridir. Cinsel suç kavramı, farklı hukuki ve kültürel düzeylerdeki topluluklarda farklı tanım ve kavramlarla ifade edilmektedir. Cinsel saldırı suçunda karşımıza sıklıkla çıkan genel kavramlar tecavüz, ırza geçme, cinsel istismar, cinsel şiddet ve cinsel saldırıdır. Türk Ceza Kanunu'nda "cinsel saldırı" olarak kullanılan kavram saldırı davranışının cinsel nitelikte olduğu, cinselliğin saldırı silahı olarak kullanıldığı şiddet içeren bir suç olarak kabul edilmektedir (Holmes ve Holmes, 2009).

"Şiddet ve Sağlık Konusundaki Dünya Raporu" Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayınlanmış ve cinsel şiddet kavramını şu şekilde tanımlamıştır: Cinsel bir eylem gerçekleştirme, istenmeyen cinsel sözler söyleme, cinsel teklif ve yaklaşımlarda bulunma, bireyi cinsel olarak ticari amaçlarla kullanma gibi davranışların tamamını kapsamakta olup, cinsel şiddet mağduru ile faili arasındaki ilişkiye bakılmaksızın, mağdurun özel veya topluma açık alanda oluşuna göre sınırlandırılmadan her koşul altında bireyin cinselliğine karşı direk veya dolaylı olarak ve zorlama ile yapılan cinsel eylem cinsel şiddettir. Zor kullanarak ve mağdurun rızası olmadan saldırganın cinsel organı veya başka bir obje ile mağdurun vajina, anal bölge veya başka bir bölgesine girmesi ise tecavüzdür (WHO, 2002).

Kendi rızası olmaksızın veya yaşının küçük olması, akıl sağlığının yerinde olmaması gibi durumlar nedeni ile kendi rızası kabul edilmeyen bir bireyin, fiziksel güç kullanarak, korkutma ve tehdit ile veya hile ve kandırma yoluyla cinsel özellik taşıyan bir eyleme maruz kalması cinsel saldırıdır. Cinsel amaçlı bir dokunma eyleminden, tecavüz eylemine kadar her türlü cinsel içerikli davranışı ve cinsel içerikli sözler ile rahatsız edilmeyi kapsayan cinsel saldırı yasal olmayan bir davranış biçimidir (Yavuz, 1997).

Cinsel saldırı, bireyin bedeninin cinsel olarak zorla kuşatılması, bireyin kişisel ve kendine özel iç alanının bireyin kendi rızası olmadan saldırıya uğraması olarak görülmektedir. Cinsel saldırı, cinsel içerikli istenmeyen sözler, fiziksel temas, cinsel

organlara temas gibi yöntemler kullanılarak bireyin bedensel, zihinsel ve duygusal bütünlüğünün bozulmasına neden olmaktadır (Brownmiller, 1984).

2.3.1. Cinsel Saldırı Tiplerinin Sınıflandırılması

Cinsel şiddet, kadının cinselliğine yönelik baskı ve kısıtlamaları tanımlayabildiği gibi kendi rızası dışında yaşadığı cinsellik eylemlerini de içermektedir. Kadının kendi rızası dışında cinsel içerikli sözler kullanılarak veya temas ile cinsel taciz ve tecavüze uğraması cinsel saldırı olarak nitelendirilmektedir. Cinsel saldırı, cinsel şiddetin en ağır hali olarak değerlendirilmektedir. Nitelikli cinsel saldırı olarak ifade edilen tecavüz ise “saldırı, bireyin namusuna karşı saldırı, sarkıntılık etme, bireyin hakkına el uzatma ve gerçekleştirdiği eylemlerde yasal sınırı aşma ve hatta ötesine geçme” olarak tanımlanmaktadır (Toven, 2015).

“Tecavüz silahı seks olan bir şiddet eylemidir.” Cinsel saldırı hukuki olarak da bu kavram ile karşılanmakta, suçlunun silaha sahip olduğu kabul edilmekte, mağdurun bu silahı kendine karşı kullanamayacağı ve aynı silahın farklı biri tarafından kullanılamayacağı ifade edilmektedir. Her toplumun cinsel saldırı suçlarına yönelik farklı ceza uygulamaları bulunmaktadır. Ancak cinsel saldırı tiplerinin sınıflandırılmasında her toplum tarafından kabul görmüş üç ana prensip bulunmaktadır. Cinsel saldırı tipleri; eylemlere göre, saldırganlara göre ve mağdurlara göre sınıflandırılmaktadır. Bu üç ana prensip aşağıdaki gibi alt sınıflandırmalara ayrılmıştır (Polat, 2016).

1- Eylemlere Göre

- Cinsel taciz
- Takip suçu
- Penetrasyonun olmadığı cinsel saldırılar
- Penetrasyonun olduğu eylemler

2- Saldırganlara Göre

- Yabancı saldırgan
- Tanıdık saldırgan
- Flört saldırgan
- Evlilikte saldırgan

3- Mağdurlara Göre

- Kadın
- Erkek
- Çocuk
- Yaşlı
- Engelli
- LGBT

Cinsel saldırı tiplerine yönelik bu sınıflandırma tüm dünya genelinde kabul görmektedir. Cinsel saldırının karakteristik özelliklerinin belirlenmesi, kayıt altına alınması ve tanımlanması sürecinde gelen olarak bu sınıflandırma şekli kullanılmakta ve cinsel saldırının temel bileşenleri olarak ifade edilmektedir (Polat, 2016).

2.3.2. Cinsel Suçlarda Tıbbi ve Hukuki Yaklaşım

Bireylere yönelik cinsel saldırılarda muayenenin kısa süre içinde yapılması ve tıbbi delil olarak kullanılabilecek tüm materyallerin korunması önem arz etmektedir. Bu önem hem saldırganın belirlenebilmesi için hem de mağdur bireyin kişilik haklarının korunması için dikkat edilmesi gereken hususlardandır. Cinsel saldırı adli bir olgu niteliği taşımaktadır. Cinsel saldırı mağduruna yönelik muayene hizmetleri genellikle Adli Tıp Kurumuna bağlı merkezlerde, üniversitelerin adli tıp hizmeti veren birimlerinde veya acil servislerde bulunan adli tıp bölümlerinde gerçekleştirilmektedir (Sözen ve Aksoy, 2009).

Cinsel suçlara yönelik olaylarda uygun olan, 24 saat hizmet veren muayenehanelerin bulunmasıdır. Bu muayenehanelerde multidisipliner bir yaklaşımla gerekli bilgi ve eğitimi görmüş uzmanların yer alması, gerekli olabilecek tüm adli ve tıbbi ekipmanın yer alması gerekmektedir. Muayeneler tüm bu olanaklara sahip “Cinsel Şiddet Kriz Merkezleri” veya “Çocuk Koruma Merkezleri” dâhilinde gerçekleştirilmelidir. 2011 yılında Türkiye tarafından imzalanan "Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)" 25. maddesinde “Kriz Merkezleri” ve “Cinsel Şiddet Sevk Merkezleri” gerekliliğini belirlemekte olmasına rağmen bu gereklilik halen hayata geçmemiştir. Türkiye’de konu ile ilgili sadece “Çocuk İzlem

Merkezleri” açılmış ancak halen her ilde bulunmamakta ve hizmet standardı konusunda da yetersiz kalmaktadır (Özkök, 2016).

Cinsel saldırı mağduru hasta ilk geldiğinde onam verebilecek psikolojik durumda olup olmadığı kontrol edilmelidir. Eğer varsa ciddi tıbbi problemleri ile birlikte psikolojik problemleri de öncelikli olarak değerlendirilmeli ve hasta stabilize edilmelidir. Cinsel saldırı mağduru bireyin intihar düşüncesi veya kendine zarar verme ihtimali değerlendirilmeli bu yönde tedbir alınmalıdır. Hasta stabilizasyon ve acil tıbbi müdahale sonrasında mutlaka adli tıbbi incelemeye alınmalıdır. Adli tıbbi incelemenin gecikmesini gerektiren durumlar mutlaka kayıt altına alınmalıdır. Cinsel suç mağdurunun kuruma başvurusu itibarıyla gerekli basamaklar; aydınlatılmış onam, anamnez ve fiziki muayenedir (Özkök, 2016).

2.3.2.1. Aydınlatılmış Onam

Bireye yapılan tıbbi muayene ve işlemlerde, yapılan işlemlerin ne amaçla ve nasıl yapılacağı, kullanılacak tıbbi materyaller ve bunların niçin ve nasıl kullanılacağı, yapılması gerekli olan tüm idari ve adli işlemler hakkında bilgi verilmesi ve rızasının alınması aydınlatılmış onam olarak ifade edilmektedir. Bireyin rızası olmadan muayene edilmesi hiçbir şekilde mümkün değildir. Dolayısıyla aydınlatılmış onamın yazılı olarak alınması ve saklanması gerekmektedir (Sözen ve Aksoy, 2009).

Cinsel saldırı mağduru birey akıl sağlığı yerinde olmadığı veya çocuk olduğu durumlarda kendi rızası kabul edilmeyeceğinden kendisinden onam almak mümkün değildir. Bu durumda mağdurun yanında bulunan yakınından onam alınmalı ancak onam alınırken yakınlık derecesi, olayın ensest olma gibi özellikleri göz önünde bulundurulmalı ve etik değerlendirme yapılarak karar verilmelidir (Celbiş ve ark., 2004).

2.3.2.2. Anamnez

Anamnez, hastanın durumunu anlamak ve teşhis için gerekli veriyi elde etmek için bilgi alma süreci olarak tanımlanmaktadır. Hasta öyküsü alınırken güvenli yöntemlerden biri standart muayene protokolünün kullanılmasıdır. Standart muayene protokolü ile tüm gerekli ayrıntı alınmış ve bilgi atlanmamış olur. Ülkelerin ve özel

olarak kurumların hasta öyküsü alma kılavuzları bulunmaktadır. Bu kılavuzlar kullanılarak ayrıntılı ve eksiksiz bilginin standarda bağlı olarak alınması sağlanmaktadır (Özkök, 2016).

Anamnez alınırken kısa bir genel öykü dinlenmelidir. Bireyin evli olup olmadığı, daha önce geçirdiği hastalıklar ve operasyonlar, mevcut olarak devam eden bir tedavisinin olup olmadığı, kullandığı ilaçlar öğrenilmelidir. Alkol ya da uyuşturucu madde kullanımı sorgulanmalıdır. Kadın hastalarda gebelikler, düşükler, doğumlar, adet tarih ve sürelerini içeren jinekolojik bilgi mutlaka alınması gereken verilerdendir (Sözen ve Aksoy, 2009).

Anamnez alınması esnasında dikkat edilmesi gereken durumlardan biri de kişinin ruhsal durumudur. Kişinin akıl sağlığının yerinde olup olmadığı incelenmelidir. Ayrıca eğitimi, yaşı, ilaçlı olup olmadığı, kişiliği ile ilgili değerlendirme yapılmalıdır. Kişinin ruhsal durumunun uygun olmadığı hallerde gerekli tedbir ve önlemlerin alınması gerekmektedir (Özkök, 2016).

Cinsel saldırı mağduru bireyden anamnez alınırken saldırı ile ilgili bilgilerin de alınması gerekmektedir. Bu bilgiler saldırının yeri ve zamanını, saldırının gerçekleştiği çevrenin şartlarını, şikayet zamanını, saldırı sonrasında kıyafetlerin değiştirilip değiştirilmediğini, bireyin temizlenme veya yıkanma eylemlerini, tampon kullanımını, dişlerin fırçalanması eylemini ve bunun gibi saldırıya yönelik detayları içermelidir. Saldırı süreci ile ilgili saldırgan sayısı, zor kullanılıp kullanılmadığı, ilaç kullanımı veya bilinç kaybı durumu olup olmadığı, saldırı pozisyonları, direnç gösterme durumu bilgileri alınmalıdır. Fiziki muayeneye yönelik olarak bedendeki ağrı bölgeleri ve vajinal akıntı durumları da sorulmalıdır (Celbiş ve ark., 2004).

Mağdurun çocuk olması durumunda görüşme ortam ve şartları uygun şekilde düzenlenmeli, gerekli kayıt materyalleri sağlanmalıdır. Görüşme çocuk ile tanışma süreciyle başlamalıdır. Çocuğa nerede olduğu ve niçin orada olduğu hakkında anlayacağı şekilde açık bilgi verilmelidir. Çocuk ile iletişim sağlanırken alternatif iletişim metotlarından faydalanılmalı, yönlendirme yapılmadan soru sorulmalı, anlamasına zorlaştırılacak uzun cümlelerden kaçınılmalıdır. Çocuk tarafından anlatılanlar tekrarlanarak onaylanmalı, ifadeleri izlenmeli, doğal anlatım sürecine müdahale edilmemeli, eleştirel ve zorlayıcı davranılmamalıdır. Çocuğa asla

tutulamayacak sözler verilmemeli ve görüşme mutlaka teşekkür edilerek bitirilmelidir (Aşkın Kara ve İşeri, 2017).

Cinsel saldırı mağduru çocuk ile görüşme sağlanırken yaşa uygun davranılması önemlidir. Çocuklar cinsel saldırı ve istismar durumlarını anlatırken tereddüt etmekte ve hatta gizlemektedir. Bazı durumlarda anlattıktan sonra pişman olarak ifadelerini geri çekme eğilimi göstermektedirler. Çocuğun inkarı cinsel saldırı veya istismarın gerçekleşmediğine yönelik yargıyı oluşturmamalıdır. Çocuk mağdurdan mutlaka detaylı öykü alınmaya çalışılmalı, ruhsal durumu ile ilgili izlenim ve muayenede bulunulmalıdır. Çocuğa yönelik cinsel saldırı ve istismar durumlarında çocuğun ruhsal değişimlerinin değerlendirilmesi önem göstermektedir (Aşkın Kara ve İşeri, 2017).

2.3.2.3. Fiziki Muayene

Fiziki muayene yeteli sıcaklıkta, ışık ve havalandırma şartları uygun, sakin ve rahat bir yerde gerçekleştirilmelidir. Ortam soyunabileceği ve gerektiği hallerde duş temizlenip yıkanabileceği uygun alanlar barındırmalıdır. Fiziki muayene mutlaka yardımcı bir sağlık personeli eşliğinde gerçekleştirilmelidir (Sözen ve Aksoy, 2009).

Muayene gerçekleştirilirken dışarıdan bulaşmanın engellenmesi için sağlık personeli gerekli önlemleri almalı, önlük giymeli ve eldiven kullanmalıdır. Mağdur bireyin kıyafetlerini çıkarması sırasında ve kıyafet üzerinden önemli deliller elde edilebilmektedir. Bu nedenle mağdurun geniş bir kağıt üzerinde soyunması önerilmektedir. Kıyafet üzerinde yer alan yırtılmalar, kan lekeleri, meni lekeleri, kıl, toprak, çamur gibi varlıklar araştırılmalıdır. Kıyafetler üzerinde soyunulan kağıt ile birlikte paketlenmeli ve etiketlenmelidir (Celbiş ve ark., 2004).

Başarılı bir fiziki muayene için fiziksel izler, yaralanmalar kadar mağdur üzerinden elde edilen kanıtlar da önemlidir. Mağdur üzerinden elde edilen kanıtlar için hazır kitler ve formlar kullanılması gerekmektedir. Olayın adli sonuçları da göz önünde bulundurularak örneklerin alınması ve muayene standartlar çerçevesinde gerçekleştirilmelidir. Kanıtlar standartlara uygun olarak laboratuvara gönderilmelidir (Özkök, 2016).

2.4. Literatür Taraması

Literatürde cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumların incelendiği çalışmalar ve kadına ilişkin namus algısının incelendiği çalışmalar bulunmaktadır. Bu bölümde alanda yapılan bazı çalışmalar hakkında bilgi verilecektir.

2.4.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Gündüz (2020) tarafından yapılan “Üniversite Öğrencilerinin Kadına İlişkin Namus Kavramı ve Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete Bakış Açısının İncelenmesi” adlı araştırma, şiddetin kadınlar üzerindeki etkisinde namus kavramına bakış açısının rolünü araştırmak amacıyla yapılmıştır. Ayrıca namus kavramı, namus adına kadına uygulanan şiddet arasındaki ilişkiler belirlenmiş, bu değişkenlerin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmanın evrenini Beykent Üniversitesinde bulunan ve elverişli örnekleme yöntemi ile belirlenen 386 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada İlişkisel Tarama Modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak ‘Sosyodemografik Bilgi Formu’, ‘Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçeği (NKÜŞTO)’ ve ‘Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği (KİNATÖ)’ kullanılmıştır. Verilerin analizinde Kruskal Wallis H, Mann Whitney U Testi, Anova, ve T Testinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, namus kavramı ve namus uğruna kadına uygulanan şiddet değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki içerisinde olduğu görülmektedir. Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete İlişkin Tutumlar Ölçeği ve Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği toplam puanları arasında negatif yönlü, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=-.662$; $p<0,05$). Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete İlişkin Tutumlar Ölçeği ve Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Genel Namus Anlayışı alt boyutu puanları arasında negatif yönlü, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Yalçın (2016) tarafından yapılan “Cinsel Saldırı Suçu Mağduru Kadınlara Karşı Toplumsal Tutumlar” adlı araştırmanın temel amacı, cinsel saldırı mağduru kadınlara yönelik tutumlar ve mağdurun suçlanması üzerinde toplumda bulunan adil dünya inancının, çelişik duygulu cinsiyetçiliğin, tecavüze ilişkin mitlerin ve cinsel

saldırı mağdurlarına ilişkin suçlayıcı tutumlar üzerinde demografik özelliklerin (yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, ekonomik gelir vb.) etkisini incelemektir. Bu amaçla araştırma 2014 yılında, İstanbul'un değişik ilçelerinde ikamet eden, 18 yaşından büyük ve kolayda örnekleme yöntemi ile seçilmiş olan 150' si kadın 150' si erkek olmak üzere toplam 300 katılımcı ile yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcıların adil dünya inancı, düşmanca cinsiyetçilik, korumacı cinsiyetçilik, eğitim, yaş, gelir düzeyi, kişinin kendisine veya yakınlarına yönelik taciz/tecavüz yaşantısı olmasının cinsel saldırı kurbanlarına ilişkin olumsuz tutumları yordadığı bulunmuştur. Buna ek olarak sevgili/flört tecavüzü, evlilik içi tecavüz ve içinde tecavüz mitleri bulunan ve bulunmayan iki farklı yabancı tecavüzü olmak üzere dört farklı senaryoda yer alan ve mağdurun yaşanan cinsel saldırı olayındaki sorumluluğuna dair tutumları ölçmeyi amaçlayan sorularda, erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre anlamlı olarak daha fazla mağduru sorumlu tutan tutumlar içerisinde oldukları belirlenmiştir. Aynı zamanda katılımcıların cinsiyetleri ile tecavüz türlerine karşı tutumları arasında da anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

Gürsoy ve Arslan Özkan (2014) tarafından yapılan “Türkiye’de Üniversite Öğrencilerinin Kadına İlişkin Namus Algısı” adlı araştırma Türkiye’de kadına ilişkin “namus” algısına yönelik üniversite son sınıf öğrenci tutumlarını ve bunu etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Kesitsel nitelikteki çalışma 1 Mart-31 Mayıs 2008 tarihleri arasında Ankara ilinde bulunan sekiz üniversitede öğrenim gören ve çalışmayı kabul eden 1167 kişi (%5.17) ile yapılmıştır. Çalışma verileri, öğrencilerin tanıtıcı özelliklerini içeren Kişisel Bilgi Formu ve Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği” (KİNATÖ) ile toplanmıştır. Çalışma bulguları namus kavramının kadınlar için evlilik öncesi ve evlilik dışı cinsel ilişkinin olmaması anlamına geldiği, özellikle erkek öğrenciler arasında bekâretin büyük önem taşıdığını göstermektedir. Ayrıca bulgular öğrencilerin tutumlarının oluşmasında, üniversite eğitiminden çok ailenin ve toplumun “namus kültürünün” kritik rol oynadığını ortaya koymuştur.

2.4.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Xue ve ark. (2016) tarafından yapılan “Çin’de Tecavüz Mitleri ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Kültürler Arası Uyarlanması” adlı çalışma,

tecavüz mitleri açısından Çin ve ABD arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları incelemektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde yaygın olarak kullanılan bir tecavüz mitinin onaylanması ölçüsü olan Illinois Tecavüz Efsanesi Kabulü (IRMA) ölçeğini uyarlayarak ve tercüme ederek Çinli üniversite öğrencileri arasında bireysel tecavüz mitini kabul seviyesini değerlendirmektedir. Örneklem, yedi Çin üniversitesine kayıtlı 975 Çinli üniversite öğrencisinden oluşmaktadır.

Suarez ve Gadalla (2010) tarafından yapılan “Mağduru Suçlamayı Bırakın: Tecavüz Mitleri Üzerine Bir Meta-Analiz” adlı araştırma, yayınlanmış çalışmalarda tecavüz mitlerinin kabulü (RMA) arasındaki bağıntıları inceleyerek bu boşluğu gidermeyi amaçlamıştır. Toplam 37 çalışma gözden geçirilmiş ve sonuçları meta-analitik teknikler kullanılarak birleştirilmiştir. Bulgular, erkeklerin kadınlardan önemli ölçüde daha yüksek bir RMA onayı sergilediğini göstermiştir. RMA, kadınlara yönelik düşmanca tutum ve davranışlarla da güçlü bir şekilde ilişkili bulunmuştur. RMA'nın ırkçılık, heteroseksizm, sınıfçılık ve yaş ayrımcılığı gibi diğer “izmler” ile de ilişkili olduğu bulunmuştur

Vandello ve Cohen (2003) tarafından yapılan “Erkek Onuru ve Kadın Sadakati: Aile İçi Şiddeti Sürdüren Kültürel Senaryolar” adlı çalışma, namusun göze çarpan bir örgütlenme teması olduğu kültürlerde aile içi şiddetin nasıl örtük veya açık bir şekilde onaylanabileceğini ve güçlendirilebileceğini araştırmıştır. Çalışmada üç genel tahmin desteklenmiştir: (1) kadınların sadakatsizliği, özellikle namus kültürlerinde bir erkeğin itibarına zarar verir; (2) bu itibar, şiddet kullanılarak kısmen geri kazanılabilir; ve (3) namus kültürlerindeki kadınların kıskançlıkla bağlantılı şiddet karşısında sadık kalmaları beklenir. Çalışma iki boyutlu olarak gerçekleştirilmiştir. Birinci çalışma, Brezilya'dan ve Amerika Birleşik Devletleri'nden, aldatmaya yanıt olarak aldatma ve şiddet içeren yazılı kısa öykülere yanıt veren katılımcıları içermektedir. İkinci çalışma, bir kadına karşı "canlı" bir saldırganlık olayına tanık olan ve ardından onunla etkileşime giren güney Anglo, Latino ve kuzey Anglo katılımcılarını içermektedir.

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, çalışma evreni, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ile ortaya çıkan bulguların çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntemler ve analiz teknikleri üzerinde durulmuştur. Analizlere geçmeden önce normallik testi yapılmıştır.

Sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının incelendiği araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli türlerinden, ilişkisel tarama modeli; iki ya da daha fazla sayıdaki değişken arasında, birlikte değişim varlığı ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir (Fraenkel ve Wallen, 2009).

Sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının incelenmesi bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Ayrıca sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumları, bu tutumları etkileyebilecek bazı faktörler (cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek, deneyim süresi, daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma, cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumu gibi değişkenler) açısından incelenmiştir.

3.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul İl Merkezindeki hastanelerde görev yapan sağlık çalışanları oluşturmaktadır. Devlet İstatistik Enstitüsü sağlık istatistikleri yılına göre İstanbul ili sağlık çalışanı toplamı 28.936 personeldir. Bu evrenden çekilecek örneklem sayısı (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004) çalışmasına göre hesaplanmıştır. Bu hesaplama göre örneklem büyüklüğü 450 olarak kabul edilmiştir. Katılımcıların örnekleme dâhil edilme kriterleri aşağıda yer almaktadır.

1. Araştırmaya gönüllü olmak
2. İstanbul İl Merkezinde bulunan hastanelerde görev yapmak
3. Doktor, hemşire ya da sağlık lisanseri olarak görev yapmak

4. Türkçe okuyup yazabilen sağlık çalışanları araştırmanın örneklemine dâhil etmektir.

3.2. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Bu araştırmada ‘Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği’ ile ‘Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği’ kullanılmıştır.

Sağlık profesyonellerinin demografik özelliklerine ilişkin veriler ise araştırmacı ve danışmanı tarafından geliştirilen ‘Kişisel Bilgi Formu’ ile elde edilmiştir.

3.2.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu, çalışmaya katılan sağlık profesyonellerinin cinsiyeti, yaşı, medeni durumu, mesleği, deneyim süresi, daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumu, cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumu hakkında bilgi edinmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

3.2.2. Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği

Tecavüz mitlerinin kabul düzeyini ölçmeyi hedefleyen “Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği” detaylı çalışmalar sonucu oluşturulmuş 45 maddelik bir ölçektir. Çoklar ve Meşe tarafından geliştirilen 45 maddelik Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği, 7 alt ölçekten oluşmaktadır. Bunlar; “kadın arandı/kışkırttı”, “bunu kadın istedi”, “erkek bunu yapmayı istemezdi”, “tecavüz sıradan bir olaydı”, “kadın yalan söylüyordur”, “tecavüz sapkın bir olaydır”, “bu gerçek bir tecavüz değildir” şeklindedir. Ölçeğin son hali 20 maddeden oluşmaktadır. Türkçe uyarlaması Işıl Çoklar ve Gülgün Meşe tarafından yapılmış “Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği” Türkiye’de tecavüz mitlerini kabul düzeyini ölçmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır (Çoklar, Meşe, 2015).

3.2.3. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği

Türkiye’de kadının sosyal hayatına sınırlamalar getiren, psikolojisini etkileyen ve cinsiyet ayrımcılığının en temel göstergelerinden biri olan “namus” algısına yönelik tutumların belirlenmesinde kullanılabilecek bir ölçme aracı olarak

geliştirilmiştir. 150 soruluk bir ölçek olarak hazırlanmıştır. Uzman görüş ve öneriler sonucunda 78'e düşürülmüştür. Maddelerin gruplanması, gereksiz maddelerin çıkarılması ve düzeltmeler sonucu yapılan eklemeler ile soru sayısı 65'e düşürülmüştür ve 65 maddelik 5'li Likert tipi deneme ölçeği oluşturulmuştur. Ölçek Elif Gürsoy tarafından geliştirilmiştir (Gürsoy ve Arslan Özkan, 2014).

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri toplanması öncelikli olarak Biruni Üniversitesi Etik Kurul Onayı alınması süreci ile başlanmıştır. Veri toplama süreci, 2021 yılı içerisinde İstanbul il merkezinde bulunan özel ve kamu hastanelerinde görev yapan rastgele yöntem ile seçilen 450 sağlık çalışanına anket ve yazılı onam formu verilmesiyle gerçekleştirilmiştir. Sağlık çalışanlarının anketi doldurarak teslim etmeleri ile veri toplama işlemi tamamlanmıştır.

3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumu

Katılımcılar tarafından doldurulan anketlerin açıklamalara uygun olup olmadığı gözden geçirilmiş; eksik ve yanlış cevaplamalar bulunan formlar işlem dışı bırakılmıştır. Sonuçta toplam 457 katılımcıdan 450 katılımcıya ait anket değerlendirmeye dâhil edilmiştir. Anketlerden elde edilen veriler bilgisayara aktarılmıştır. Tez çalışmasının ana ve alt problemlerine yanıt bulma sürecinde, SPSS 22.0 (Statistical Packet for The Social Science) programı kullanılmıştır.

Sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının ölçülmesi ile ilgili ölçeğin güvenilirliğinin belirlenmesi için Cronbach Alpha uygulanmış; verilerin normalliğinin kontrol edilmesi amacıyla, verilerin Skewness ve Kurtosis (çarpıklık ve basıklık) değerleri belirlenmiştir. Skewness ve Kurtosis değerleri -2 ile +2 aralığında değişkenlerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir (George ve Mallery, 2010). Tez çalışması alt problemlerinin çözümlenmesinde belirlenmiş bazı faktörlere göre (cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek, deneyim süresi, daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma, cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumu gibi değişkenler) gruplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla "t" testi ve "tek yönlü varyans analizi" (Anova) kullanılarak yorumlanmıştır. Buna göre araştırmada elde edilen

bulguların yorumları yapılırken bağımsız değişkenlere göre anlamlı bir farkın bulunmadığı durumlarda, yalnızca sonuçlar verilmiş, anlamlı farkın bulunduğu durumlarda ise bulgulara ait kısa değerlendirme ve yorumlara gidilmiştir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc analizi uygulanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Katılımcıların Betimsel Değişkenlere Göre Dağılımı

Tablo 4.1. Katılımcıların Betimsel Değişkenlere Göre Dağılımı

Betimsel Değişken	Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	256	56.9
Erkek	194	43.1
Yaş		
20-29	220	48.9
30-39	145	32.2
40-49	59	13.1
50-59	12	2.7
60 ve Üstü	14	3.1
Medeni Durum		
Bekar	254	56.4
Evli	184	40.9
Birlikte Yaşıyor	4	.9
Diğer	8	1.8
Meslek		
Doktor	228	50.7
Hemşire	145	32.2
Paramedik	10	2.2
Tekniker	35	7.8
Diğer	32	7.1
Deneyim Süresi		
1 yıldan az	185	41.1
1-5 yıl	185	41.1
6-10 yıl	52	11.6
11 ve üstü	28	6.2

Tablo 4.1. Katılımcıların Betimsel Değişkenlere Göre Dağılımı (Devam)

Betimsel Değişken				Frekans	Yüzde (%)
Cinsel Saldırı Vakasıyla Karşılaşma					
Karşılaştım				86	19.1
Karşılaşmadım				364	80.9
Cinsel suçlar/İstismar Eğitimi					
Aldım				82	18.2
Almadım				368	81.8
Cinsel	Saldırı	Vakasının	Nereye		
Bildirileceği					
Biliyorum				277	61.6
Bilmiyorum				173	38.4
Cinsel	Saldırı	Vakasının	Nereye		
Yönlendirileceği					
Biliyorum				203	45.1
Bilmiyorum				247	54.9

Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre dağılımı incelenmiş olup katılımcıların %56.9'unun kadın, %43.1'inin erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımının frekans ve yüzdesi Tablo 4.1.'de verilmiştir.

Araştırmaya katılanların yaşlarına göre dağılımı incelenmiş olup katılımcıların %48.9'unun 20 – 29 yaş aralığında, %32.2'sinin 30 – 39 yaş aralığında, %13.1'inin 40 – 49 yaş aralığında, %2.7'sinin 50 – 59 yaş aralığında, %3.1'inin 60 yaş üstü olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaşlarına göre dağılımının frekans ve yüzdesi Tablo 4.1.'de verilmiştir.

Araştırmaya katılanların medeni durumlarına göre dağılımı incelenmiş olup katılımcıların %56.4'ünün bekar, %40.9'unun evli, % .9'unun birlikte yaşıyor, %1.8'inin diğer, olduğu görülmektedir. Katılımcıların medeni durumlarına göre dağılımının frekans ve yüzdesi Tablo 4.1.'de verilmiştir.

Araştırmaya katılanların mesleklerine göre dağılımı incelenmiş olup katılımcıların %50.7'sinin doktor, %32.2'sinin hemşire, %2.2'sinin paramedik, %7.8'inin tekniker, %7.1'inin diğer, meslek grubunda olduğu görülmektedir. Katılımcıların mesleklerine göre dağılımının frekans ve yüzdesi Tablo 4.1.'de verilmiştir.

Araştırmaya katılanların deneyim süresine göre dağılımı incelenmiş olup katılımcıların %41.1'inin 1 yıldan az, %41.1'inin 1–5 yıl arası, %11.6'sının 6–10 yıl arası, %6.2'sinin 11 yıl ve üstü, deneyim süresine sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların deneyim sürelerine göre dağılımının frekans ve yüzdesi Tablo 4.1.'de verilmiştir.

Araştırmaya katılanların cinsel saldırı vakasıyla karşılaşma durumlarına göre dağılımı incelenmiş olup katılımcıların %19.1'inin daha önce cinsel saldırı vakasıyla karşılaşmış, %80.9'unun daha önce cinsel saldırı vakasıyla karşılaşmamış olduğu görülmektedir. Katılımcıların cinsel saldırı vakasıyla karşılaşma durumlarına göre dağılımının frekans ve yüzdesi Tablo 4.1.'de verilmiştir.

Araştırmaya katılanların cinsel suçlar / istismar eğitimi alma durumlarına göre dağılımı incelenmiş olup katılımcıların %18.2'sinin cinsel suçlar / istismar eğitimi aldığı, %81.8'inin cinsel suçlar / istismar eğitimi almadığı görülmektedir. Katılımcıların cinsel suçlar / istismar eğitimi alma durumlarına göre dağılımının frekans ve yüzdesi Tablo 4.1.'de verilmiştir.

Araştırmaya katılanlara cinsel saldırı vakalarının nereye bildirileceğini bilip bilmedikleri sorusu yöneltilmiştir. Soruya verilen cevapların dağılımı incelenmiş olup katılımcıların %61.6'sının biliyorum, %38.4'ünün bilmiyorum cevabı verdikleri görülmektedir. Katılımcıların cinsel saldırı vakalarının nereye bildirileceğini bilmelerine göre dağılımının frekans ve yüzdesi Tablo 4.1 'de verilmiştir.

Araştırmaya katılanlara cinsel saldırı vakalarının nereye yönlendirileceğini bilip bilmedikleri sorusu yöneltilmiştir. Soruya verilen cevapların dağılımı incelenmiş olup katılımcıların %45.1'inin biliyorum, %54.9'unun bilmiyorum cevabı verdikleri görülmektedir. Katılımcıların cinsel saldırı vakalarının nereye yönlendirileceğini bilmelerine göre dağılımının frekans ve yüzdesi Tablo 4.1'de verilmiştir.

4.2. Katılımcıların İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği ve Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Puan İstatistikleri

Katılımcılara on yedi yargıdan oluşan İllinois tecavüz mitlerini kabul ölçeği uygulanmıştır. Ölçek maddeleri beş cevaplı olduğu için puanlama 1-5 aralığında yapılmıştır. Buna göre; “Tamamen Katılıyorum” cevabı 5 puan ile, “Katılıyorum” cevabı 4 puan ile, “Kararsızım” cevabı 3 puan ile, “Katılmıyorum” cevabı 2 puan ile, “Hiç Katılmıyorum” cevabı 1 puan ile puanlandırılmıştır.

Katılımcıların verdiği yanıtlar her yargı için ayrı ayrı değerlendirilerek yargı için alınan en düşük ve en yüksek puanlar, yargı için alınan puanların ortalaması ve standart sapması belirlenmiştir. Ayrıca bu değerler toplam ölçek puanı olarak da hesaplanmıştır. Katılımcılardan alınan yanıtlara ait veriler Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. Katılımcıların İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Puan İstatistikleri

	N	Min.	Mak	Ortalama	S.S.
Eğer bir kadın alkollüken tecavüze uğrarsa, işlerin kontrolden çıkmasında az da olsa sorumludur.	450	1.0	5.0	1.382	.849
Kadınların çoğu bunu kabul etmeseler de; kadınlar genellikle cinsel ilişkide fiziksel olarak zorlanmayı tahrik edici bulurlar.	450	1.0	5.0	1.860	1.065
Eğer bir kadın bir erkekle cinsel açıdan birlikte olma konusunda istekliyse, erkeğin biraz ileri gitmesi ve seks yapması büyük bir mesele değildir.	450	1.0	5.0	2.451	1.247
Pek çok kadın gizliden gizliye tecavüze uğramayı ister.	450	1.0	3.0	1.151	.349
Eğer bir kadın fiziksel olarak karşı koymamışsa, bunun gerçekten tecavüz olduğunu söyleyemezsiniz.	450	1.0	4.0	1.531	.914
Orta sınıftan/orta halli, hoş erkekler hemen hemen hiç tecavüz etmezler.	450	1.0	4.0	1.400	.611
Tecavüz suçlamaları çoğunlukla erkekleri geri getirmenin bir yolu olarak kullanılır.	450	1.0	4.0	1.431	.687
Tecavüze uğrayanlar genellikle sadece davetkar giyinen kadınlardır.	450	1.0	5.0	1.178	.577
Eğer tecavüzcünün bir silahı yoksa, bunu gerçekten “tecavüz” olarak tanımlayamazsınız.	450	1.0	3.0	1.113	.363
Kadınların kendi yaşadıkları çevrede tecavüze uğramaları pek olası değildir.	450	1.0	4.0	1.418	.645
Kadınlar tecavüzün kendilerini ne etkilediğini abartma eğilimindedirler.	450	1.0	5.0	1.331	.794
Pek çok kadın erkeği tecavüze yönlendirir ve sonra tecavüzden ötürü ağlar.	450	1.0	5.0	1.271	.634
Erkekleri kışkırtan bir kadın, olabilecekleri hak eder.	450	1.0	5.0	1.273	.701
Kadınlar tecavüze uğradıklarında, bu genellikle “hayır” demelerinde ki belirsizlikten kaynaklanır.	450	1.0	4.0	1.378	.618
Erkekler kadını sekse zorlama niyetinde değildirler, ama bazen cinsel olarak çok fazla tahrik olmuşlardır.	450	1.0	5.0	1.613	.868
Açık saçık kıyafetler giyen kadınlar, bir erkek onları cinsel ilişkiye zorladığında şaşırmamalıdır.	450	1.0	5.0	1.224	.589
Tecavüz, bir erkeğin seks isteği kontrolden çıktığında meydana gelir.	450	1.0	5.0	2.200	1.350
Toplam Ölçek Puanı	450	1.0	3.0	1.483	.432

Tablo 4.2. incelendiğinde; katılımcıların, “Eğer bir kadın alkollüyken tecavüze uğrarsa, işlerin kontrolden çıkmasında az da olsa sorumludur.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.382’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .849’dur.

“Kadınların çoğu bunu kabul etmeseler de; kadınlar genellikle cinsel ilişkide fiziksel olarak zorlanmayı tahrik edici bulurlar.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.860’dır. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.065’dir.

“Eğer bir kadın bir erkekle cinsel açıdan birlikte olma konusunda istekliyse, erkeğin biraz ileri gitmesi ve seks yapması büyük bir mesele değildir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 2.451’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.247’dir.

“Pek çok kadın gizliden gizliye tecavüze uğramayı ister.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.151’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 3.00’dür. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .349’dur.

“Eğer bir kadın fiziksel olarak karşı koymamışsa, bunun gerçekten tecavüz olduğunu söyleyemezsiniz.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.531’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 4.00’dür. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .914’dür.

“Orta sınıftan/orta halli, hoş erkekler hemen hemen hiç tecavüz etmezler.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.400’dür. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 4.00’dür. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .611’dir.

“Tecavüz suçlamaları çoğunlukla erkekleri geri getirmenin bir yolu olarak kullanılır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.431’dir.

Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 4.00'dür. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .687'dir.

“Tecavüze uğrayanlar genellikle sadece davetkar giyinen kadınlardır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.178'dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00'dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .577'dir.

“Eğer tecavüzcünün bir silahı yoksa, bunu gerçekten “tecavüz” olarak tanımlayamazsınız.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.113'dur. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 3.00'dür. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .363'dür.

“Kadınların kendi yaşadıkları çevrede tecavüze uğramaları pek olası değildir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.418'dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 4.00'dür. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .645'dir.

“Kadınlar tecavüzün kendilerini ne etkilediğini abartma eğilimindedirler.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.331'dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00'dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .794'dür.

“Pek çok kadın erkeği tecavüze yönlendirir ve sonra tecavüzden ötürü ağlar.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.271'dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00'dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .634'dür.

“Erkekleri kışkırtan bir kadın, olabilecekleri hak eder.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.273'dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00'dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .701'dir.

“Kadınlar tecavüze uğradıklarında, bu genellikle “hayır” demelerinde ki belirsizlikten kaynaklanır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması

1.378'dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 4.00'dür. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .618'dir.

“Erkekler kadını sekse zorlama niyetinde değillerdir, ama bazen cinsel olarak çok fazla tahrik olmuşlardır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.613'dür. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00'dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .868'dir.

“Açık saçık kıyafetler giyen kadınlar, bir erkek onları cinsel ilişkiye zorladığında şaşırmamalıdır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 1.224'dür. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00'dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .589'dur.

“Tecavüz, bir erkeğin seks isteği kontrolden çıktığında meydana gelir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 2.200'dür. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00'dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.350'dir.

Katılımcılara uygulanan Illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeği toplam puanları incelendiğinde, puanların ortalaması 1.483'dür. Toplam puanların minimum değeri 1.00, maksimum değeri 3.00'dür. Ölçekten alınan puanlara ait standart sapma değeri .432'dir.

Katılımcılara yirmi beş yargıdan oluşan Kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeği uygulanmıştır. Ölçek maddeleri beş cevaplı olduğu için puanlama 1-5 aralığında yapılmıştır. Buna göre; “Tamamen Katılıyorum” cevabı 5 puan ile, “Katılıyorum” cevabı 4 puan ile, “Kararsızım” cevabı 3 puan ile, “Katılmıyorum” cevabı 2 puan ile, “Hiç Katılmıyorum” cevabı 1 puan ile puanlandırılmıştır. Ters cevaplı soruların puanlaması ters olarak alınmıştır ve ters cevaplı sorular tabloda (T) ibaresi ile gösterilmiştir.

Katılımcıların verdiği yanıtlar her yargı için ayrı ayrı değerlendirilerek yargı için alınan en düşük ve en yüksek puanlar, yargı için alınan puanların ortalaması ve standart sapması belirlenmiştir. Ayrıca bu değerler toplam ölçek puanı olarak da hesaplanmıştır. Katılımcılardan alınan yanıtlara ait veriler Tablo 4.3'de verilmiştir.

Tablo 4.3. Katılımcıların Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Puan İstatistikleri

	N	Min.	Mak	Ort.	S.S.
Her genç kızın karşı cinsten duygusal arkadaşı olması doğaldır	450	1.0	5.0	4.593	.778
Namus konusunda kadınlar çok ağır baskılar altındadır.	450	2.0	5.0	4.442	.773
Kadının namusunu babası, erkek kardeşi vb, evlenince kocası korumalıdır (T)	450	1.0	5.0	4.309	1.110
Kadına ilişkin geleneksel namus anlayışı kadının ruh sağlığını olumsuz etkiler	450	1.0	5.0	4.344	.954
Kadının bakire olması erkeğin kadına olan güvenini pekiştirir (T)	450	1.0	5.0	3.951	1.241
Kadın namusuna ilişkin geleneksel bakış açısı değişmedikçe yasaların değişmesi çözüm olmaz.	450	1.0	5.0	4.191	1.164
Namuslu bir kadın, evlenmeden önce cinsel birliktelik yaşamamalıdır (T)	450	1.0	5.0	3.960	1.103
Toplumsal ahlakının korunması adına bazı durumlarda kadınların cezalandırılması gereklidir (T)	450	1.0	5.0	4.196	1.237
Bir kadının erkek doktora muayene olması namusu açısından bir sakınca doğurmaz.	450	1.0	5.0	4.596	1.000
Kadının namusu korunursa aile namusu korunmuş olur (T)	450	1.0	5.0	4.427	1.044
Bir kızın bir erkekle flört etmesinde bir sakınca yoktur	450	1.0	5.0	4.491	1.007
Bir kız/kadın hava kararmadan evinde olmalıdır (T)	450	1.0	5.0	4.504	.929
Toplumsal baskı olmasa kadına yönelik bu kadar namus cinayeti işlenmez.	450	1.0	5.0	3.996	1.176
Namuslu bir kadın akşamları tek başına sokağa çıkmamalıdır (T)	450	1.0	5.0	4.589	.949
Kadına yönelik namus cinayetleri bu ülkenin yüz karasıdır.	450	1.0	5.0	4.551	1.051
Bir kızın sevdiği biriyle cinselliği yaşaması namussuzluk değildir	450	1.0	5.0	4.196	1.171
Namuslu bir kadın babasının, eşinin izni olmadan çalışmamalıdır (T)	450	1.0	5.0	4.649	.943
Açık giyinen kadının namusundan şüphe edilmesi doğru değildir.	450	1.0	5.0	4.536	1.013
Kadın boşansa dahi çocuğu varsa eski kocasının namusu sayılır (T)	450	1.0	5.0	4.671	.810
Bekaret kadın namusunun simgesidir (T)	450	1.0	5.0	4.233	1.278
Bir kadının yabancı erkeklerle el sıkışması namusuna zarar vermez	450	1.0	5.0	4.642	.886
Kadın istiyorsa evlenmeden beraberlik yaşayabilmelidir.	450	1.0	5.0	4.271	1.132
Hiç kimse kadının namus bekçisi değildir.	450	2.0	5.0	4.800	.600
Bir kadının erkek arkadaşlarıyla gezip dolaşması namusunu lekelemez	450	1.0	5.0	4.733	.677
Bir kadın kocasının sözünden çıkmamalıdır (T)	450	1.0	5.0	4.369	0.996
Toplam Ölçek Puanı	450	3.0	5.0	4.410	.585

Tablo 4.3. incelendiğinde; katılımcıların, “Her genç kızın karşı cinsten duygusal arkadaşı olması doğaldır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.593’dür. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .778’dir.

“Namus konusunda kadınlar çok ağır baskılar altındadır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.442’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 2.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .773’dür.

“Kadının namusunu babası, erkek kardeşi vb, evlenince kocası korumalıdır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.309’dur. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.110’dur.

“Kadına ilişkin geleneksel namus anlayışı kadının ruh sağlığını olumsuz etkiler.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.344’dür. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .954’dür.

“Kadının bakire olması erkeğin kadına olan güvenini pekiştirir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 3.951’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.241’dir.

“Kadın namusuna ilişkin geleneksel bakış açısı değişmedikçe yasaların değişmesi çözüm olmaz.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.191’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.164’dür.

“Namuslu bir kadın, evlenmeden önce cinsel birliktelik yaşamamalıdır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 3.960’dır. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.103’dür.

“Toplumsal ahlakının korunması adına bazı durumlarda kadınların cezalandırılması gereklidir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.196’dır. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.237’dir.

“Bir kadının erkek doktora muayene olması namusu açısından bir sakınca doğurmaz” olarak tanımlayamazsınız.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.596’dır. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.000’dir.

“Kadının namusu korunursa aile namusu korunmuş olur.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.427’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.044’dür.

“Bir kızın bir erkekle flört etmesinde bir sakınca yoktur.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.491’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.007’dir.

“Bir kız/kadın hava kararmadan evinde olmalıdır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.504’dür. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .929’dur.

“Toplumsal baskı olmasa kadına yönelik bu kadar namus cinayeti işlenmez.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 3.996’dır. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.176’dır.

“Namuslu bir kadın akşamları tek başına sokağa çıkmamalıdır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.589’dur. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .949’dur.

“Kadına yönelik namus cinayetleri bu ülkenin yüz karasıdır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.551’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.051’dir.

“Bir kızın sevdiği biriyle cinselliği yaşaması namussuzluk değildir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.196’dır. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.171’dir.

“Namuslu bir kadın babasının, eşinin izni olmadan çalışmamalıdır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.649’dur. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .943’dür.

“Açık giyinen kadının namusundan şüphe edilmesi doğru değildir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.536’dır. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.013’dir.

“Kadın boşansa dahi çocuğu varsa eski kocasının namusu sayılır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.671’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .810’dur.

“Bekaret kadın namusunun simgesidir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.233’dür. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.278’dir.

“Bir kadının yabancı erkeklerle el sıkışması namusuna zarar vermez.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.642’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .886’dır.

“Kadın istiyorsa evlenmeden beraberlik yaşayabilmelidir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.271’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 1.132’dir.

“Hiç kimse kadının namus bekçisi değildir.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.800’dir. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 2.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .600’dır.

“Bir kadının erkek arkadaşlarıyla gezip dolaşması namusunu lekelemez.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.733’dür. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .677’dir.

“Bir kadın kocasının sözünden çıkmamalıdır.” yargısına verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.369’dur. Yargıya verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri 0.996’dır.

Katılımcılara uygulanan kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeği üç alt boyuttan oluşmaktadır. Bu üç boyuttan birincisi geleneksel namus anlayışı alt boyutu olup 3,8,10,12,14,17,19,23,25 numaralı yargılardan oluşmaktadır. İkinci alt boyut eşitlikçi yaklaşım alt boyutudur ve 1,2,4,6,9,11,13,15,18,21,24 numaralı yargılardan oluşmaktadır. Son alt boyut evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutu olup 5,7,16,20,22 numaralı yargılardan oluşmaktadır.

Katılımcıların verdiği yanıtlar her alt boyut için değerlendirilerek alt boyut için alınan en düşük ve en yüksek puanlar, alt boyut için alınan puanların ortalaması ve standart sapması belirlenmiştir. Ayrıca bu değerler toplam ölçek puanı olarak da hesaplanmıştır. Katılımcılardan alınan yanıtlara ait alt boyut verileri Tablo 4.4’de verilmiştir.

Tablo 4.4. Katılımcıların Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Alt Boyutları Puan İstatistikleri

	N	Min.	Mak	Ort.	S.S.
Geleneksel Namus Anlayışı	450	2.0	5.0	4.501	.635
Eşitlikçi Yaklaşım	450	2.0	5.0	4.465	.599
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	450	1.0	5.0	4.122	.902
Toplam Ölçek Puanı	450	3.0	5.0	4.410	.585

“Geleneksel Namus Anlayışı” alt boyutuna verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.501’dir. Alt boyuta verilen cevaplara ait en düşük puan 2.0, en yüksek puan ise 5.00’dir. Alt boyuta verilen cevaplara ait standart sapma değeri .635’dir.

“Eşitlikçi Yaklaşım” alt boyutuna verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.465’dir. Alt boyuta verilen cevaplara ait en düşük puan 2.0, en yüksek puan ise 5.00’dir. Yargıya verilen cevaplara ait standart sapma değeri .599’dur.

“Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı” alt boyutuna verdikleri cevaplara göre puanların ortalaması 4.122’dir. Alt boyuta verilen cevaplara ait en düşük puan 1.00, en yüksek puan ise 5.00’dir. Alt boyuta verilen cevaplara ait standart sapma değeri .902’dir.

Katılımcılara uygulanan kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeği toplam puanları incelendiğinde, puanların ortalaması 4.410’dur. Toplam puanların minimum değeri 3.0, maksimum değeri 5.00’dir. Ölçekten alınan puanlara ait standart sapma değeri .585’dir.

4.3. Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizi

4.3.1 Faktör Analizi

Ankette katılımcıların tecavüz mitlerini kabul düzeylerini ölçmek amacıyla kullanılan illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeği bölümünde bulunan on yedi adet yargı anketin uygulandığı 450 kişi tarafından cevaplandırılmıştır. Anketten elde edilen verilere faktör analizi uygulanabilmesi için verilerin uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği ve Bartlett küresellik testleri ile incelenmiş bulgular Tablo 4.5.’de verilmiştir.

Tablo 4.5. Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği KMO ve Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)		.774
Bartlett Testi	Ki-kare	3435.504
	Sd	136
	p	.000

Tablo 4.5.'de Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değerinin .600'den büyük olduğu görülmekte ve bu durum verilerin faktör analizine uygunluğunu göstermektedir. Bartlett Testi sonucuna göre $p=.000$ bulunmuştur. Bu durum verilerin anlamlı faktör bulundurduğunu göstermektedir. Sonuç olarak KMO ve Bartlett testleri sonucu veriler faktör analizi için yeterlidir.

Anketten elde edilen verilere faktör analizi uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 4.6.'da gösterilmiştir.

Tablo 4.6. Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Özdeğerleri ve Açıklanan Varyans Yüzdeleri

	Özdeğer	Açıklanan Varyans %
Faktör 1	5.715	33.620
Faktör 2	1.716	10.093
Faktör 3	1.582	9.306
Faktör 4	1.232	7.248
Faktör 5	1.008	5.927

Sonuçlar incelendiğinde ölçeğin beş faktör yapısı gösterdiği görülmüş olsa da birinci faktör için belirlenmiş özdeğer diğer faktörlere göre yüksek bir fark göstermektedir. Bu durum ölçeğin tek faktörlü olarak değerlendirilebileceğini göstermektedir (Çokluk ve ark., 2012).

İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği verileri kullanılarak faktör analizi yapılırken ölçek maddelerine ait faktör yükleri belirlenmiş ve Tablo 4.7.'de verilmiştir.

Tablo 4.7. Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Faktör Yükleri

Ölçek Maddesi	Faktör Yüğü
Eğer bir kadın alkollüyken tecavüze uğrarsa, işlerin kontrolden çıkmasında az da olsa sorumludur.	.633
Kadınların çoğu bunu kabul etmeseler de; kadınlar genellikle cinsel ilişkide fiziksel olarak zorlanmayı tahrik edici bulurlar.	.644
Eğer bir kadın bir erkekle cinsel açıdan birlikte olma konusunda istekliyse, erkeğin biraz ileri gitmesi ve seks yapması büyük bir mesele değildir.	.648
Pek çok kadın gizliden gizliye tecavüze uğramayı ister.	.569
Eğer bir kadın fiziksel olarak karşı koymamışsa, bunun gerçekten tecavüz olduğunu söyleyemezsiniz.	.635
Orta sınıftan/orta halli, hoş erkekler hemen hemen hiç tecavüz etmezler.	.624
Tecavüz suçlamaları çoğunlukla erkekleri geri getirmenin bir yolu olarak kullanılır.	.694
Tecavüze uğrayanlar genellikle sadece davetkar giyinen kadınlardır.	.772
Eğer tecavüzcünün bir silahı yoksa, bunu gerçekten “tecavüz” olarak tanımlayamazsınız.	.757
Kadınların kendi yaşadıkları çevrede tecavüze uğramaları pek olası değildir.	.575
Kadınlar tecavüzün kendilerini ne etkilediğini abartma eğilimindedirler.	.641
Pek çok kadın erkeği tecavüze yönlendirir ve sonra tecavüzden ötürü ağlar.	.823
Erkekleri kışkırtan bir kadın, olabilecekleri hak eder.	.527
Kadınlar tecavüze uğradıklarında, bu genellikle “hayır” demelerinde ki belirsizlikten kaynaklanır.	.701
Erkekler kadını sekse zorlama niyetinde değildirler, ama bazen cinsel olarak çok fazla tahrik olmuşlardır.	.565
Açık saçık kıyafetler giyen kadınlar, bir erkek onları cinsel ilişkiye zorladığında şaşırmasınlar.	.767
Tecavüz, bir erkeğin seks isteği kontrolden çıktığında meydana gelir.	.677

Ankette katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışını ölçmek amacıyla kullanılan kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeği bölümünde bulunan yirmi beş adet soru anketin uygulandığı 450 kişi tarafından cevaplandırılmıştır. Anketten elde edilen verilere faktör analizi uygulanabilmesi için verilerin uygunluğu Kaiser-Meyer-

Olkin (KMO) örneklem yeterliliği ve Bartlett küresellik testleri ile incelenmiş bulgular Tablo 4.8.'de verilmiştir.

Tablo 4.8. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği KMO ve Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)		.764
Bartlett Testi	Ki-kare	7732.411
	Sd	300
	p	.000

Tablo 4.8.'de Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değerinin .600'den büyük olduğu görülmekte ve bu durum verilerin faktör analizine uygunluğunu göstermektedir. Bartlett Testi sonucuna göre $p=.000$ bulunmuştur. Bu durum verilerin anlamlı faktör bulundurduğunu göstermektedir. Sonuç olarak KMO ve Bartlett testleri sonucu veriler faktör analizi için yeterlidir.

Anketten elde edilen verilere faktör analizi uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 4.9.'da gösterilmiştir.

Tablo 4.9. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Özdeğerleri ve Açıklanan Varyans Yüzdeleri

	Özdeğer	Açıklanan Varyans %
Faktör 1	8.876	35.506
Faktör 2	2.313	9.253
Faktör 3	1.961	7.845

Sonuçlar incelendiğinde ölçeğin üç faktör yapısı gösterdiği görülmüştür. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği üç alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar Geleneksel Namus Anlayışı, Eşitlikçi Yaklaşım, Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı boyutlarıdır. Faktör analizinden elde edilen üç faktörlü sonuç ölçeğin alt boyutları ile uyum göstermektedir. Ölçek üç boyutlu olarak değerlendirilmiştir.

Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği verileri kullanılarak faktör analizi yapılırken ölçek maddelerine ait faktör yükleri belirlenmiş ve Tablo 4.10.'da verilmiştir.

Tablo 4.10. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği Faktör Yükleri

Ölçek Maddesi	Faktör Yüğü
Her genç kızın karşı cinsten duygusal arkadaşı olması doğaldır	.567
Namus konusunda kadınlar çok ağır baskılar altındadır.	.536
Kadının namusunu babası, erkek kardeşı vb, evlenince kocası korumalıdır (T)	.489
Kadına ilişkin geleneksel namus anlayışı kadının ruh sağlığını olumsuz etkiler	.396
Kadının bakire olması erkeğin kadına olan güvenini pekiştirir (T)	.705
Kadın namusuna ilişkin geleneksel bakış açısı değişmedikçe yasaların değişmesi çözüm olmaz.	.235
Namuslu bir kadın, evlenmeden önce cinsel birliktelik yaşamamalıdır (T)	.411
Toplumsal ahlakının korunması adına bazı durumlarda kadınların cezalandırılması gereklidir (T)	.387
Bir kadının erkek doktora muayene olması namusu açısından bir sakınca doğurmaz.	.411
Kadının namusu korunursa aile namusu korunmuş olur (T)	.539
Bir kızın bir erkekle flört etmesinde bir sakınca yoktur	.674
Bir kız/kadın hava kararmadan evinde olmalıdır (T)	.604
Toplumsal baskı olmasa kadına yönelik bu kadar namus cinayeti işlenmez.	.370
Namuslu bir kadın akşamları tek başına sokağa çıkmamalıdır (T)	.736
Kadına yönelik namus cinayetleri bu ülkenin yüz karasıdır.	.433
Bir kızın sevdiği biriyle cinselliği yaşaması namussuzluk değildir	.626
Namuslu bir kadın babasının, eşinin izni olmadan çalışmamalıdır (T)	.518
Açık giyinen kadının namusundan şüphe edilmesi doğru değildir.	.691
Kadın boşansa dahi çocuğu varsa eski kocasının namusu sayılır (T)	.510
Bekaret kadın namusunun simgesidir (T)	.674
Bir kadının yabancı erkeklerle el sıkışması namusuna zarar vermez	.290
Kadın istiyorsa evlenmeden beraberlik yaşayabilmelidir.	.561
Hiç kimse kadının namus bekçisi değildir.	.670
Bir kadının erkek arkadaşlarıyla gezip dolaşması namusunu lekelemez	.615
Bir kadın kocasının sözünden çıkmamalıdır (T)	.504

4.3.2. Güvenilirlik Analizi

Ankette katılımcıların tecavüz mitlerini kabul düzeylerini ölçmek amacıyla kullanılan illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeği bölümünde bulunan on yedi adet yargı anketin uygulandığı 450 kişi tarafından cevaplandırılmıştır. Anketten elde edilen verilere güvenilirlik analizi uygulandığında Tablo 4.11'deki veriler elde edilmiştir.

Tablo 4.11. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeyinin Ölçülenmesi Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alfa	N
.847	17

Anketten elde edilen verilere formül uygulandığında Cronbach Alfa katsayısı .847 olarak hesaplanmıştır. Bu değer uygulanan ölçeğin güvenilirliğini göstermektedir.

Ankette katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışını ölçmek amacıyla kullanılan kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeği bölümünde bulunan yirmi beş adet soru anketin uygulandığı 450 kişi tarafından cevaplandırılmıştır. Anketten elde edilen verilere güvenilirlik analizi uygulandığında Tablo 4.12.'deki veriler elde edilmiştir.

Tablo 4.12. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Ölçülenmesi Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alfa	N
.916	25

Anketten elde edilen verilere formül uygulandığında Cronbach Alfa katsayısı .916 olarak hesaplanmıştır. Bu değer uygulanan ölçeğin güvenilirliğini göstermektedir.

Ankette katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışını ölçmek amacıyla kullanılan kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeği üç alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlardan geleneksel namus anlayışı ölçümünde bulunan 9 adet yargı, eşitlikçi yaklaşım ölçümünde bulunan 11 adet yargı, evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı ölçümünde bulunan 5 adet yargı, anketin uygulandığı 450 kişi tarafından cevaplandırılmıştır. Anketten elde edilen verilere güvenilirlik analizi uygulandığında Tablo 4.13'deki veriler elde edilmiştir.

Tablo 4.13. Kadına İlişkin Namus Anlayışı Alt Boyutlarının Ölçümlemesi
Güvenilirlik Analizi

	Cronbach's Alfa	N
Geleneksel Namus Anlayışı	.832	9
Eşitlikçi Yaklaşım	.841	11
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	.818	5

Anketten elde edilen verilere formül uygulandığında Cronbach Alfa katsayısı geleneksel namus anlayışı alt boyutu için .832, eşitlikçi yaklaşım alt boyutu için .841, evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutu için .818 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler uygulanan ölçeğin alt boyutlarının güvenilir olduğunu göstermektedir.

4.4. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Alt problemlere yönelik verilerin karşılaştırılmasından önce normallik analizi yapılmıştır. Illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeği, Kadına yönelik şiddet tutum ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına yönelik ayrı ayrı yapılan Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk normallik testleri sonuçları Tablo 4.14.'de verilmiştir.

Tablo 4.14. Verilerin Normallik Testleri

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	df	p	İstatistik	df	p
İllinois	.380	450	.000	.678	450	.000
Kinato	.343	450	.000	.728	450	.000
Geleneksel Namus Anlayışı	.399	450	.000	.647	450	.000
Eşitlikçi Yaklaşım	.346	450	.000	.708	450	.000
Evlilik Öncesi Cinsellik	.302	450	.000	.780	450	.000
Namus Anlayışı						

Test sonuçlarına göre anlamlılık (p) kısmındaki değerler incelendiğinde sonuçların $<.05$ olması sebebiyle verilerin normal dağılıma sahip olmadıkları anlaşılmıştır. Ölçeklere ait histogramlara bakıldığında ise tüm ölçekler için verilerin normal dağılıma yakın olduğu görülmektedir. Sadece test sonuçlarına göre karar vermek yanıltıcı olabileceğinden, test sonuçlarına ek olarak verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerine de (skewness ve kurtosis) bakmak gerekir.

Verilerin normalliğinin belirlenmesi amacıyla Skewness ve Kurtosis (çarpıklık ve basıklık) değerleri elde edilmiş ve değerler -2 ve +2 aralığında olduğunda verilerin normal dağıldığı kabul edilmiştir (George ve Mallery, 2010). Verilerin Skewness ve Kurtosis değerleri Tablo 4.15.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.15. Verilerin Skewness ve Kurtosis Değerleri

	Skewness	Kurtosis
İllinois	.787	-.451
Kinato	-.805	-.431
Geleneksel Namus Anlayışı	-1.670	1.872
Eşitlikçi Yaklaşım	-1.334	1.713
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	-1.012	.192

4.4.1. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırması

Tablo 4.16: Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırması
Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri

	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	t Testi	
					t	p
İllinois	Kadın	256	1.3711	.5230	-2.733	.007
	Erkek	194	1.5155	.5779		

Katılımcıların illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyete göre test istatistikleri Tablo 4.16.'da gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin cinsiyete göre değerlendirilmesinde ($t=-2.733$; $p<.05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre kadınların tecavüz mitlerini kabul düzeyleri ($\bar{x}=1.3711$) erkeklerin tecavüz mitlerini kabul düzeylerinden ($\bar{x}=1.5155$) daha düşüktür.

4.4.2. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Cinsiyete Göre Karşılaştırması

Tablo 4.17: Kadına İlişkin Namus Anlayışının Cinsiyete Göre Karşılaştırması
Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri

	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	t Testi	
					t	p
Geleneksel Namus Anlayışı	Kadın	256	4.6211	.6924	2.088	.037
	Erkek	194	4.4794	.7285		
Eşitlikçi Yaklaşım	Kadın	256	4.5234	.6682	1.809	.071
	Erkek	194	4.4021	.7503		
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	Kadın	256	4.2617	.9192	1.860	.063
	Erkek	194	4.0876	1.0616		
Toplam	Kadın	256	4.5039	.6262	1.724	.085
	Erkek	194	4.3969	.6845		

Katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyete göre test istatistikleri Tablo 4.17.'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre geleneksel namus anlayışı alt boyutunun cinsiyete göre

değerlendirilmesinde ($t=2.088$; $p<.05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre kadınların geleneksel namus anlayışı düzeyleri ($\bar{x}=4.6211$) erkeklerin geleneksel namus anlayışı düzeylerinden ($\bar{x}=4.4794$) daha yüksektir. Eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun cinsiyete göre değerlendirilmesinde ($t=1.809$; $p>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun cinsiyete göre değerlendirilmesinde ($t=1.860$; $p>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinin toplam puanının cinsiyete göre değerlendirilmesinde ($t=1.724$; $p>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

4.4.3. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Yaşa Göre Karşılaştırılması

Tablo 4.18: Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Yaşa Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri

	Yaş	Ortalama	Standart Sapma	Sig. (Anova)
Illinois	20-29 yaş	1.4455	.5668	.733
	30-39 yaş	1.4000	.5323	
	40-49 yaş	1.4576	.5670	
	50-59 yaş	1.3333	.4924	
	60 ve üstü	1.5714	.5136	

Katılımcıların illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeğinden aldıkları puanların yaşa göre test istatistikleri Tablo 4.18.'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin yaşa göre değerlendirilmesinde ($p=.733>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

4.4.4. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Yaşa Göre Karşılaştırılması

Tablo 4.19: Kadına İlişkin Namus Anlayışının Yaşa Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri

	Yaş	Ortalama	Standart Sapma	Sig. (Anova)
Geleneksel Namus Anlayışı	20-29 yaş	4.5727	.6528	.164
	30-39 yaş	4.6207	.6695	
	40-49 yaş	4.4407	.5432	
	50-59 yaş	4.8333	.4444	
	60 ve üstü	4.7857	.2547	
Eşitlikçi Yaklaşım	20-29 yaş	4.4000	.6461	.029
	30-39 yaş	4.4759	.5294	
	40-49 yaş	4.5593	.4193	
	50-59 yaş	4.9167	.2318	
	60 ve üstü	4.7857	.2509	
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	20-29 yaş	4.0864	.8930	.000
	30-39 yaş	4.3586	.8438	
	40-49 yaş	3.8814	1.0392	
	50-59 yaş	4.6667	.6092	
	60 ve üstü	4.8571	.3202	
Toplam	20-29 yaş	4.4000	.6717	.011
	30-39 yaş	4.4759	.6570	
	40-49 yaş	4.4407	.6234	
	50-59 yaş	4.9167	.3631	
	60 ve üstü	4.8571	.6534	

Katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden aldıkları puanların yaşa göre test istatistikleri Tablo 4.19.'da gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre geleneksel namus anlayışı alt boyutunun yaşa göre değerlendirilmesinde ($p=.164>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

Test sonuçlarına göre eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun yaşa göre değerlendirilmesinde ($p=.029<.05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için yapılan post-hoc analiz sonuçları Tablo 4.20'de gösterilmiştir.

Tablo 4.20: Kadına ilişkin namus anlayışı eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun yaşa göre post-hoc analizi

Yaş	Yaş	Mean Difference	Std. Error	Sig.
20-29 yaş	30-39 yaş	-.07586	.07536	.977
	40-49 yaş	-.15932	.09381	.619
	50-59 yaş	-.51667*	.09870	.000
	60 ve üstü	-.38571	.12550	.060
30-39 yaş	20-29 yaş	.07586	.07536	.977
	40-49 yaş	-.08346	.09426	.991
	50-59 yaş	-.44080*	.09913	.002
	60 ve üstü	-.30985	.12583	.210
40-49 yaş	20-29 yaş	.15932	.09381	.619
	30-39 yaş	.08346	.09426	.991
	50-59 yaş	-.35734	.11379	.035
	60 ve üstü	-.22639	.13767	.695
50-59 yaş	20-29 yaş	.51667*	.09870	.000
	30-39 yaş	.44080*	.09913	.002
	40-49 yaş	.35734	.11379	.035
	60 ve üstü	.13095	.14105	.989
60 ve üstü	20-29 yaş	.38571	.12550	.060
	30-39 yaş	.30985	.12583	.210
	40-49 yaş	.22639	.13767	.695
	50-59 yaş	-.13095	.14105	.989

*Anlamlılık düzeyi = 0.005

Kadına ilişkin namus anlayışı eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun yaşa göre post-hoc analizi yapılırken varyans eşitliği olmadığı görülmüş veriler Tamhane testi sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Tablo 4.20’de gösterilen verilere göre 20-29 yaş ve 30-39 yaş aralığında olanlar ile 50-59 yaş aralığında olan gruplar arasında 50-59 yaş aralığında olanlar lehine istatistiksel olarak ($p < .005$) anlamlı bir farklılık saptanmıştır.

Test sonuçlarına göre evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun yaşa göre değerlendirilmesinde ($p = .000 < .05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için yapılan post-hoc analiz sonuçları Tablo 4.21’de gösterilmiştir.

Tablo 4.21: Kadına ilişkin namus anlayışı evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun yaşa göre post-hoc analizi

Yaş	Yaş	Mean Difference	Std. Error	Sig.
20-29 yaş	30-39 yaş	-.27226	.10010	.067
	40-49 yaş	.20501	.16827	.924
	50-59 yaş	-.58030	.19914	.109
	60 ve üstü	-.77078*	.11715	.000
30-39 yaş	20-29 yaş	.27226	.10010	.067
	40-49 yaş	.47726	.17242	.067
	50-59 yaş	-.30805	.20266	.802
	60 ve üstü	-.49852*	.12303	.003
40-49 yaş	20-29 yaş	-.20501	.16827	.924
	30-39 yaş	-.47726	.17242	.067
	50-59 yaş	-.78531	.24365	.031
	60 ve üstü	-.97579*	.18284	.000
50-59 yaş	20-29 yaş	.58030	.19914	.109
	30-39 yaş	.30805	.20266	.802
	40-49 yaş	.78531	.24365	.031
	60 ve üstü	-.19048	.21160	.992
60 ve üstü	20-29 yaş	.77078*	.11715	.000
	30-39 yaş	.49852*	.12303	.003
	40-49 yaş	.97579*	.18284	.000
	50-59 yaş	.19048	.21160	.992

*Anlamlılık düzeyi = 0.005

Kadına ilişkin namus anlayışı evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun yaşa göre post-hoc analizi yapılırken varyans eşitliği olmadığı görülmüş veriler Tamhane testi sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Tablo 4.21’de gösterilen verilere göre 60 ve üstü yaş aralığında olanlar ile 20-29 yaş, 30-39 yaş, 40-49 yaş aralığında olan gruplar arasında 60 ve üstü yaş aralığında olanlar lehine istatistiksel olarak ($p < .005$) anlamlı bir farklılık saptanmıştır.

Test sonuçlarına göre kadına ilişkin namus anlayışının yaşa göre değerlendirilmesinde ($p = .011 < .05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için yapılan post-hoc analiz sonuçları Tablo 4.22’de gösterilmiştir.

Tablo 4.22: Kadına ilişkin namus anlayışının yaşa göre post-hoc analizi

Yaş	Yaş	Mean Difference	Std. Error	Sig.
20-29 yaş	30-39 yaş	-.07586	.07091	.965
	40-49 yaş	-.04068	.09294	1.000
	50-59 yaş	-.51667*	.09484	.000
	60 ve üstü	-.45714*	.10710	.004
30-39 yaş	20-29 yaş	.07586	.07091	.965
	40-49 yaş	.03518	.09780	1.000
	50-59 yaş	-.44080*	.09961	.002
	60 ve üstü	-.38128	.11134	.024
40-49 yaş	20-29 yaş	.04068	.09294	1.000
	30-39 yaş	-.03518	.09780	1.000
	50-59 yaş	-.47599*	.11633	.002
	60 ve üstü	-.41646	.12652	.023
50-59 yaş	20-29 yaş	.51667*	.09484	.000
	30-39 yaş	.44080*	.09961	.002
	40-49 yaş	.47599*	.11633	.002
	60 ve üstü	.05952	.12792	1.000
60 ve üstü	20-29 yaş	.45714*	.10710	.004
	30-39 yaş	.38128	.11134	.024
	40-49 yaş	.41646	.12652	.023
	50-59 yaş	-.05952	.12792	1.000

*Anlamlılık düzeyi = 0.005

Kadına ilişkin namus anlayışının yaşa göre post-hoc analizi yapılırken varyans eşitliği olmadığı görülmüş veriler Tamhane testi sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Tablo 4.22’de gösterilen verilere göre 60 ve üstü yaş aralığında olanlar ile 20-29 yaş aralığında olan gruplar arasında 60 ve üstü yaş aralığında olanlar lehine; 50-59 yaş aralığında olanlar ile 20-29 yaş, 30-39 yaş, 40-49 yaş aralığında olan gruplar arasında 50-59 yaş aralığında olanlar lehine istatistiksel olarak ($p < .005$) anlamlı bir farklılık saptanmıştır.

4.4.5. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Medeni Duruma Göre Karşılaştırılması

Tablo 4.23: Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Medeni Duruma Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri

	Medeni Durum	Ortalama	Standart Sapma	Sig. (Anova)
Illinois	Bekar	1.4528	.54422	.293
	Evli	1.4239	.56749	
	Birlikte yaşıyor	1.0000	.00000	
	Diğer	1.2500	.46291	

Katılımcıların illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeğinden aldıkları puanların medeni duruma göre test istatistikleri Tablo 4.23.'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin medeni duruma göre değerlendirilmesinde ($p=.293>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

4.4.6. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Medeni Duruma Göre Karşılaştırılması

Tablo 4.24: Kadına İlişkin Namus Anlayışının Medeni Duruma Göre Karşılaştırması
Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri

	Medeni Durum	Ortalama	Standart Sapma	Sig. (Anova)
Geleneksel Namus Anlayışı	Bekar	4.5315	.72025	.308
	Evli	4.5761	.71263	
	Birlikte yaşıyor	5.0000	.00000	
	Diğer	4.8750	.35355	
Eşitlikçi Yaklaşım	Bekar	4.4567	.69732	.172
	Evli	4.4620	.73080	
	Birlikte yaşıyor	5.0000	.00000	
	Diğer	4.8750	.35355	
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	Bekar	4.1339	1.00483	.585
	Evli	4.2609	.95665	
	Birlikte yaşıyor	4.0000	1.15470	
	Diğer	4.2500	1.03510	
Toplam	Bekar	4.4252	.64752	.080
	Evli	4.4728	.66884	
	Birlikte yaşıyor	5.0000	.00000	
	Diğer	4.8750	.35355	

Katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden aldıkları puanların medeni duruma göre test istatistikleri Tablo 4.24.'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre geleneksel namus anlayışı alt boyutunun medeni duruma göre değerlendirilmesinde ($p=.308>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun medeni duruma göre değerlendirilmesinde ($p=.172>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun medeni duruma göre değerlendirilmesinde ($p=.585>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Kadına ilişkin namus anlayışı toplam puanlarının medeni duruma göre değerlendirilmesinde ($p=.080>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

4.4.7. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Mesleğe Göre Karşılaştırılması

Tablo 4.25: Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Mesleğe Göre Karşılaştırması
Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri

	Meslek	Ortalama	Standart Sapma	Sig. (Anova)
Illinois	Doktor	1.3553	.52356	.068
	Hemşire	1.4966	.57884	
	Paramedik	1.6000	.51640	
	Tekniker	1.6286	.59832	
	Diğer	1.4375	.50402	

Katılımcıların illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeğinden aldıkları puanların mesleğe göre test istatistikleri Tablo 4.25.'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin mesleğe göre değerlendirilmesinde ($p=.068>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

4.4.8. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Mesleğe Göre Karşılaştırılması

Tablo 4.26: Kadına İlişkin Namus Anlayışının Mesleğe Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri

	Meslek	Ortalama	Standart Sapma	Sig. (Anova)
Geleneksel Namus Anlayışı	Doktor	4.6184	.68271	.105
	Hemşire	4.5379	.73618	
	Paramedik	4.4000	.84327	
	Tekniker	4.2000	.75926	
	Diğer	4.6875	.59229	
Eşitlikçi Yaklaşım	Doktor	4.5482	.62429	.130
	Hemşire	4.4069	.79492	
	Paramedik	4.2000	.78881	
	Tekniker	4.3143	.83213	
	Diğer	4.4688	.62136	
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	Doktor	4.3377	.91727	.000
	Hemşire	4.1448	.97168	
	Paramedik	3.7000	1.05935	
	Tekniker	3.6286	1.21476	
	Diğer	4.0625	.98169	
Toplam	Doktor	4.5263	.61135	.077
	Hemşire	4.4414	.68593	
	Paramedik	4.1000	.73786	
	Tekniker	4.1429	.69209	
	Diğer	4.5000	.62217	

Katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden aldıkları puanların mesleğe göre test istatistikleri Tablo 4.26.'da gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre geleneksel namus anlayışı alt boyutunun mesleğe göre değerlendirilmesinde ($p=.105>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun mesleğe göre değerlendirilmesinde ($p=.130>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Kadına ilişkin namus anlayışı toplam puanlarının mesleğe göre değerlendirilmesinde ($p=.077>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

Test sonuçlarına göre evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun mesleğe göre değerlendirilmesinde ($p=.000<.05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için yapılan post-hoc analiz sonuçları Tablo 4.27'de gösterilmiştir.

Tablo 4.27: Kadına ilişkin namus anlayışı evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun mesleğe göre post-hoc analizi

Meslek	Meslek	Mean Difference	Std. Error	Sig.
Doktor	Hemşire	.19289	.10284	.613
	Paramedik	.63772	.31280	.421
	Tekniker	.70915*	.17576	.001
	Diğer	.27522	.18276	1.000
Hemşire	Doktor	-.19289	.10284	.613
	Paramedik	.44483	.31654	1.000
	Tekniker	.51626	.18233	.048
	Diğer	.08233	.18909	1.000
Paramedik	Doktor	-.63772	.31280	.421
	Hemşire	-.44483	.31654	1.000
	Tekniker	.07143	.34715	1.000
	Diğer	-.36250	.35074	1.000
Tekniker	Doktor	-.70915*	.17576	.001
	Hemşire	-.51626	.18233	.048
	Paramedik	-.07143	.34715	1.000
	Diğer	-.43393	.23679	.675
Diğer	Doktor	-.27522	.18276	1.000
	Hemşire	-.08233	.18909	1.000
	Paramedik	.36250	.35074	1.000
	Tekniker	.43393	.23679	.675

*Anlamlılık düzeyi = 0.005

Kadına ilişkin namus anlayışı evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun yaşa göre post-hoc analizi yapılırken varyans eşitliği olduğu görülmüş veriler Bonferroni testi sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Tablo 4.27’de gösterilen verilere göre doktor ve tekniker olan gruplar arasında doktor olanlar lehine istatistiksel olarak ($p < .005$) anlamlı bir farklılık saptanmıştır.

4.4.9. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Deneyim Süresine Göre Karşılaştırılması

Tablo 4.28: Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Deneyim Süresine Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri

	Deneyim Süresi	Ortalama	Standart Sapma	Sig. (Anova)
Illinois	1 yıldan az	1.4216	.54729	.232
	1-5 yıl	1.4757	.55237	
	6-10 yıl	1.4231	.60541	
	11 ve üstü	1.2500	.44096	

Katılımcıların illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeğinden aldıkları puanların deneyim süresine göre test istatistikleri Tablo 4.28.'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin deneyim süresine göre değerlendirilmesinde ($p=.232>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

4.4.10. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Deneyim Süresine Göre Karşılaştırılması

Tablo 4.29: Kadına İlişkin Namus Anlayışının Deneyim Süresine Göre Karşılaştırması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) İstatistikleri

	Deneyim Süresi	Ortalama	Standart Sapma	Sig. (Anova)
Geleneksel Namus Anlayışı	1 yıldan az	4.4946	.5791	.059
	1-5 yıl	4.4691	.7031	
	6-10 yıl	4.6127	.6514	
	11 ve üstü	4.7481	.4060	
Eşitlikçi Yaklaşım	1 yıldan az	4.4780	.6031	.058
	1-5 yıl	4.4105	.6240	
	6-10 yıl	4.5896	.4086	
	11 ve üstü	4.7576	.3048	
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	1 yıldan az	4.1113	.9567	.064
	1-5 yıl	4.0952	.8294	
	6-10 yıl	4.3714	.6981	
	11 ve üstü	4.4400	1.0907	
Toplam	1 yıldan az	4.4106	.5820	.060
	1-5 yıl	4.3686	.6122	
	6-10 yıl	4.5543	.4384	
	11 ve üstü	4.6907	.4153	

Katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden aldıkları puanların deneyim süresine göre test istatistikleri Tablo 4.29.'da gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre geleneksel namus anlayışı alt boyutunun deneyim süresine göre değerlendirilmesinde ($p=.059>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun deneyim süresine göre değerlendirilmesinde ($p=.058>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun deneyim süresine göre değerlendirilmesinde ($p=.064>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Kadına ilişkin namus anlayışı tutum toplam puanlarının deneyim süresine göre değerlendirilmesinde ($p=.060>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

4.4.11. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Daha Önce Cinsel Saldırı Vakası ile Karşılaşma Durumuna Göre Karşılaştırması

Tablo 4.30: Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Daha Önce Cinsel Saldırı Vakası ile Karşılaşma Durumuna Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri

	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	t Testi	
					t	p
Illinois	Karşılaştım	86	1.3372	.49966	-1.936	.055
	Karşılaşmadım	364	1.4560	.56113		

Katılımcıların illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeğinden aldıkları puanların daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre test istatistikleri Tablo 4.30.'da gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=-.055$; $p>.05$) anlamlı bir fark yoktur.

4.4.12. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Daha Önce Cinsel Saldırı Vakası ile Karşılaşma Durumuna Göre Karşılaştırması

Tablo 4.31: Kadına İlişkin Namus Anlayışının Daha Önce Cinsel Saldırı Vakası ile Karşılaşma Durumuna Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri

	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	t Testi	
					t	p
Geleneksel Namus Anlayışı	Karşılaştım	86	4.6163	.61680	1.154	.249
	Karşılaşmadım	364	4.4203	.65700		
Eşitlikçi Yaklaşım	Karşılaştım	86	4.6395	.68450	1.955	.051
	Karşılaşmadım	364	4.5412	.71655		
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	Karşılaştım	86	4.6047	.65582	1.946	.052
	Karşılaşmadım	364	4.4396	.71518		
Toplam	Karşılaştım	86	4.3721	.89504	2.616	.010
	Karşılaşmadım	364	4.1429	1.00216		

Katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden aldıkları puanların daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre test istatistikleri Tablo 4.31.'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre geleneksel namus anlayışı alt boyutunun daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=1.154$; $p>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=1.955$; $p>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=1.946$; $p>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinin toplam puanının daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=2.616$; $p<.05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşmış olanların kadına ilişkin namus anlayışı düzeyleri ($\bar{x}=4.3721$) daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşmamış olanların kadına ilişkin namus anlayışı düzeylerinden ($\bar{x}=4.1429$) daha yüksektir.

4.4.13. Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Cinsel Suç/İstismar ile İlgili Eğitim Alma Durumuna Göre Karşılaştırması

Tablo 4.32: Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Cinsel Suç/İstismar ile İlgili Eğitim Alma Durumuna Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri

	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	t Testi	
					t	p
Illinois	Aldım	82	1.3171	.46820	-2.389	.018
	Almadım	368	1.4592	.56556		

Katılımcıların illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeğinden aldıkları puanların cinsel suç/istismar eğitimi alma durumuna göre test istatistikleri Tablo 4.32.'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin cinsel suç/istismar eğitimi alma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=-2.389$; $p<.05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre cinsel suç/istismar eğitimi almış olanların tecavüz mitlerini kabul düzeyleri ($\bar{x}=1.3171$) cinsel suç/istismar eğitimi almamış olanların tecavüz mitlerini kabul düzeylerinden ($\bar{x}=1.4592$) daha düşüktür.

4.4.14. Kadına İlişkin Namus Anlayışının Cinsel Suç/İstismar ile İlgili Eğitim Alma Durumuna Göre Karşılaştırması

Tablo 4.33: Kadına İlişkin Namus Anlayışının Cinsel Suç/İstismar ile İlgili Eğitim Alma Durumuna Göre Karşılaştırması Bağımsız Gruplar t Testi İstatistikleri

	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	t Testi	
					t	p
Geleneksel Namus Anlayışı	Aldım	82	4.5854	.76902	.357	.721
	Almadım	368	4.5543	.69821		
Eşitlikçi Yaklaşım	Aldım	82	4.6220	.60124	2.415	.017
	Almadım	368	4.4375	.72436		
Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	Aldım	82	4.3902	.88549	2.076	.039
	Almadım	368	4.1413	1.00225		
Toplam	Aldım	82	4.6220	.60124	2.685	.008
	Almadım	368	4.4212	.65969		

Katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden aldıkları puanların cinsel suç/istismar eğitimi alma durumuna göre test istatistikleri Tablo 4.33.'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre geleneksel namus anlayışı alt boyutunun cinsel suç/istismar eğitimi alma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=.357$; $p>.05$) anlamlı bir fark yoktur. Eşitlikçi yaklaşım alt boyutunun cinsel suç/istismar eğitimi alma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=2.415$; $p<.05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre cinsel suç/istismar eğitimi almış olanların kadına ilişkin namus anlayışı eşitlikçi yaklaşım düzeyleri ($\bar{x}=4.6220$) cinsel suç/istismar eğitimi almamış olanların kadına ilişkin namus anlayışı eşitlikçi yaklaşım düzeylerinden ($\bar{x}=4.4375$) daha yüksektir. Evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunun cinsel suç/istismar eğitimi alma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=2.076$; $p<.05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre cinsel suç/istismar eğitimi almış olanların kadına ilişkin namus anlayışı evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı düzeyleri ($\bar{x}=4.3902$) cinsel suç/istismar eğitimi almamış olanların kadına ilişkin namus anlayışı evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı düzeylerinden ($\bar{x}=4.1413$) daha yüksektir. Kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinin toplam puanının cinsel suç/istismar eğitimi alma durumuna göre değerlendirilmesinde ($t=2.685$; $p<.05$) anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre

cinsel suç/istismar eğitimi almış olanların kadına ilişkin namus anlayışı düzeyleri ($\bar{x}=4.6220$) cinsel suç/istismar eğitimi almamış olanların kadına ilişkin namus anlayışı düzeylerinden ($\bar{x}=4.4212$) daha yüksektir.

4.4.15. Sağlık Profesyonellerinin Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeyleri ile Kadına İlişkin Namus Anlayışının Karşılaştırılması

Çalışmanın bu bölümünde Illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeğinden alınan toplam puanlar ile kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden alınan toplam puanlar ve alt boyut puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla verilere Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları yorumlanırken $p>.05$ değeri için aralarında ilişki olmadığı, $p<.05$ değeri bulunduğu durumlarda değişkenler arasında ilişki olduğu yorumu yapılmıştır. Değişkenler arasında ilişki saptandığı durumlar için “r” sayısı değerleri incelenmiş ve değerlendirme aşağıdaki şekilde yapılmıştır;

$r<0.2$ ise çok zayıf ilişki yada korelasyon yok

0.2-0.4 arasında ise zayıf korelasyon

0.4-0.6 arasında ise orta şiddette korelasyon

0.6-0.8 arasında ise yüksek korelasyon

0.8> ise çok yüksek korelasyon

Tablo 4.34: Tecavüz Mitlerini Kabul Düzeylerinin Kadına İlişkin Namus Anlayışı ile Karşılaştırması Korelasyon Analizi İstatistikleri

	N	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
Tecavüz Mitleri Kabul Düzeyi & Geleneksel Namus Anlayışı	450	-.467	.000
Tecavüz Mitleri Kabul Düzeyi & Eşitlikçi Yaklaşım	450	-.394	.000
Tecavüz Mitleri Kabul Düzeyi & Evlilik Öncesi Cinsellik Namus Anlayışı	450	-.346	.000
Tecavüz Mitleri Kabul Düzeyi & Kadına İlişkin Namus Anlayışı	450	-.552	.000

Ankete katılan sağlık profesyonellerinin Illinois tecavüz mitlerini kabul ölçeğinden aldıkları puanlar ile geleneksel namus anlayışı alt boyutu, eşitlikçi yaklaşım alt boyutu, evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutu ve kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırmasına yönelik analiz sonuçları Tablo 4.34.'de gösterilmiştir. Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri ile geleneksel namus anlayışı, eşitlikçi yaklaşım, evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı ve kadına ilişkin namus anlayışı arasındaki ilişkinin görülmesi amacıyla verilere Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır.

Katılımcıların tecavüz mitlerini kabul puanlarının geleneksel namus anlayışı alt boyutu ölçeğinden alınan puanlar ile korelasyonu incelendiğinde, değişkenler arasında negatif yönlü orta seviyede korelasyon ($r = -.467$; $p < .05$) görülmüştür.

Katılımcıların tecavüz mitlerini kabul puanlarının eşitlikçi yaklaşım alt boyutu ölçeğinden alınan puanlar ile korelasyonu incelendiğinde, değişkenler arasında negatif yönlü zayıf seviyede korelasyon ($r = -.394$; $p < .05$) görülmüştür.

Katılımcıların tecavüz mitlerini kabul puanlarının evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutu ölçeğinden alınan puanlar ile korelasyonu incelendiğinde, değişkenler arasında negatif yönlü zayıf seviyede korelasyon ($r = -.346$; $p < .05$) görülmüştür.

Katılımcıların tecavüz mitlerini kabul puanlarının kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden alınan puanlar ile korelasyonu incelendiğinde, değişkenler arasında negatif yönlü orta seviyede korelasyon ($r = -.552$; $p < .05$) görülmüştür.

5. SONUÇ. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Çalışmanın bu bölümünde her bir alt probleme dair elde edilen bulgu ve sonuçlar yer alacaktır. Elde edilen bulgu ve sonuçlarda anlamlı bir farklılık görüldüğü durumlarda bulguya yönelik yorumlamaya gidilerek alt problemler değerlendirilecektir.

Birinci alt problem “Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında tecavüz mitlerini kabul düzeyinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. Kadınların tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin erkeklerin tecavüz mitlerini kabul düzeylerinden daha düşük olduğu belirlenmiştir.

İkinci alt problem “Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında kadına ilişkin namus anlayışı, eşitlikçi yaklaşım alt boyutu ve evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Geleneksel namus anlayışı alt boyutunda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. Kadınların geleneksel namus anlayışı düzeyleri erkeklerin geleneksel namus anlayışı düzeylerinden daha yüksektir.

Üçüncü alt problem “Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri yaşa göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında tecavüz mitlerini kabul düzeyinde yaşa göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Dördüncü alt problem “Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı yaşa göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında geleneksel namus anlayışı alt boyutunda yaşa göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Eşitlikçi yaklaşım alt boyutunda yaşa göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. 50-59 yaş grubundaki katılımcıların eşitlikçi yaklaşım puanlarının 20-29 yaş ve 30-39 yaş grubundaki katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunda yaşa göre

anlamli bir farklılık görülmüştür. 60 yaş ve üstü grubundaki katılımcıların evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı puanlarının 20-29 yaş, 30-39 yaş, 40-49 yaş grubundaki katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kadına ilişkin namus anlayışı puanında yaşa göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. 60 yaş ve üstü grubundaki katılımcıların kadına ilişkin namus anlayışı puanlarının 20-29 yaş grubundaki katılımcılara göre daha yüksek olduğu, 50-59 yaş grubundaki katılımcıların 20-29 yaş, 30-39 yaş, 40-49 yaş gruplarındaki katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Tüm bu veriler göz önüne alındığında ileri yaşlarda kadına ilişkin namus anlayışının daha pozitif olma eğilimi gösterdiği görülmektedir.

Beşinci alt problem “Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri medeni duruma göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında tecavüz mitlerini kabul düzeyinde medeni duruma göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Altıncı alt problem “Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı medeni duruma göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında kadına ilişkin namus anlayışı ve ölçek alt boyutlarında medeni duruma göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Yedinci alt problem “Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri mesleğe göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında tecavüz mitlerini kabul düzeyinde mesleğe göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Sekizinci alt problem “Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı mesleğe göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında geleneksel namus anlayışı alt boyutunda mesleğe göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Eşitlikçi yaklaşım alt boyutunda mesleğe göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutunda mesleğe göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. Doktor grubundaki katılımcıların evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı puanlarının tekniker grubundaki katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kadına ilişkin namus anlayışı tutumunda mesleğe göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm bu veriler göz önüne alındığında doktorların kadına ilişkin namus anlayışının daha pozitif olma eğilimi gösterdiği görülmektedir.

Dokuzuncu alt problem “Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri deneyim süresine göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında tecavüz mitlerini kabul düzeyinde deneyim süresine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Onuncu alt problem “Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı deneyim süresine göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında kadına ilişkin namus anlayışı ve ölçek alt boyutlarında deneyim süresine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

On birinci alt problem “Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında tecavüz mitlerini kabul düzeyinde daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

On ikinci alt problem “Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında ölçek alt boyutlarında daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Kadına ilişkin namus anlayışı puanlarında daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumuna göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. Daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşmış olanların kadına ilişkin namus anlayışı düzeyleri daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşmamış olanların kadına ilişkin namus anlayışı düzeylerinden daha yüksektir. Tüm bu veriler göz önüne alındığında daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşmış olanların kadına ilişkin namus anlayışının daha pozitif olma eğilimi gösterdiği görülmektedir.

On üçüncü alt problem “Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumuna göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında tecavüz mitlerini kabul düzeyinde cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumuna göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. Cinsel suç/istismar eğitimi almış olanların tecavüz mitlerini kabul düzeyleri cinsel suç/istismar eğitimi almamış olanların tecavüz mitlerini kabul düzeylerinden daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu

veriler göz önüne alındığında cinsel suç/istismar eğitimi almış olanların tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin daha negatif olduğu görülmektedir.

On dördüncü alt problem “Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumuna göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir. Verilerin test sonuçları göz önüne alındığında geleneksel namus anlayışı alt boyutunda cinsel suç/istismar eğitimi alma durumuna göre anlamlı bir farklılık görülmemiş, kadına ilişkin namus anlayışı, eşitlikçi yaklaşım ve evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutlarında cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumuna göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. Cinsel suç/istismar eğitimi almış olanların kadına ilişkin namus anlayışı, eşitlikçi yaklaşım ve evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutları düzeyleri cinsel suç/istismar eğitimi almamış olanlardan daha yüksektir. Bu veriler göz önüne alındığında cinsel suç/istismar eğitimi almış olanların kadına ilişkin namus anlayışının daha pozitif olma eğilimi gösterdiği görülmektedir.

On beşinci alt problem “Sağlık profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul düzeyleri ile kadına ilişkin namus anlayışı arasında ilişki var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Katılımcıların tecavüz mitlerini kabul puanlarının geleneksel namus anlayışı alt boyutu ölçeğinden alınan puanlar ile korelasyonu incelendiğinde, değişkenler arasında negatif yönlü orta seviyede korelasyon görülmüştür. Katılımcıların tecavüz mitlerini kabul puanlarının eşitlikçi yaklaşım alt boyutu ölçeğinden alınan puanlar ile korelasyonu incelendiğinde, değişkenler arasında negatif yönlü zayıf seviyede korelasyon görülmüştür. Katılımcıların tecavüz mitlerini kabul puanlarının evlilik öncesi cinsellik namus anlayışı alt boyutu ölçeğinden alınan puanlar ile korelasyonu incelendiğinde, değişkenler arasında negatif yönlü zayıf seviyede korelasyon görülmüştür. Katılımcıların tecavüz mitlerini kabul puanlarının kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeğinden alınan puanlar ile korelasyonu incelendiğinde, değişkenler arasında negatif yönlü orta seviyede korelasyon görülmüştür.

5.2. Tartışma

Yapılan çalışmada sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumları incelenmiştir. Bu amaçla tecavüz mitlerini kabul düzeyleri ve kadına ilişkin namus anlayışı tutum düzeyleri ölçümlenmiştir. Sağlık

profesyonellerinin tecavüz mitlerini kabul puanlarının genel olarak düşük olduğu görülmektedir. Bu durum sağlık profesyonellerinde tecavüz mitlerini kabulün düşük düzeyde olduğunu göstererek olumlu bir sonuç elde edilmesini belirtmektedir. Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı tutum puanlarının genel olarak yüksek olduğu görülmektedir. Sağlık profesyonellerinin kadına ilişkin namus anlayışı tutum özellikleri de olumlu sonuç vermektedir. Bu sonuçlar göz önüne alındığında genel olarak sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının olumlu olduğu söylenebilmektedir.

Çalışma tecavüz mitlerini kabul düzeyi ve kadına ilişkin namus anlayışı tutum düzeyini cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek, deneyim süresi, daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumu ve cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumu faktörlerine göre değerlendirmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin cinsiyet ve cinsel suç/istismar eğitimi alma faktörlerine göre farklılaştığı, kadına ilişkin namus anlayışı tutum düzeylerinin cinsiyet, yaş, meslek, daha önce cinsel saldırı vakası ile karşılaşma durumu ve cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumu faktörlerine göre farklılaştığı tespit edilmiştir.

Çalışmada tecavüz mitlerini kabul düzeyi ile kadına ilişkin namus anlayışı tutum düzeyi cinsiyet faktörüne göre değerlendirilmiştir. Bulgular sonucunda tecavüz mitlerini kabul düzeyi ve geleneksel namus anlayışı düzeyinde cinsiyete göre farklılık tespit edilmiştir. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha olumlu sonuç verdiği görülmektedir. Literatürde yapılan benzer çalışmalar cinsiyet faktörünün kadına ilişkin namus anlayışında belirleyici olduğu sonucu vermektedir (Gündüz (2020); Yalçın. 2016; Gürsoy ve Arslan Özkan (2014). Gündüz (2020) tarafından yapılan çalışmada kadına ilişkin namus algısı tutum puanlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir ($t(226.558) = 7.775; p < 0.05$). Kadın katılımcıların puanlarının erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Yalçın (2016) tarafından yapılan çalışmada cinsiyete göre yapılan bağımsız grup t testi sonuçlarına göre, tecavüz kurbanlarına ilişkin tutumlar ölçeğinde erkekler kadınlara oranla anlamlı olarak daha yüksek puan almışlardır. Bu sonuç erkeklerin kadınlara göre daha fazla mağduru suçlayıcı tutum sergilediklerini göstermektedir. Gürsoy ve Arslan Özkan (2014) tarafından yapılan çalışmada cinsiyete göre öğrencilerin kadına ilişkin namus anlayışına ilişkin tutum

puanları karşılaştırıldığında öğrencilerin cinsiyeti ve tutum puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). Kız öğrencilerin puan ortalamalarının erkek öğrencilerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Türkiye dahil toplam on dört ülkede Ward ve arkadaşları (1992) tarafından yapılan çalışmada, Hindistan dışındaki tüm ülkelerde tecavüz mağdurlarına ilişkin tutumun erkeklerde kadınlara oranla daha suçlayıcı olduğu görülmektedir. Literatürdeki araştırmalarda görülen sonuçlar bu çalışmanın sonucu ile paralellik göstermektedir.

Yapılan çalışmada kadına ilişkin namus anlayışı tutum düzeyinin ileri yaşlarda daha olumlu olduğu görülmektedir. Yalçın (2016) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların yaşları ile tecavüz kurbanlarına ilişkin tutumları arasında ilişki olduğu saptanmıştır. Yaş azaldıkça tecavüz kurbanlarına yönelik olumsuz tutumun arttığı görülmektedir. Bu sonuç çalışmamızla benzerlik göstermektedir. Diğer yandan Boakye (2009), Nagel ve arkadaşları (2005) tarafından yapılan çalışmalarda bu sonucun tersine ulaşılmış, yaşlı katılımcıların genç katılımcılardan daha olumsuz tutum sergiledikleri görülmüştür.

Çalışmada tecavüz mitlerini kabul düzeyi ile kadına ilişkin namus anlayışı tutum düzeyi medeni durum faktörüne göre değerlendirilmiştir. Bulgular sonucunda medeni duruma göre farklılık tespit edilmemiştir. Benzer şekilde Gündüz (2020) tarafından yapılan çalışmada kadına ilişkin namus anlayışı tutum ölçeği puanlarının medeni duruma göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür.

Yapılan çalışmada kadına ilişkin namus anlayışı tutum düzeyinin meslek faktörüne göre farklılaştığı görülmektedir. Bulgular sonucunda doktorların teknikerlere oranla kadına ilişkin namus anlayışı tutumlarının daha olumlu olduğu görülmektedir. Yalçın (2016) tarafından yapılan çalışmaya göre tecavüz kurbanlarına ilişkin tutumlar ölçeğinden alınan puanların eğitim düzeyine göre farklılaştığı görülmektedir. Eğitim seviyesi düştükçe tecavüz kurbanlarına yönelik olumsuz tutumun arttığı belirlenmiştir. Bu sonuç çalışmamızdaki meslek faktörüne göre farklılaşma ile paralellik göstermektedir.

Yapılan çalışmada tecavüz mitlerini kabul düzeyi ile kadına ilişkin namus anlayışı tutum düzeyi cinsel suç/istismar ile ilgili eğitim alma durumu faktörüne göre farklılaştığı görülmektedir. Literatürde cinsel suç/istismar eğitimi alma durumuna göre yapılan çalışma bulunmamaktadır. Cinsel suç/istismar eğitimi alma durumu tecavüz mitlerini kabul düzeylerini düşüren ve kadına ilişkin namus anlayışı tutum düzeyini artıran bir faktör olarak belirlenmiştir. Bu sonuç cinsel suç/istismar eğitiminin önemini göstermektedir.

5.3. Öneriler

Yapılan çalışmada sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının yaş faktöründen etkilendikleri görülmektedir. Diğer faktörler sabitlenerek ve yaş aralıkları daraltılarak sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının yaş faktöründen etkilenme durumu daha detaylı olarak incelenmesi faydalı olacaktır.

Yapılan çalışmada sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı mağduru kadınlara yönelik tutumları meslek faktöründen etkilenmektedir. Meslek faktörü eğitim, sosyo-ekonomik durum gibi faktörleri içereceğinden bu faktörlere yönelik olarak araştırmanın geliştirilmesi daha spesifik sonuçlar elde etmenin yolunu açacaktır.

Yapılan çalışmada sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara yönelik tutumlarının cinsel suç/istismar eğitimi alma durumundan etkilendiği görülmektedir. Bu sonuç cinsel suç/istismar eğitimi önemini vurgulamaktadır. Çalışma sonucunda sağlık profesyonellerinin %81,8'inin cinsel suç/istismar eğitimi almamış olduğu görülmektedir. Ayrıca sağlık profesyonellerinin %54,9'u cinsel saldırı vakasını nereye yönlendireceğini bilmemektedir. Cinsel suç/istismar eğitimlerinin yaygınlaştırılması sağlık profesyonellerinin cinsel saldırı mağduru kadınlara yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyecektir. Ayrıca cinsel suç/istismar eğitime yönelik yapılacak çalışmalar eğitimin önemini artırarak içeriğini zenginleştirebilecektir.

Yapılan çalışma İstanbul ilinde özel ve kamu hastanelerinde görev yapmakta olan sağlık profesyonellerini rastgele seçim metodu ile örneklem olarak kabul

etmiştir. Örneklem genişletilerek veya özelleştirilerek daha verimli sonuçlar elde edilmesi sağlanabilecektir.

Çalışmada Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği ve Kadına Yönelik Namus Anlayışı Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Konu ile ilgili farklı ölçekler kullanılarak çalışma yenilenebilecektir.

6. KAYNAKLAR

Açıkel. S. (2009). Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kadın Sığınma evi Önlemi: Türkiye Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Akkaş. İ. ve Uyanık. Z. (2016). “Kadına yönelik şiddet”. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*. sayı 6 (1). s.32-42.

Aktaş. A. M. (2006). Aile içi şiddet. Ankara: Elma Yayıncılık.

Altınay. A. G. ve Arat. Y. (2008). Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet. 2. Baskı. İstanbul.

Altunel. M. (2012). “Namus”. *Ankara Barosu Dergisi*. 1. 215-217.

Archer. D. ve Gartner. R. (1996). “Barış Dönemi Kayıpları: Savaşa Katılmayanların Şiddet İçeren Davranışlarında Savaşın Etkisi”. *Cogito*. Sayı:6-7. s.248.

Aşkın Kara. E. ve İşeri. E. (2017). “Çocuk Cinsel İstismarında Psikiyatrik Yaklaşım”. *Türkiye Klinikleri J Child Psychiatry-Special Topics*. 2017;3(3):204-208.

Atman. Ü. C. (2003). “Kadına Yönelik Şiddet: Cinsel taciz/ırza geçme”. *Sted Dergisi*. 12(9). ss.333-335.

Aydın. H. (1998). Cinsellik ve Cinsel İşlev. Psikiyatri Temel Kitabı. Hekimler Yayın Birliği. Ankara.

Bağlı. M. (2011). Din ve Gelenek Tartışmalı İlmi Toplantısı. 147-148.

BM. (1994) “Declaration on the Elimination of Violence against Women”. Resolution Adopted By the General Assembly. A/RES/48/104. 23 February 1994.

Boakye. K. E. (2009) “Attitudes toward rape and victims of rape. a test of the feminist theory in Ghana”. *Journal of Interpersonal Violence*. 24. 1633-1651.

Bourdieu. P. (2014). Eril Tahakküm. (Çev. Bediz Yılmaz). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

Boyacıoğlu. İ. (2016). Dünden Bugüne Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ve Ulusal Kadın Çalışmaları: Psikolojik Araştırmalara Davet. Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir.

Brownmiller. S. (1984) Cinsel Zorbalık. Irza Tecavüz Olgusunun Bir Tarihçesi. İstanbul: Dizerkonca Matbaası.

Celbiş. O.. Karaca. M.. Özdemir. B.. Isır. A.B. (2004). “Cinsel Suçlarda Muayene”. *Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 1: sayfa 48-52.

Cevizci. A. (1997). Felsefe Sözlüğü (2. Baskı). Ankara: Ekin Yayınları.

Çalışkan. M.. (2019). “İstanbul’da Kadına Şiddet ve Kadın Cinayeti Vakalarına Yönelik Nicel-Nitel Bir İnceleme”. *BAİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 19(1). 221-241.

Çetiner. Ş. G. (2006). Aile İçi Şiddet Yaşayan Kadınlarda Cinsel Sorunlar ve İntihar Olasılığı. Yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Çoklar. I. ve Meşe. G. (2015). “Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Kısa Formunu Türkçe’ ye Uyarlama Çalışması”. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*. 34-2 (2015) 53-64.

Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G.,& Büyüköztürk, Ş. (2010). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve LISREL Uygulamaları. Ankara:Pegem Akademi.

Demirel. E. T.. ve Tikici. M. (2004). “Kültürün Girişimciliğe Etkileri”. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*. 2(3). 49-58.

Dinç. H.. ve Şahin. N. H. (2009). “Bir Kadın Sağlığı Sorunu: Töre Ve Namus Cinayetleri”. *İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 17(2). 123-132.

Doğanavşargil. Ö. ve Vahip. İ. (2007). “Fiziksel Eş Şiddetini Belirlemede Klinik Görüşme Yöntemi”. *Klinik Psikiyatri Dergisi*. cilt 10. ss.125-136.

Eker. T. ve Erdener. E.. (2011). “Tecavüze İlişkin Kültürel Mitler ve Mitlerin Kabul Edilmesine Etki Eden Faktörler”. *Türk Psikoloji Yazıları*. 14 (28). 60-72.

Ergin. N. ve Bilgel. N. (2001). “Bursa il merkezinde kadınlara yönelik şiddetle ilgili durum saptaması araştırması”. *Hemşire ve Ebeler İçin Hemşire Dergisi*. 51(1-2). ss.12-16.

Erten. Y. ve Ardalı. C. (1996). “Saldırganlık. Şiddet ve Terörün Psikososyal Yapıları”. *Cogito*. Sayı: 6-7. Kış-Bahar. s.160.

Fawole. O. I. (2008). “Economic violence to women and girls. Is it receiving the necessary attention?”. *Travma. Violence & Abuse*. sayı:9 (3). s.167.

Fraenkel. Jack R. ve Wallen. Norman E. (2009). How to design and evaluate research in education. New York: McGraw-Hill Companies.

Galtung. J. (1969). “Violence. Peace. and Peace Research”. *Journal of Peace Research*. Sayı 6. s.168.

Gezen. M. ve Oral. E. T. (2013). “Kadın Sığınma Evinde Yaşayan Kadınlar İle Şiddet Gördüğü Evde Yaşamaya Devam Eden Kadınların Bağlanma Biçimlerinin Ve Ruhsal Belirti Düzeylerinin İncelenmesi”. *Düşünen Adam*. 26(1). 65.

George. D.. Mallery. M. (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference (10a Ed.). Pearson. Boston.

Gökdoğan. M. (2008) “Cinsel Saldırı Konusunda Adli Hemşireye Duyulan Gereksinim”. *Adli Tıp Bülteni*. 13(2): 69-77.

Gülsün. M.. Ak. M. ve Bozkurt. A. (2009). “Psikiyatrik Açıdan Evlilik Ve Cinsellik”. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. 1(1). 68-79.

Gündüz. G. A. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Kadına İlişkin Namus Kavramı ve Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete Bakış Açısının İncelenmesi. Beykent Üniversitesi Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.

Gürsoy, E. ve Arslan Özkan, H. (2014). “Türkiye’de Üniversite Öğrencilerinin Kadına İlişkin “Namus” Algısı”. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi - Journal of Psychiatric Nursing* 2014;5(3):149-159.

Holmes, R. M. ve Holmes, S. T. (2009). *Profiling Violent Crimes*. 4th Edition. Sage Publication. United States of America.

Işık, R. Ve Sakallı-Uğurlu, N. (2009). “Namusa Ve Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete İlişkin Tutumlar Ölçeklerinin Öğrenci Örneklemiyle Geliştirilmesi”. *Türk Psikoloji Yazıları*. 12(24). 16-24.

İlkkaracan, P. (1998). *Doğu Anadolu’da Kadın ve Aile* [Woman and Family in East Anatolia] in AB Hacimirzaoglu (ed.) 75 Yılda Kadınlar ve Erkekler [Women and Men in 75 Years (of the Turkish Republic)].

İnci, Ü. H. (2013). “Basında Yer Alan Namus Cinayetlerinin Sosyolojik Analizi/A Sociological Analysis Of Honor Killings Reported By The Mass Media”. *Journal Of History Culture And Art Research*. 2(3). 282-296.

Karal, D. ve Aydemir, E. (2012). *Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet*. USAK Sosyal Araştırmalar Merkezi Uluslararası Stratejik Araştırma Kurumu. Rapor No: 12-01). Ankara: USAK. ss.12-54.

Karbeyaz, K., Gündüz, T., Balcı, Y., Akaya, H. (2012). “Cinsel Suç Mağdurlarının Ruh Sağlığı Hakkında Düzenlenen Adli Psikiyatrik Raporlar Ve Bilirkişilik Kurumları Arası Uzlaşma Sorunu”. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 23. 255-63.

Keleş, R. ve Ünsal, A. (1996). “Kent ve Siyasal Şiddet”. *Cogito*. sayı 6-7. KışBahar. s.91.

Kocacık, F. ve Çağlayandereli, M. (2009). “Ailede Kadına Yönelik Şiddet: Denizli İli Örneği”. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 6(2). 25.

MacKinnon, C. A. (1982). “Feminism, Marxism, Method, And The State: An Agenda For Theory”. *Signs: Journal Of Women In Culture And Society*. 7(3). 515-544.

Michaud. Y. (1986). *Şiddet*. (Çev. Cem Muhtaroglu). İstanbul: İletişim Yayınları. Presses Universitaires de France.

Millett. K. (1987). Cinsel Politika. Çev. Seçkin Selvi. İstanbul: Payel Yayınları.

Nagel. B., Matsuo. H., McIntyre. K. P., Morrison. N. (2005). "Attitudes toward victims of rape. Effects of gender, race, religion, and social class". *Journal of Interpersonal Violence*. 20. 725-737.

Nar. M. Ş. (2013). "Kültürel Hukuk: Geleneksel Kontrol Mekanizmaları". *TBB Dergisi*. 108. 273-290.

Ocak. D. (2017). Bir İnsan Hakları Sorunu Olarak Kadına Yönelik "Şiddet". Yüksek lisans tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Aydın.

Okumuş. E. (2011). "Bedene Müdahalenin Sosyolojisi". *Şarkiyat*. (2). 7.

Oskay. Ü. Y. ve Dikencik. B. K. (2005). "Tecavüz ve hemşirelik bakımı". *Sağlık ve Toplum Dergisi*. sayı 15(1). ss.1-13.

Owen. F. K. (2008). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet. Ankara: KSGM Yayınları.

Özerkmen. N. ve Gölbaşı. H. (2010). "Toplumsal Bir Olgusu Olarak Şiddet". *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*. Sayı: 15. Diyarbakır.

Özkök. M. S. (2016). "Cinsel Şiddete Maruz Kalmış Ergen ve Erişkin Hastalarda Tıbbi ve Adli Tıbbi Yaklaşım". *Türkiye Klinikleri J Foren Med-Special Topics*. 2(2): sayfa 62-75.

Pervizad L. (2005). Uluslararası İnsan Hakları Bağlamında Namus Cinayetleri: Kavramsal ve Hukuksal Boyutu ve Türkiye Özelinin Değerlendirilmesi. M.Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi. İstanbul.

Polat. O. (2016). Şiddet. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Polat. O.. (2014). "Şiddet". *Klinik Adli Tıp Dergisi*. 2014-5.

Sarıcı. Y. (2013). Kadına Yönelik Şiddet. Yüksek lisans tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.

Sev'er. A. ve Yurdakul. G. (2001). "Culture Of Honor. Culture Of Change: A Feminist Analysis Of Honor Killings In Rural Turkey". *Violence Against Women*. 7(9). 964-998.

Sezgin. H. (2007). Partneri Tarafından Şiddet Görmüş Ve Kadın Sığınma Evinde Barınan Kadınların Kullandıkları Baş Etme Yöntemleri İle Algıladıkları Sosyal Desteğin Ruhsal Sağlıkları İle İlişkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü. İstanbul.

Sönmez. Ö. A. (2019). Aile Kurumuna Farklı Bakışlar. Çizgi Kitabevi. ISBN: 978-605-196-347-1. 279.

Sözen. Ş. ve Aksoy. E. (2009). "Cinsel Saldırılarda Hekim Sorumluluğu. Tıbbi ve Hukuki Yaklaşım". *Klinik Gelişim*. 2009; 22:101-109.

Suarez. E. ve Gadalla. T. M. (2010). "Stop Blaming the Victim: A Meta-Analysis on Rape Myths". *J Interpers Violence*. 2010 Nov; 25(11):2010-35.

Şahin. G. M. (2017). "Hitit Yasalarında Kadının Yeri". *Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi E-Dergisi*. 4(2). 134-143.

Şahin. E. M., Yetim. D. ve Öyekçin. D. G. (2012). "Edirne’de Kadına Yönelik Eş Şiddeti Yaygınlığı ve Kadınların Şiddete Karşı Tutumları." *Cumhuriyet Medical Journal*. 34.1. ss.23-32.

Taşdemir Afşar. S. (2015). *Türkiye’de Şiddetin “Kadın Yüzü”*. Sosyoloji Konferansları. No:52. ss. 716-726.

T.B.M.M. (2005). Töre ve Namus Cinayetleri. Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyon Raporu. Erişim Tarihi: 18.05.2021. http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tbmm_basin_aciklamalari

TCK md.102 (2004). Türk Ceza Kanunu. Erişim Tarihi: 17.06.2021. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>

TDK. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Topcu. B. ve Baş. E. (2018). “Sosyolojik Açıdan Namus Kavramına Bakış: Trabzon İli Örneği”. *Sosyoloji Dergisi*. (38). 173-196.

Toven. M. B. (2015). Yeni Türkçe Lügat. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Ünsal. A. (1996). “Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi”. *Cogito Dergisi*. ss.6–7.

Vandello. J. A. ve Cohen. D. (2003). “Male Honor And Female Fidelity: Implicit Cultural Scripts That Perpetuate Domestic Violence”. *Journal Of Personality And Social Psychology*. Vol 84(5). May 2003. 997-1010.

Walby. S. (2012). “Violence And Society: Introduction To An Emerging Field Of Sociology”. *Current Sociology*. Vol. 25. ss.95-128.

Watts. C. ve Zimmerman. C. (2002). "Violence Against Women: Global Scope and Magnitude." *The lancet*. 359(9313). ss.1232-1237.

Weeks. J. (2016). What Is Sexual History? John Wiley & Sons.

World Healty Organization (WHO). (2018). *The World Healty Report*.

World Health Organization (WHO). (2002). World Report on Violence and Health. Chapter 6. pp.147-181.Geneva: WHO.

Xue. J., Fang. G., Huang. H., Cui. N., Rhodes. K. V., Gelles. R. (2016). “Rape Myths and the Cross-Cultural Adaptation of the Illinois Rape Myth Acceptance Scale in China”. *J Interpers Violence*. 2019 Apr; 34(7):1428-1460.

Yalçın. M. A. (2016). Cinsel Saldırı Suçu Mağduru Kadınlara Karşı Toplumsal Tutumlar. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.

Yanikkerem. E. (2002). 15-49 Yaş Evli Kadınların Aile İçi Şiddete İlişkin Görüşlerinin ve Şiddete Maruz Kalma Durumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İzmir.

Yavuz. M. F. (1997) Yayınlanmamış Cinsel Suçlar Ders Notları. İ.Ü. Adli Tıp Enstitüsü. İstanbul.

Yazıcı, T. ve Topalak Ş. İ. (2014). “Mesleki Türk Müziği Ve Batı Müziği Eğitimi Almakta Olan Üniversite Öğrencilerinin Namusa İlişkin Tutumları”. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 3(2). 275-285.

Yazıcıoğlu, Y. Ve Erdoğan, S. (2004). Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Detay Yayıncılık. Ankara.

Yörük, Ş. (2018). Kadına Yönelik Şiddet Olgusu ve Yazılı Basında Temsili Üzerine Bir Araştırma. Yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.

Yüksel Özmen, Ş. (2018). “Dijital Şiddet. Siber Zorbalık Ve Yeni Medya Okuryazarlığı Üzerine Bir Değerlendirme”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 11(61). 958-966.

DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

- 1. Cinsiyet** () K () E

- 2. Ait Olunan Yaş Kategorisi**
 () 20-29
 () 30-39
 () 40-49
 () 50-59
 () 60 ve üstü

- 3. Medeni Durum** () Bekar () Evli () Birlikte Yaşıyor () Diğer Belirtiniz

- 4. Mesleğiniz**
 () Doktor
 () Hemşire
 () Paramedik
 () Tekniker
 () Diğer

- 5. Sektörde çalışma süreniz**
 () 1 yıldan az
 () 1-5 yıl
 () 6-10 yıl
 () 11 ve üstü

- 6. Daha önce cinsel saldırı vakasıyla karşılaştınız mı?**
 () Evet () Hayır

- 7. Daha önce cinsel suçlar/ istismar ile ilgili bir eğitim aldınız mı?**
 () Evet () Hayır

- 8. Cinsel suç mağduru birisi geldiği zaman nereye bildireceğinizi biliyor musunuz?**
 () Evet () Hayır

- 9. Cinsel suç mağduru birisi geldiği zaman nereye yönlendireceğinizi biliyor musunuz?**
 () Evet () Hayır

İfade No	Aşağıda yer alan ifadelerden hiçbirinin kesin doğru bir cevabı yoktur . Her cümle ile ilgili görüş, kişiden kişiye değişebilir. Bunun için vereceğiniz cevaplar sizin kendi (bireysel) görüşünüzü yansıtmalıdır. Her bir cümle ile ilgili görüşünüzü belirtirken, önce cümleyi dikkatlice okuyunuz, sonra cümlede belirtilen düşüncenin, sizin düşünce ve duygularınıza ne derecede uygun olduğunuza karar veriniz ve o seçeneği işaretleyiniz. NOT: Tutum cümlelerinde geçen “ Kadın ” kelimesi; evli, bekar ya da ayrılmış bütün kadınları kapsamaktadır.	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Eğer bir kadın alkollüyken tecavüze uğrarsa, işlerin kontrolden çıkmasında az da olsa sorumludur.					
2	Kadınların çoğu bunu kabul etmeseler de; kadınlar genellikle cinsel ilişkide fiziksel olarak zorlanmayı tahrik edici bulurlar.					
3	Eğer bir kadın bir erkekle cinsel açıdan birlikte olma konusunda istekliyse, erkeğin biraz ileri gitmesi ve seks yapması büyük bir mesele değildir.					
4	Pek çok kadın gizliden gizliye tecavüze uğramayı ister.					
5	Eğer bir kadın fiziksel olarak karşı koymamışsa, bunun gerçekten tecavüz olduğunu söyleyemezsiniz.					
6	Orta sınıftan/orta halli, hoş erkekler hemen hemen hiç tecavüz etmezler.					
7	Tecavüz suçlamaları çoğunlukla erkekleri geri getirmenin bir yolu olarak kullanılır.					
8	Tecavüze uğrayanlar genellikle sadece davetkar giyinen kadınlardır.					
9	Eğer tecavüzcünün bir silahı yoksa, bunu gerçekten “tecavüz” olarak tanımlayamazsınız.					
10	Kadınların kendi yaşadıkları çevrede tecavüze uğramaları pek olası değildir.					
11	Kadınlar tecavüzün kendilerini ne etkilediğini abartma eğilimindedirler.					
12	Pek çok kadın erkeği tecavüze yönlendirir ve sonra tecavüzden ötürü ağlaşır.					
13	Erkekleri kışkırtan bir kadın, olabilecekleri hak eder.					
14	Kadınlar tecavüze uğradıklarında, bu genellikle “hayır” demelerinde ki belirsizlikten kaynaklanır.					
15	Erkekler kadını sekse zorlama niyetinde değildirler, ama bazen cinsel olarak çok fazla tahrik olmuşlardır.					
16	Açık saçık kıyafetler giyen kadınlar. Bir erkek onları cinsel ilişkiye zorladığında şaşımamalıdır.					
17	Tecavüz, bir erkeğin seks isteği kontrolden çıktığında meydana gelir.					

İfade No	Aşağıda yer alan ifadelerden hiçbirinin kesin doğru bir cevabı yoktur. Her cümle ile ilgili görüş, kişiden kişiye değişebilir. Bunun için vereceğiniz cevaplar sizin kendi (bireysel) görüşünüzü yansıtmalıdır. Her bir cümle ile ilgili görüşünüzü belirtirken, önce cümleyi dikkatlice okuyunuz, sonra cümlede belirtilen düşüncenin, sizin düşünce ve duygularınıza ne derecede uygun olduğuna karar veriniz ve o seçeneği işaretleyiniz. NOT: Tutum cümlelerinde geçen “ <u>Kadın</u> ” kelimesi; evli, bekar ya da ayrılmış bütün kadınları kapsamaktadır.	Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Her genç kızın karşı cinsten duygusal arkadaşı olması doğaldır					
2	Namus konusunda kadınlar çok ağır baskılar altındadır.					
3	Kadının namusunu babası, erkek kardeşi vb, evlenince kocası korumalıdır					
4	Kadına ilişkin geleneksel namus anlayışı kadının ruh sağlığını olumsuz etkiler					
5	Kadının bakire olması erkeğin kadına olan güvenini pekiştirir					
6	Kadın namusuna ilişkin geleneksel bakış açısı değişmedikçe yasaların değişmesi çözüm olmaz.					
7	Namuslu bir kadın, evlenmeden önce cinsel birliktelik yaşamamalıdır					
8	Toplumsal ahlakının korunması adına bazı durumlarda kadınların cezalandırılması gereklidir.					
9	Bir kadının erkek doktora muayene olması namusu açısından bir sakınca doğurmaz.					
10	Kadının namusu korunursa aile namusu korunmuş olur.					
11	Bir kızın bir erkekle flört etmesinde bir sakınca yoktur					
12	Bir kız/kadın hava karamadan evinde olmalıdır					
13	Toplumsal baskı olmasa kadına yönelik bu kadar namus cinayeti işlenmez.					
14	Namuslu bir kadın akşamları tek başına sokağa çıkmamalıdır					
15	Kadına yönelik namus cinayetleri bu ülkenin yüz karasıdır.					
16	Bir kızın sevdiği biriyle cinselliği yaşaması namussuzluk değildir					
17	Namuslu bir kadın babasının, eşinin izni olmadan çalışmamalıdır					
18	Açık giyinen kadının namusundan şüphe edilmesi doğru değildir.					
19	Kadın boşansa dahi çocuğu varsa eski kocasının namusu sayılır					
20	Bekaret kadın namusunun simgesidir					
21	Bir kadının yabancı erkeklerle el sıkışması namusuna zarar vermez					
22	Kadın istiyorsa evlenmeden beraberlik yaşayabilmelidir.					
23	Hiç kimse kadının namus bekçisi değildir.					
24	Bir kadının erkek arkadaşlarıyla gezip dolaşması namusunu lekelemez					
25	Bir kadın kocasının sözünden çıkmamalıdır.					

Yazar İlkesu Baytek

Karakter sayısı: 126793

SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN CİNSEL SALDIRI SUÇU MAĞDURU KADINLARA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

ORJİNALLİK RAPORU

%22

BENZERLİK ENDEKSİ

%20

İNTERNET KAYNAKLARI

%10

YAYINLAR

%13

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1

acikbilim.yok.gov.tr
İnternet Kaynağı

%6

2

Submitted to Beykent Üniversitesi
Öğrenci Ödevi

%2

3

docplayer.biz.tr
İnternet Kaynağı

%2

4

toad.halileksi.net
İnternet Kaynağı

%1

5

Submitted to The Scientific & Technological
Research Council of Turkey (TUBITAK)
Öğrenci Ödevi

%1

6

app.trdizin.gov.tr
İnternet Kaynağı

%1

7

Submitted to European University of Lefke
Öğrenci Ödevi

%1

8

Submitted to Istanbul Aydın University
Öğrenci Ödevi

%1

Submitted to Kocaeli Üniversitesi

9	Öğrenci Ödevi	<% 1
10	ctccongress.org İnternet Kaynağı	<% 1
11	Submitted to Kastamonu University Öğrenci Ödevi	<% 1
12	ssyv.org.tr İnternet Kaynağı	<% 1
13	www.cumhuriyet.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
14	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	<% 1
15	magdur.adalet.gov.tr İnternet Kaynağı	<% 1
16	Mehmet Akif YALÇIN, Erdinç ÖZTÜRK. "The Relationship Between Social Attitudes Towards Female Sexual Assault Victims and Belief In a Just World And Ambivalent Sexism", Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine and Forensic Sciences, 2018 Yayın	<% 1
17	Demet AKTAŞ, Didem POLAT KÜLCÜ. "The Relationship Between the Gender Roles of the with Perception of Honor Conception Regarding of Women of Nursing Students",	<% 1

Turkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics-Law
and History, 2020

Yayın

18	earsiv.anadolu.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
19	acikerisim.karatay.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<% 1
20	works.bepress.com İnternet Kaynağı	<% 1
21	tr.wikipedia.org İnternet Kaynağı	<% 1
22	Submitted to Marmara University Öğrenci Ödevi	<% 1
23	acikerisim.erbakan.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
24	88836955-4e78-4855-9c8a- e3452c55ca11.filesusr.com İnternet Kaynağı	<% 1
25	EKER, Tuba and ERDENER, Eda. "Tecavüze ilişkin kültürel mitler ve mitlerin kabul edilmesine etki eden faktörler", Türk Psikologlar Derneği, 2011. Yayın	<% 1
26	www.antalyakadin.com İnternet Kaynağı	<% 1

27	www.hegemvakfi.org.tr İnternet Kaynağı	<% 1
28	www.ssyv.org.tr İnternet Kaynağı	<% 1
29	openaccess.maltepe.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
30	bogem.baskent.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
31	Submitted to Hacettepe University Öğrenci Ödevi	<% 1
32	issuu.com İnternet Kaynağı	<% 1
33	Submitted to Trakya University Öğrenci Ödevi	<% 1
34	genclikkongresi.mu.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
35	TEKE, A.Kadir, CENGİZ, Ekrem and DEMİR, Cesim. "Hekimlerin empatik özelliklerinin ölçümü ve bu ölçümlerin demografik değişkenlere göre değişimi", TUBİTAK, 2010. Yayın	<% 1
36	www.isarder.org İnternet Kaynağı	<% 1
37	dspace.akdeniz.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1

38	www.cansuadam.av.tr İnternet Kaynağı	<% 1
39	Submitted to Ondokuz Mayıs Üniversitesi Öğrenci Ödevi	<% 1
40	hukuklinikleri.hukukfelsefesi.org İnternet Kaynağı	<% 1
41	ijeces.hku.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
42	Submitted to TechKnowledge Öğrenci Ödevi	<% 1
43	www.scribd.com İnternet Kaynağı	<% 1
44	ferhatkule.av.tr İnternet Kaynağı	<% 1
45	abakus.inonu.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
46	www.mutlucocuklar.org İnternet Kaynağı	<% 1
47	Submitted to Üsküdar Üniversitesi Öğrenci Ödevi	<% 1
48	Submitted to İstanbul Aehir Aniversitesi Öğrenci Ödevi	<% 1
49	Submitted to TechKnowledge Turkey Öğrenci Ödevi	<% 1

50	db6a8b79-9f5c-44a3-8c6d-6d08db490c92.filesusr.com İnternet Kaynağı	<% 1
51	Submitted to Fatih University Öğrenci Ödevi	<% 1
52	Submitted to Yeditepe University Öğrenci Ödevi	<% 1
53	hdl.handle.net İnternet Kaynağı	<% 1
54	www.iha.com.tr İnternet Kaynağı	<% 1
55	Submitted to Eskişehir Osmangazi University Öğrenci Ödevi	<% 1
56	www.erpacongress.com İnternet Kaynağı	<% 1
57	www.sssjournal.com İnternet Kaynağı	<% 1
58	www.turkiyeklinikleri.com İnternet Kaynağı	<% 1
59	FİDAN EROL, Meral and CİNİT, Hasan. "1 Ocak 2013 öncesinde Türkiye finansal raporlama standartları çerçevesinde kobi muhasebe standartlarının muhasebe meslek mensupları tarafından algısı (Bursa ili örneği)1", TÜRMOD, 2013. Yayın	<% 1

60	ailetoplum.aile.gov.tr İnternet Kaynağı	<% 1
61	busbed.bingol.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
62	docs.wixstatic.com İnternet Kaynağı	<% 1
63	kadinvecocuksagligi2016.org İnternet Kaynağı	<% 1
64	openaccess.hku.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
65	www.alideniz.av.tr İnternet Kaynağı	<% 1
66	www.guvenplus.com.tr İnternet Kaynağı	<% 1
67	www.researchgate.net İnternet Kaynağı	<% 1
68	www.tbmm.gov.tr İnternet Kaynağı	<% 1
69	GÜRSOY, Elif and ÖZKAN ARSLAN, Hediye. "Türkiye'de Üniversite öğrencilerinin kadına ilişkin "namus" algısı", Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 2014. Yayın	<% 1

70

OKTAY, Elif YÜKSEL. "TÜRKİYE'NİN VE
DÜNYANIN ORTAK SORUNU: KADINA
ŞİDDET", Dr. Ali Bayram, 2015.

Yayın

<% 1

71

t24.com.tr
İnternet Kaynağı

<% 1

Alıntıları çıkart Kapat
Bibliyografyayı Çıkart Kapat

Eşleşmeleri çıkar Kapat